The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDEY, AUGUST 27. 1958.

LATVIJA
AMERIKA

69./709. n-rs. TREŠDIEN, 1958. G. 27. AUGUSTĀ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.50 Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas teksta.

KOMŪNISTI IZRAISA JAUNUS KARA DRAUDUS — ŠOREIZ TĀLAJOS AUSTRUMOS

DALLESS BRĪDINA SARKANO ĶĪNU

Komūnistu piekrastes baterijas nodara smagus postījumus Kvēmojas salās

Ķīnas nacionālistu militārā vadība paskaidro, ka dažās stundās uz Kvēmojas salām komūnisti izšāvuši vismaz 50.000 granātu. Šī ir vissmagākā apšaude, kādu nacionālistu salas piedzīvojušas, kopš Ķīnas cietzeme pārgāja komūnistu pārvaldīšanā.

Nacionālistu valdība Taipejā Kvēmojas salu bombardēšanu uzņem ar vislielāko nopietnību un rēķinās ar varbūtību, ka komūnisti varētu mēģināt salas ieņemt. Visas nacionālistu salas komūnistu piekrastes tuvumā jau turpat veselu mēnesi atrodas nepārtrauktā trauksmes stāvoklī. To izsludināja, kad komūnisti uzsāka karaspēka, jo sevišķi kara aviācijas koncentrēšanu iepretim Formozai.

Nacionālistu Ķīnas aizsardzības ministrija Formozā paziņojusi, ka bombardēšanas laikā virs Kvēmojas parādījušās arī komūnistu lidmašīnas, kas salai tomēr nav uzbrukušas. Kamēr pretgaisa artilerija dzinusi projām komūnistu lidmašīnas, Kvēmojas un Matsu salās stacionētai nacionālistu artilerijai izdevies pienācīgi atbildēt komūnistu piekrastes bateriju ugunij. Kvēmojas salā vien atrodas ap 45.000 vīru liels nacionālistu garnizons.

Komūnistu artilerijas uzbrukums salām satraucis ne tikai nacionālistu valdību Formozā, bet arī Vašingtonu, kas solījusies nacionālistus aizstāvēt pret komūnistu agresiju. Oficiāli šis solījums skar gan tikai Formozu, kamēr piekrastes salu aizsardzību Sav. Valstis nekad nav solījušas un nekad nav arī deklarējušas, ka tā tiks liegta. Šai ziņā kā nacionālisti, tā komūnisti atstāti minēšanas tumsā. Šī tumsa gan mazliet pavērās pagājušās nedēļas nogalē, kad pēc Kvēmojas salu bombardēšanas **Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless brīdināja komūnistu Ķīnu nemēģināt sagrābt piekrastes salas savās rokās**

Pēc Sav. Valstu ārlietu ministra domām situācija Vidējos Austrumos manāmi uzlabojusies, bet Tālajos Austrumos turpina pasliktināties. Sakarā ar to, ka komūnisti piekrastes rajonā iepretim Formozai pēdējā laikā pieveduši ap 200.000 karavīru (domā, ka pēdējie atvilkti no Ziemeļkorejas), tad arī Sav. Valstu ārlietu ministrs neizslēdz varbūtību ,ka komūnisti varētu krist kārdinājumā — iebrukt Matsu un Kvēmojas salās. Militārie lietpratēji šai jautājumā aizrāda, ka komūnistiem ir gan pietiekami daudz karavīru invāzijas operāciju izdarīšanai, bet nekur piekrastes tuvumā neesot redzēta invāzijai nepieciešamo jūras spēku koncentrācija.

Liekot Pekingai saprast, ka tai var iznākt darīšana ar amerikāņu spēkiem, ārlietu ministrs Dalless aizrādīja ,ka uzbrukums nacionālistu piekrastes salām nekādā gadījumā nevar tikt ieskatīts par vietēja rakstura operāciju. Šāds pasākums apdraudētu mieru visā minētā apgabalā.

VIENPRĀTĪBA APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS

Apvienoto Nāciju pilnsapulces ārkārtējā sesija atrod izeju Vidējo Austrumu saspīlējumam.

Valstis, Anglija, Kanada un vēl daudz citu valstu ir pārliecinātas, ka saimnieciskās grūtības ir visu Vidējo Austrumu nelaimju pamatā.

Apvienotās Nācijās, Ņujorkā. Pagājušās nedēļas otrā pusē Apvienoto Nāciju pilnsapulce ar 80 pret 0 balsīm pārsteidzošā vienotībā pieņēma arabu izstrādāto plānu Vidējiem Austrumiem. Dominikas republika balsošanā nepiedalījās.

Lai gan pilnsapulces vienprātība Vidējo Austrumu jautājumā ir neapšaubāma, mazliet apšaubāms ir pieņemtais arabu plāns, kurā nekas tālejošs nav saskatāms. Acumirkļa nepatikšanu mazināšanai desmit arabu valstis vienojās respektēt viena otras territoriālo integritāti un suverēnitāti. Libānai un Jordānai ar to būtu likts saprast, ka tām nav jābaidās no pārējo arabu valstu spiediena pēc amerikāņu un angļu spēku izvākšanās. Otrkārt, ģenerālsekretāram Hammeršildam uzticēts raudzīties, lai Libānā un Jordānā tiktu radīti apstākļi, kas, ievērojot Apvienoto Nāciju chartu, dotu amerikāņiem un angļiem iespēju izvākties no Vidējiem Austrumiem. Hammeršilda zināšanā atstāts arī Vidējo Austrumu saimnieciskās attīstības jautājums. Sav. Valstis, Anglija, Kanada un vēl daudz citu valstu ir pārliecinātas, ka saimnieciskās grūtības ir visu Vidējo Austrumu nelaimju pamatā.

Tālāk tika nolemts, ka visām Apvienotās Nācijās ietilpstošām valstīm cieši jāsadarbojas, lai pilnsapulces lēmumus varētu īstenot. Pirmo ģenerālsekretāra Hammeršilda ziņojumu pilnsapulce sagaida līdz šī gada 30. septembrim. Pirms ziņojuma sniegšanas AN ģenerālsekretārs personīgi apmeklēs Vidējos Austrumus. Vai viņš paspēs stāties personīgā saskarē ar visām desmit arabu valstīm — vēl nav zināms.

SĒRU VĒSTS

ŅUJORKĀ MIRIS TEOLOĢIJAS PROFESORS FELIKS TREUS

Īsi pirms aiziešanas Aizsaulē profesors pabeidzis Vecās Derības jauno tulkojumu no senebreju valodas latviešu valodā. F. Treus Latvijas universitātē Teoloģijas fakultātē vadīja Vecās Derības katedru.

Nekrologu par nelaiķi sniegsim nākošajā LA n-rā.

BĪSKAPA J. RANCĀNA GODINĀŠANA BOSTONĀ

Savā ceļojumā pa ASV austrumu piekrasti bīskaps J. Rancāns apmeklējis vairākus lielākos latviešu centrus. Viņš vadīja arī īpašu Aglonai veltītu dievkalpojumu 17. augustā Bostonā, Sv. Pētera lietuvju katoļu dievnamā, pēc kam viesojās ALTS namā, kur viņu apsveica ap 40 Bostonas latviešu organizāciju pārstāvji. No Bostonas bīsk. J. Rancāns devās uz Ņujorku un Filadelfiju.

Attēlā bīskaps J. Rancāns pie Bostonas latviešu katoļu kopas rīkotā kopmielasta galda ALTS namā. No kreisās galda galā Latvju - lietuvju vienības Bostonā pr-dis lietuvju rakstnieks Faustas Kirša, dz. jur. Br. Mickevičius, dzejniece M. Urnežus - Lamberga, V. Bastjānis, bīskaps J. Rancāns, katoļu kopas vecākais A. Augustāns, prof. Ed. Laimiņš, ALTS pr-ža V. Zeibots un Bostonas latviešu organizāciju savienības pr-dis V. Lambergs. Foto Vilis Grāvītis

KVĒMOJĀ APŠAUDE TURPINĀS

ARĪ KOMŪNISTU LIDMAŠĪNAS PIEDALĀS KVĒMOJU SALU APŠAUDĪŠANĀ.

Taipea. Pagājušo svētdien komūnisti turpināja Kvēmoju salu apšaudīšanu, šoreiz laižot darbā arī savus no Padomju Savienības aizgūtos MIG-17 strūkliznīcinātājus. Kamēr sīkāku ziņu par svētdienas apšaudi vēl trūkst, nacionālistu valdība paziņojusi, ka komūnisti bombardējuši Kvēmojas salas apmēram 2 stundas un ka bombardēšanas laikā nacionālistu apcietinājumus apšaudījušas komūnistu lidmašīnas. Vienlaicīgi ar Kvēmoju salu apšaudi komūnistu artilerija bombardējusi arī sīkās Tan saliņas, 2½ jūdzes dienvidos no Amojas. Šestdienas apšaudes laikā Kvēmojas salās nogalināti un ievainoti vairāk kā 200. nacionālistu karavīru; tai pašā laikā nogalināti 11 un ievainoti 18 civiliedzīvotāji.

Šestdien, īsi pēc Kvēmojas salu apšaudes sākuma no Taipeas ostas jūrā izgāja nacionālistu kara flotes vienības. Svētdienas vakarā nacionālistu kara ministrija ziņoja stāstīt par kādu jūras kauju dienvidrietumos no Amojas.

Par kādu vienpusīgu „jūras kauju" ziņo Pekingas radio. Un, proti, svētdienas pēcpusdienā komūnistu artilerija smagi bojājusi kādu nacionālistu transportkuģi, kas vedis papildspēkus Kvēmojas salu garnizoniem. Kvēmojas salu garnizonu stiprināšana starp citu ir viens no oficiāliem iemesliem, kādēļ komūnisti sākuši salu apšaudi. Un, proti, komūnisti pamanījuši kādu nacionālistu transportkuģu konvoju, ar ko pieticis, lai artilerija sāktu strādāt. Viena komūnistu versija pat apgalvo, ka nacionālisti gatavojušies izcelt desantu Amojā un ka artilerijas apšaude notikusi vienīgi pašaizsardzības nolūkā.

Jaunu nacionālistu rokās esošo piekrastes salu apšaudi komūnisti atsāka pirmdienas rītā, kamēr virs Formozas šauruma notika lielāka gaisa kauja, komūnistiem zaudējot 3 MIG-17 tipa lidaparātus. Uz jūras nacionālistiem izdevies nogremdēt 2 komūnistu lielgaballaivas, pašiem zaudējot kādu slimnīcas kuģi. Pagājušās nedēļas nogalē komūnisti uz Kvēmojas salām raidījuši ap 80.000 granātu, kopskaitā nogalinot un ievainojot vairāk kā 500 personu.

JAUNS KREMĻA IZGUDROJUMS

SAV. VALSTIS APVAINOTAS ATOMMĒĢINĀJUMU SLĒPŠANĀ

Londonā. Sav. Valstu solījums pārtraukt atomieroču mēģinājumus uz vienu gadu radījis negaidīti asas tauksmes Padomju Savienībā. Un nav arī nekāds brīnums: līdz šim Padomju Savienība bija vienīgā, kas solījās mēģinājumus pārtraukt. Sakarā ar to, ka tagad tā domā arī Sav. Valstis (pat Anglija runā par mēģinājumu pārtraukšanu pēc īsās vasaras serijas noslēguma), tad Padomju Savienībai vairs nav ar ko pasaules priekšā lielīties. Bet, esot kaut kas cits, proti — pierādījumi, ka Sav. Valstis šogad izmēģinājušas apmēram divtik atombumbu, nekā ziņots atklātībai.

Sav. Valstu atomieroču komisija parasti visus mēģinājumu sprādzienus publicē, atzīst un paskaidro, ka publicēti tiek vienīgi tādi mēģinājumi, kuriem ir kaut kāda sevišķa nozīme. Otrkārt, Sav. Valstu atomenerģijas komisijas pienākums nav sniegt pārējai pasaulei šiku informāciju par Sav. Valstu atomattīstību.

Bet Padomju Savienība tā nedomā, jo aizrāda, ka šogad, piemēram, Sav. Valstis izmēģinājušas trīsdesmit divas atombumbas, kamēr ziņots tikai par pusi no šiem mēģinājumiem. No tā esot secināms, ka Sav. Valstīm nevar uzticēties. Sav. Valstis varot gan mēģināt iestāstīt pārējai pasaulei, ka tās domā par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu, bet ko šāda stāstīšana līdzot, ja jau tagad pierādījies, ka Sav. Valstu atomenerģijas komisija nerunā patiesību. Maskava gribētu, lai Rietumi savus mēģinājumus pārtrauc nekavējoties un nevis sākot ar šī gada 31. oktobri, kas liekas izdevīgi kā Sav. Valstīm, tā arī Anglijai. Komūnisti uztraucas, ka starplaikā Rietumu lielvalstis turpinās saindēt pasauli ar radioaktivitāti, jo sevišķi Āzijas valstis, kas atrodas Sav. Valstu un Anglijas izmēģinājumu apgabalu tuvumā.

HUSEINS MĒĢINA SAPRASTIES AR NASERU

JORDĀNA PRASA SAUDI ARABIJAS STARPNIECĪBU MĒĢINĀJUMĀ IZBEIGT NESASKAŅAS AR NASERA VADĪTO APVIENOTO ARABU REPUBLIKU

Kairo. Labi informētas aprindas paskaidro, ka mēģinājumā panākt Vidējo Austrumu saspīlējuma mazināšanos Jordānas karalis Huseins nodomājis saprasties ar Naseru. Pēdējais, kā vēsti ziņas no Kairo, Huseina piedāvāto palmu tomēr noraidījis un turpinājot aģitēt par Huseina gāšanu.

No Apvienoto Nāciju viedokļa raugoties, Vidējo Austrumu situācijas vairs neliekas tik drūma. Proti, cerība panākt savstarpēju saprašanos Arabu līgas valstu starpā liek domāt, ka nesaskaņas pamazām izzudīs, un, ka tādas valstis kā Libāna, Jordāna un Apvienotā Arabu Republika drīz vien varēs justies kā viena saime. Šai sakarā sagaida, ka Apvienotās Arabu Republikas prezidents pamazām apklusinās savas asās propagandas plēšas pret Jordānas karali Huseinu un ka Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršilda paredzētā vizīte Vidējos Austrumos saspīlējumu pārvērtīs attieksmju normalizēšanā.

PIEKTĀS DAUGAVAS VANAGU DIENAS KANADĀ

Pēc tam, kad bijušie cīnītāji bija iepazinušies ar šīs zemes dzīves apstākļiem un Daugavas Vanagu organizācija izveidojusies tikpat kā par visas latviešu tautas organizāciju, jo tās darbu atbalsta ne tikvien organizācijas biedri, bet varbūt vēl vairāk tie, kas nav biedri, DV darbs arvien vairāk tiek cienīts un respektēts.

DV Kanadas valdes toreizējais Kultūras daļas vadītājs Elmārs Krūka kaldināja domu par Daugavas Vanagu dienām. Šī doma arī tika īstenota 1954. gadā, kad Toronto notika pirmās Daugavas Vanagu dienas, kurās jo dzīvi piedalījās Daugavas Vanagi no kaimiņu zemes ASV. Svētku labo izdošanos veicināja DV ASV valde, sūtot DV vīru kori uz Kanadu, kā arī pats zemes valdes priekšsēdis A. Puķīte bija ieradies personīgi. Ik gadus liels apmeklētāju skaits Kanadā ieradās no tuvākām ASV vietām, jo tajā laikā ASV dzīvojošiem latviešiem bija vieglāk krustot robežu, kurpretī Kanadā dzīvojošiem bija daudz grūtāk aizbraukt uz ASV. Tādēļ arī pirmās Daugavas Vanagu dienas tika rīkotas Kanadā, lai tajās piedalītos lielāks apmeklētāju skaits.

Tagad stāvoklis ir mazliet mainījies, jo pēdējos gados Kanadā dzīvojošiem latviešiem ir pavērušās daudz lielākas iespējas krustot ASV robežu, reizē dodot iespēju piedalities sarīkojumos Savienotajās Valstīs.

E. Krūkas ideja šodien ir attaisnojusies jau tiktāl, ka ne tikvien Amerikas kontinentā tiek rīkotas Daugavas Vanagu dienas, bet šogad tādas notika Vācijā un, cerams, ka turpmākajos gados tam pievienosies arī pārējās zemes, reizē ar to šos Daugavas Vanagu organizācijas svētkus izveidojot par lielākajiem gadskārtējiem latviešu tautas svētkiem visā brīvajā pasaulē. Domājams, arī pēc atgriešanās dzimtenē šiem svētkiem būs ierādīta cienījama vieta latviešu tautas svētku dienu skaitā.

Lūdzu un aicinu visus DV organizācijas biedrus, tāpat arī tos latviešus, kas atzīst Daugavas Vanagu organizācijas darbu un nozīmi, apmeklēt Daugavas Vanagu dienu sarīkojumus ASV un Kanadā. Te nav atšķirības, vai Toronto vai Kalamazū, — jo šogad Daugavas Vanagu dienas notiek vienā laikā. Apmeklētāji būs mīļi gaidīti kā vienā, tā otrā vietā. Būs patīkami satikt vecus draugus un cīņu biedrus, iepazīties ar jauniem un pavadīt jaukas stundas Daugavas Vanagu svētku sarīkojumos.

V. Mukts,
DV Kanadas valdes priekšsēdis.

DAUGAVAS VANAGU DIENU KANADĀ APMEKLĒTĀJU IEVĒRĪBAI

Kā noklūt sarīkojumos?

Uz aktu un koncertu Toronto var nokļūt, braucot ar pazemi līdz College ielai, vai ar College tramvaju līdz Bay ielai. Braucot ar Bay tramvaju jābrauc līdz College ielai. Sarīkojums sāksies 29. augustā, plkst. 8 vakarā.

Šaušanas sacīkstes sāksies 30. augustā plkst. 11,00 LMMK īpašumā Bērzainē. Jābrauc pa 401. auto ceļu līdz Don Mills Woodbine, tad uz ziemeļiem pa Don Mills Rd., 25,2 jūdzes, līdz ceļa labajā malā redzams uzraksts „Bērzaine".

Uz svētku balli, kas notiks 30. augustā, plkst. 8 vakarā Palace Pier telpās, braucot ar automašīnām no Toronto rietumu daļas, jābrauc vai nu pa Lakeshore Rd., vai Queen ielu. Pārbraucot Humberas upi, jānogriežas pa kreisi. Braucot ar tramvaju, visizdevīgāki ir braukt pa Queen ielu, ievērojot, lai tramvajam būtu uzraksts „Humber". Jāizkāpj pie Humber upes. No ziemeļiem svētku vietā ērti nokļūt ar Runnymede autobusu, braucot līdz Queen ielas turpinājumam, kur ir autobusa gala punkts.

Teātŗa izrāde notiks 31. augustā, pl. 2 p. p., 1021 College ielā Braucot ar College ielas tramvaju līdz Rusholme Rd., t. i. rietumos no Dovercourt Rd. un austrumos no Dufferin St. Turpat plkst. 6 vakarā notiks basketbola sacīkstes.

DV Kanadas valdes

sēde notika 23. augustā Toronto. Atreferējums nākošajā numurā.

BAGDADES PAKTA VALSTU NOSLĒPUMI JAU ZINĀMI MASKAVĀ

Pašlaik Bagdadē notiekošās prāvas pret Irakas vecā režīma atbildīgajiem darbiniekiem izraisījušas zināmas bažas Vašingtonā, jo apsūdzības materiālos daudzos gadījumos figurē ziņas, ko jaunā valdība ieguvusi no Bagdades pakta galvenās mītnes slepenajiem dokumentiem.

Pentagonā un Valsts departamentā valda pārliecība, ka organizācijas slepeno politisko un militāri stratēģisko dokumentu saturs jau zināms Maskavā. Tāpēc iespējams, ka Bagdades pakta valstu aizsardzības plāni tiks pārveidoti.

RIETUMI PRASA „LIELO" KONFERENCI

Bet tad, ja tā būs pienācīgi sagatavota

Sav. Valstis, Anglija un Francija pārņem Chruščeva pamesto iniciātīvu savās rokās.

Vašingtonā. Valdību galvu konference, ar ko Chruščevs sāka piekliegt pasauli jau pagājušā gada decembrī, vēl nemaz nav tik neiespējama, kā izskatās. Komūnistu Ķīnas spiests, Chruščevs atteicās piedalīties Drošības padomes apjomā rīkotās valdību galvu sarunās. Jau jūnija vidū pārtrūka Maskavā noturētās sagatavošanās sarunas, kur Padomju Savienības ārlietu ministrs ar Rietumu sūtņiem runāja tikai pa vienam. Rietumi tagad gribētu, lai šādas valdību galvu konferences sagatavošanās sarunas tiktu atkal atsāktas. Vienāda satura notās Padomju Savienības valdībai Sav. Valstis, Anglija un Francija paziņojušas, ka vēlētos redzēt sagatavošanas sarunu atsākšanu. Padomju Savienība, saka Rietumi, var dabūt savu iecerēto valdību galvu konferenci, ja konference tiek pienācīgi sagatavota.

AUTOSADURSMĒ NOGALINĀTA LATVIETE

24. augusta pēcpusdienā netālu no Auroras uz 11. ceļa notikusi smaga autosadursme, kas prasījusi 58 g. v. Olgas Pagastas dzīvību. O. Pagasta ceļā uz slimnīcu mirusi, bet automašīnas vadītājs J. Kuze smagi ievainots, viņam lauzta roka un ribas. Divi pārējie līdzbraucēji — Alvils Dreimanis un igauniete Marta Toots, tikuši cauri ar viegliem ievainojumiem. Visi cietušie ievietoti Jorkas slimnīcā.

O. Pagasta iecerējusi Kanadā no Vācijas 1948. gadā. Šī gada pavasarī nomira viņas vīrs — Pēteris Pagasts. Aizgājējai palikuši divas meitas un trīs mazdēli.

Olgu Pagastu uz pēdējo dusu izvadīs trešdien, pl. 2 p.p. no Rosar apbedīšanas biroja uz Jorkas kapsētu.

Mūsu laikraksta pārstāvis

VILIS MIĶELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

DAUGAVAS VANAGU AICINĀJUMS

Jau trešo gadu ASV notiek Daugavas Vanagu salidojumi. Šogad tas būs 30. un 31. augustā ASV vidienē Kalamazū. Lai gadiem ejot uzturētu dzīvu organizācijas garu, cīnītājiem ir jāsatiekas, lai kopā ar draugiem atjaunotu cīņu laukos slēgto derību un, nostājoties jundā, pieņemtu paroli rītdienai.

Daugavas Vanagu dienas ir arī pateicība latviešu sabiedrībai par uzticību un atbalstu DV mērķu, kas veltīti latvju tautai un dzimtenei, reālizēšanā.

Plašās programmas, ko sakārtojusi DV apvienība Kalamazū, centrālajā daļā ir vīru koŗu koncerts. Kaut lielie dziesmu svētki izskanējuši, DV ASV valde augsti vērtē vīru koŗu lielo atsaucību, lai arī Daugavas Vanagu dienās diženi skanētu latvju vīru — tēvu un dēlu dziedāta dziesma. Par godu latvju dziesmai, pateicībā vīriem, kas to spodrina, un kā mazu gandarījumu komponistiem, DV ASV valde, neskaroŧ aprūpes līdzekļus, izdod šinī gadījumā jaunu vīru koŗu dziesmu krājumu.

Ar prieku jākonstatē, ka, blakus vecākai paaudzei, programmā paredzētajos sniegumos piedalās jaunatne, pat veselas grupas no tālākām pilsētām.

Plašas mākslas un daiļamatniecības skates, kas papildina abu dienu norisi, tāpat draudzībai un priekam veltītā daļa — aicina un sauc ikvienu būt par šo svētku viesi.

Katrs apmeklētājs no tuvuma un tāluma būs pagodinājums rīkotājiem, programmas izpildītājiem un visai zobenu nesēju cilti.

Aug. Vanags,
DV ASV priekšnieks

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

NASERA 'NACIONĀLĀ REVOLŪCIJA'

Nupat LA Vēstulniekā lasījām, ka arabu „nacionālo revolūciju" un Nasera centienus apvienot arabu valstis „mēs gribam nodēvēt tikai par aklas propagandas sakūdītu pūli", un tas varot novest mūs bīstami tuvu biedram Hruščevam. Acīmredzot, ar vietniekvārdu „mēs" vēstules autors būs apzīmējis latviešu trimdiniekus, kaut gan nav dzirdēts, ka no mums kāds būtu principā nostājies pret arabu apvienošanu, ja tā veidotos šīs vecvecās tautas nacionālajās interesēs vien. Ja kāds „mēs" ir pacēlis savu balsi, tad gan pret to, ka mūslaiku „gudrākais politikis" Nasers, kā viņu kāds autors pagodinājis, protams, bez pēdiņām, — nonācis pārāk bīstamā Hruščeva tuvumā. Un, tas noticis tikai tāpēc, ka arabu „nacionālo revolūciju" un apvienošanu — visvairāk vēlas tieši Hruščevs.

Nevienam taču nav noslēpums, ka pasaules iekarošanas galvenajā stābā Kremlī jau sen izstrādāti stratēģiskie un taktiskie plāni, kuros zemes lode sadalīta atsevišķos iekarošanas posmos gan ar aukstā, gan karstā kara paņēmieniem. Pamatojoties uz precīzām ziņām par valstu saimniecisko, politisko un kultūrālo stāvokli, augšgalā nemitīgi tiek pētītas un izkristallizētas visas varbūtības un iespējas brīvās valstis un valstu grupas ievilkt komūnisma orbitā un tad iznīcināt. Un to Kremļa vīri tagad cenšas panākt, gan sludinot mieru un koeksistenci, gan solot saimniecisko palīdzību un ieročus, gan palīdzības ņēmējiem dodot savus tehniskos speciālistus, kas īstenībā visvairāk speciālizēti kūdīšanai un apvērsumu izkārtošanai nodevēju vai naīvu valstsvīru vadībā.

Ja kāds šaubās par to, ka arabu apvienošanas ideja dzimusi aiz Kremļa mūriem, tam būtu jāatskatās nesenajā pagātnē un jāsāk pētīt Hruščeva un Nasera attieksmes kopš Suecas kanāla nacionalizācijas, kas arī ietilpa Kremļa plānos. Tam būtu jāmet arī skats atpakaļ uz Maskavas dvīņu brāļu Hruščeva un Bulgāņina triumfa braucienu pa Āzijas valstīm, kad tika sludināts miers un ar platu muti visiem soliti pabalstam miljardi no patukšās Padomju kases.

Tad jau Vidējo Austrumu likteņstunda Kremļa tornī bija situsi. Vilinošie solījumi „kapitālistu apspiestajām" Āzijas tautām (signāls nacionālrevolūcijai arabu zemēs), rietumnieku „koloniālisma" nosodīšana (arabu nafta) un lielās „sociālisma" zemes varenības slavināšana (iebiedēšana) bija jādzird visai pasaulei, īpaši arabiem. Un — arabi arī dzirdēja — visvairāk par to rūpējās Nasers, kas Hruščeva melus saviem tautas brāļiem pasniedza nacionālās krāsās.

Fanātiskā marksista, kas nemitīgi draud Rietumu kapitālistus aprakt vai noslaucīt no zemes virsas, un „nacionālista" Nasera „draudzība" kļuva aizvien ciešāka: Nasers saņēma komūnistu pabalstus naudā, kara materiālus, lidmašīnas, zemūdenes, speciālistus... Nasers brauc uz Maskavu apspriesties — pēc instrukcijām.

Ja nu vēl kādam nav skaidra Hruščeva loma Vidējos Austrumos, tad jāatgādina pēdējie notikumi Rietumiem draudzīgajā arabu naftas zemē Irākā, kur, Nasera izkārtota, „nacionālā revolūcija" nebija nekas cits, kā pēc Kremļa mājiena sarīkots militāristu dumpis — ar tīri čekistisku karaļa, premjēra u. c. noslepkavošanu. Šādas „nacionālās revolūcijas" bija paredzētas arī pārējās arabu valstīs, kas tirgojas ar Rietumiem: Libānai, Jordānai, Saudi Arabijai.

Irakas jaunās valdības tribunāli iztiesā prāvas pret vecā režīma darbiniekiem, kas apsūdzēti tautas nodevībā resp. sadarbībā ar angļu un amerikāņu imperiālistiem pirms „revolūcijas". Šīs prāvas inscenētas pēc Višinska slaveno prāvu parauga — apsūdzētie „atzīstas nodevībā". Spriežot pēc notikumiem Vidējos Austrumos, nav šaubu, ka pašlaik Hruščeva uzdevums ir — galīgā veidā arabus atšķelt no Rietumiem, lai: piekļūtu arabu naftai un šīs rūpniecības asinis no Eiropas, īpaši Anglijas, novaditu uz komūnistu pārvaldītajām zemēm, un — pats svarīgākais — sagrautu Eiropas, resp., Anglijas rūpniecību. Tas radītu saimniecisku chaosu un nemierus, ko tad komūnisti attiecīgās valstīs mēģinātu izvērst „revolūcijā" pēc Maskavas plāna un grafikas. Un to Hruščevs varētu panākt tikai tad, ja arabu valstis apvienotu Nasera vai ,vienalga, kāda cita „gudra" valstsvīra vadībā. Pašlaik viņam piemērotākais ir Nasers.

Šīs briesmas beidzot pareizi novērtējuši arī amerikāņi. Izcelot Libānā karaspēku, prezidents Eizenhauers savā valdīšanas laikā spēris pirmo prātīgo soli komūnistu ekspansijas apturēšanai. Otrs: šī teicamā militārā akcija pierādīja, ka Hruščeva draudi ir tukša muldēšana, baiļu gaisotnes radīšanai brīvajā pasaulē: viņa draudi sūtīt „brīvprātīgos" apklusa, kad bija jāstājas pretim nopietnam militāram spēkam. Tas nozīmē, kā jau esam aizrādījuši agrāk, ka Kremlis karstajā karā neielaidīsies, jo tas būtu sarkanās imperijas bojā eja. Tam ir daudz iekš- un ārpolitisku iemeslu, kuŗus vislabāk zina pats Hruščevs no notikumiem Ungārijā un citur.

Un tomēr, arī šoreiz Rietumu akcija Vidējos Austrumos izdziest kā izdegusi svece: sabiedrotie AN nobalsoja par arabu revolūciju, kas nav nopietni domāta Nasera „revolūciju" novēršanai. — Arī Gromiko balsoja par. Un tā laipotājam Hammeršildam uzticētie Vidējie Austrumi arī turpmāk tiks vesti pretim Hruščeva nolemtajam liktenim.

Būtu absurds, ja domātu, ka pasaules iekarotāju pašreizējais dižgars Hruščevs tik neatlaidīgi ar aģitāciju un darbiem atbalsta Naseru tikai tāpēc, lai pasludzētu viņam nodibināt arabu nacionāllielvalsti, kas taču stiprinātu cilvēci cīņā pret komūnismu. To arī pats Nasers nevar nesaprast. Tāpēc, ja Ēģiptes diktatora nodevīgo sadarbību ar Padomju Savienības diktātoru nepārtrauks varas līdzekļiem, tad agri vai vēlu, Maskavas protektorātā un Nasera iedvesmojumā rikotās „nacionālrevolūcijas" arabu valstīs Vidējos Austrumos nodevīs pavisam pie cita galamērķa, — nekā Nasers sludina.

Ja Nasera arabu apvienošanas centieni nebūtu piedzīmuši aiz Kremļa mūriem un ja tos nedirdētu Hruščevs, tad „mēs" arabu naftas zemē Irakā, kur, Nasera izkārtota, „nacionālā re-

ĀRSTS ANTONS PIZĀNS

pēc sekmīgiem „Canadian Dominion Counsil" pārbaudījumiem š. g. maijā ieguvis prakses tiesības Kanadā. Ar 1. septembri viņš uzsāk patstāvīgu praksi Kičenerā, kur dzīvo un strādā kopš 1954. gada. Dr. Pizāns ir LKSA Dzintars loceklis.

DAUGAVAS VANAGI – CĪŅAS PRIEKŠPULKS

Pirmais DV Eiropas salidojums Vācijā no 5 zemēm

Etlingenā, Vācijā, pirmajā Daugavas Vanagu Eiropas salidojumā, kas notika 9. un 10. augustā, dzejnieks Andrejs Eglītis aicināja nākotnē visus spēkus veltīt tautas garīgo robežu sargāšanai, tās morālo spēku stiprināšanai un komūnisma aizsprosta radīšanai visā pasaulē.

„Tas jācej lielās dimensijās, kas iet pāri visiem kontinentiem", uzsvēra dzejnieks un tālāk norādīja, ka mums jādomā par ceļa zīmēm, kas paliek pa audžu paaudzēm. „Mūsu emigrācija nav šodien vairs stipra savā morālā struktūrā, kādēļ tas nes līdz lielas briesmas. Kā tikt tam pāri? Ne ar skaistām runām, dzeju vai citiem izskaistinājumiem, bet ar darbu. Emigrācija zudīs, kamēr tauta paliks, tāpēc visi spēki veltījami tās garīgās robežas sargāšanai. Lai to veiktu, ir vajadzīgi līdzekļi. Idealisms un entuziasms vien nelīdz. Dzejnieks domā, ka šo misiju vajadzētu uzņemties Daugavas Vanagiem, kā cīņas priekšpulkam un lielākai organizācijai brīvajā pasaulē.

Ka šī doma jau tiek īstenota un DV nākotnes darbā pirmajā vietā likti Latvijas neatkarības centieni, norādīja DV CV sekretāra A. Bērziņa referāts par organizācijas dzīves un nākotnes problēmām. Lieli panākumi visās zemēs gūti ne tikai aprūpē, bet arī citos novirzienos — jaunatnes, informācijas un palīdzības darbā tautiešiem dzimtenē un izsūtījumā Sibirijā.

Dr. Lilija Zariņa un nule no Latvijas izkļuvušais Oskars Krūmans salidojuma dalībniekus informēja par apstākļiem okupētajā dzimtenē. Referentu secinājums bija, ka pāri paceļas tikai augstākā šķira, kamēr pārējiem jādzīvo trūkumā un to vienīgā vēlēšanās — piepildīt vēderu. Kaut gan par Rietumiem priekšstats ir miklains, tautiešos nav zudis nacionālais gars. Par bij. leģionāriem Dr. L. Zariņa teica, ka tie sākumā visi bez izņēmuma izsūtīti. Lielākā nometne bijusi Igaunijā pie Narvas. Pēc izciestā soda daļa atgriezusies, bet bij. leģionāriem nav bijis iespējams dabūt darbu, nedz arī kur pierakstīties, kādēļ daudzi gājuši ubagot, citi atgriezušies atpakaļ uz izsūtījuma vietām. Šai sakarā bieži notikušas pašnāvības. Nepieciešams morālais un materiālais atbalsts. Par Rigu O. Krūmans liecina, ka tā, salīdzinājumā ar citām Padomijas pilsētām ir tīra un labi uzposta, kādēļ pievelk krievus, kuŗu ir apmēram puse no tās iedzīvotājiem.

Par tautiešu dzīvi un ciešanām savukārt stāstīja plkv. V. Janums, uzsverot, ka Pad. Savienībā katrs desmitais ir sodīts, un tam ceļš atvērts uz Sibiriju. Pakavējoties pie atsevišķām deportēto nometnēm, pulkvedis teica: „Kas poļiem bija Katiņa, tas latviešiem šodien Nurilska," jo tikai retam no turienes lemts dzīvam atgriezties.

Salidojumu 9. augustā ievadīja ar garīgu aktu, kuŗā svētrunu teica māc. Ed. Rozītis, norādot, ka DV uzdevums ir nest gaišu tēvzemes brīvības liesmu pāri tālumiem, pāri dzimtenes kalniem un lejām. „Jūs gājāt, lai glābtu, kas glābjams. Jūs esat zemes sāls, kas milē savu tautu, kā sevi pašu. To darīt ir jūsu uzdevums arī nākotnē."

Svētbrīdim sekoja DV CV prka plkv. V. Januma atklāšanas runa, pēc kam salidojumu sveica Zviedrijas, Anglijas un Beļģijas zemju pārstāvji. Ar rakstveida apsveikumiem to bija atcerējušies: Latviešu Nacionālais Fonds Skandināvijā, O. Krolls ASV, LCK pr-ža v. mag hist. J. Bračs u. c. Prezidija ievēlēja: O. Mazarkēviču, J. Zēgneru, J. Sudrabiņu (Vācija), Fr. Kursieti (Anglija), V. Jaunzemi (Zviedrija).

Mākslinieciskajā daļā pirmā vakarā Latviešu teātris Kaiserslauternā sniedza V. Kārkliņa komēdijas „Indīgā efeja" izrādi rež. V. Bērziņa iestudējumā, bet pēdējā vakarā dziedāja Bruchmilbachas transportvienības jaukts vīru kori ar rež. A. Alkšņa iestarpinātiem patriotisku dziju skandējumiem. Atcerēdamies savus bijušos cīņas biedrus izsūtījumā, sainīšu nosūtīšanai viņiem dalībnieki sazīmēja 251 DM. Salidojums noslēdzās ar izbraukumu uz Bērzaini.

Tā kā šāda veida sarīkojums Vācijā notika pirmoreiz, tad tas ar savu norisi un dalībnieku skaitu atzīstams par labi izdevušos, un viesi šķirās ar: „Uz redzēšanos atkal 1959. gadā!"

Jānis Sudrabiņš.

KALAMAZŪ – SVĒTKU GAITĀS

GADSKĀRTĒJĀS ASV DAUGAVAS VANAGU DIENĀS, KURAS ŠOGAD NOTIEK KALAMAZŪ, SAGAIDA IERODAMIES AP 1000 VIESU

Laika nav vairs palicis daudz, tādēļ darbs seko darbam. Līdz pašiem sīkumiem visas lietas izplānojis pats rīcības komitejas un DV apvienības priekšnieks R. Jankavs, kuŗš par DV dienām šī laikraksta līdzstrādniekam izteicās: „Ja mēs esam uzņēmušies sarīkot DV dienas, tad to darām visas ASV DV saimes uzdevumā un atbalstā. Esmu pārliecināts, ka ikviena apvienība vai ikviens organizācijas biedrs mūs atbalsta morāliski. No savas puses centīšos, lai mūsu sarīkojums ikvienam dotu to labāko."

Bez tam viņš pastāsta, ka DV dienu vajadzībām noīrētas visas jaunās un vecās Recreation Park telpas, kādēļ par ērtībām kā pašā namā, tā arī lielajā automašīnu novietošanas laukumā nebūs galvas jālauza. Grūti to iepriekš paredzēt, bet ceram sagaidīt ap 1000 viesu, kuŗu vidū būs daudz ciņu biedru, starp tiem arī ģen. O. Dankers, kapt. Butkuss, kara invalīdu apv. pr-dis Ancāns un daudzi citi.

Tāpat gribas būt pārliecībā, ka DV dienu priekšnesumu izpildītāji: P. Lielzuika, E. Reinvalde, V. Melliņa, D. Kalnāja, J Rinkuss, V. Stokmane, E. Zirnīte, A Lielzuika, I. Ruka, B. Vinklere, A. Ozola, kā arī tautisko deju grupas ar sniegumiem visus iepriecinās.

Par latviešu kultūras skati, kas atradīsies atsevišķā telpā, tās organizētājs saka: „Skatē būs ne tikai 4 gleznotāju gleznas, turpat vai 20 mākslas daiļamatnieku koka un ādas izstrādājumi un audumi, sevišķi daudz rotu, keramikas, bet arī latviešu grāmatas un skaņu plates. Gandrīz visi izstādītie darbi būs pārdodami."

Svētku kārtības un informācijas dienestu uzņēmušies čaklie skauti vaditāja R. Roļļa vadībā, bet plānu zīmēšanu — V. Bērs.

Saimniecisko pusi vadīs Vanadzes pr-ces M. Kļaviņas vadībā, viņas rūpēsies arī par koristu uzņemšanu un labklājību.

IZRAKUMI LATVIJĀ

Latvijas vēsturiskā mūzeja ekskursija šovasar izdarījusi izrakumus Pļaviņu rajonā, kolhoza „Sarkanā zvaigzne" teritorijā. Šeit atraktas kapenes no pirmā gadu tūkstoša pirms Kristus.

Ekspedīcija atradusi arī kapenes no 7. gadsimta pēc Kristus. Tur apglabāti senie latgaļi. Atrasts daudz dzelzs izstrādājumu — mājsaimniecības piederumu un ieroču (sirpji, naži, zobeni), kas dod vērtīgu materiālu to cilvēku veida pētīšanai, kuŗi apdzīvojuši Daugavas krastus pirms 1.200 gadiem.

J. V.

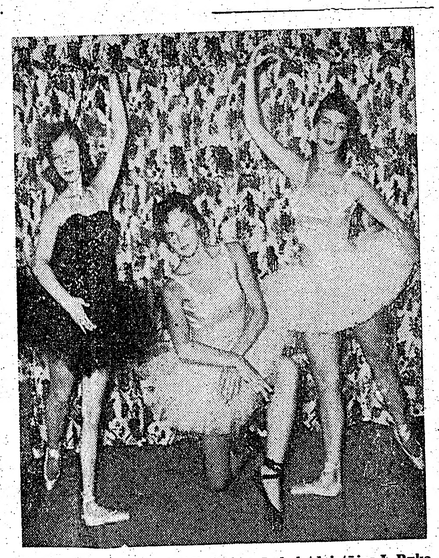

DV dienas Kalamazū kuplinās jaunās baletdejotājas I. Ruka, A. Ozola un B. Vinklere.

KANADĀ

TORONTO

● Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skola darbu sāks svētdien, 14. septembrī. Skolu arī šai mācības gadā vadīs Anna Kurše. Mācītājs A. Lūsis Svētdienas skolas vajadzībām sagatavojis divas grāmatiņas ar krāsainām illustrācijām — Jēzus darbi un Jēzus līdzības. Grāmatiņas jau iespiestas un tiks nodotas skolēnu ricībā. Māc A. Lūsis uzrakstījis arī Ziemassvētku uzvedumu Svētdienas skolas vajadzībām, tas saucas „Jēzus Pielūgšana", un tajā izmantota Jaunās Derības viela.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. augustā, pl.8 vakarā DV dienu koncerts, 22 College St.
30. augustā, plkst. 8 vak. DV dienu balle, Palace Pier zālē.
31. augustā DV dienu teātŗa izrāde.
28. septembrī, plkst. 3 p.p. Garīgs koncerts sv. Jāņa baznīcā, 274 Concord Ave.
25. oktobrī TLMM kluba balle.
25. oktobrī Diždanča 10. gadskārtējais tautas deju un dziesmu vakars.
1. novembrī Ņujorkas latviešu teātŗa viesizrāde.
8. novembrī Balle Palace Pier — DV Toronto nod. sarīkojums.

HAMILTONĀ

4. oktobrī — HLB gada svētki.
12. oktobrī — Hamiltonas gaidu vienības „Venta" sarīkojums.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
25. oktobrī — Dainas kora koncerts; pēc tam deja. HLB.
26. oktobrī — DV teātŗa viesizrāde „Robinsons".
1. novembrī — HMMK balle.
8. novembrī — HLJP „Rota" Mārtiņu vakars.
15. novembrī — DV „Sparta" balle.
22. novembrī — 18. novembra atceres svinības Kr[illegible]u zālē.
29. novembrī — DV biedru vakars.

MEŽKOPJI ATZĪMĒ SAVAS BIEDRĪBAS 35 G. DARBĪBU

Studējošo mežkopju b-ba Šalkone kopā ar vecbiedru (studijas beigušo inženieŗu-mežkopju) b-bu Šalkone, š. g. 30. un 31. augustā atzīmē šo organizāciju 35 gadu darbības svētkus, kas noritēs Ciemīšu saimniecībā pie Niagaras, ar dalībniekiem no Sav. Valstīm un Kanadas.

Svētku svinīgajā aktā pēc Kanadas pārstāvja atklāšanas vārdiem akadēmisko runu teiks prof. R. Markuss par tematu Modernā zinātne un reliģija. Pēc tam seniors G. Cepurītis sniegs pārskatu par Šalkones tapšanu un izveidošanos. Svinīgajā jubilejas mojumā, šalkonieši pieminēs savus mūžībā aizgājušos biedrus, no kuŗiem daudzi gājuši mūsu tautas moku ceļu, kā arī atcerēsies tos, kas vēl dzīvi palikuši. Salidojuma otrā dienā noturēs paplašinātu prezidija valdes sēdi, pēc kam paredzēts izbraukums uz St. William meža rajonu, kā arī Niagaras dārzkopības skolas un ūdenskrituma apskate. Arī citos kontinentos šalkonieši atzīmēs savas biedrības dibināšanas svētkus.

Šalkone, ar devīzi — Roku rokā pie darba — ar saviem 335 biedriem bija izveidojusies par spēcīgu profesionālu akadēmisku organizāciju ar ciešām darba saitēm pamatā. Ja arī ne visi šalkonieši pašreiz strādā savu ieceŗēto darbu, taču tie paliek uzticīgi dotajam solījumam savai organizācijai un mūsu Alma Mater. Tāpēc salidojuma nolūks ir arī turpmākās darbības, pienākumu un latviskās stājas izvērtēšana un nospraušana.

LABOJUMS

LA 66 . n-ra 2. lapaspusē rakstā DV dienas Toronto jālasa . . . vijolnieks Laimonis Krenģelis.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

VISĀS APDROŠINĀŠANAS
LIETĀS IZPALĪDZ UN KĀRTO
ILMARS
ANDREJSONS
(C.L.U.)
84 ABBOTT AVE., TORONTO
RO 2-0372

LATVIEŠU SKOLA ATVER DURVIS

Toronto Latviešu biedrības sestdienas skola jauno mācības gadu sāks 6. septembrī, pl. 10,30 rītā skolas telpās, sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis un Carlton ielu stūrī).

Jaunus skolēnus minētā dienā uzņems no pl. 9.30 — 10.45. Tanī pašā laikā jākārto vasaras darbi un pēceksāmeni.

Pirmskolas klasē šogad bērnus uzņems ar 5 g. vecumu.

A. Martinsone,
Skolas pārzine.

PĀRMAIŅAS BRITU KOLUMBIJAS DV NOD. VADĪBĀ

Sakarā ar Britu Kolumbijas DV nodaļas priekšnieka Ēvalda Vērsāna pārcelšanos uz citu dzīves vietu, valdes priekšsēža pienākumus uzņēmies Egons Pelens, bet kasiera amatu — valdes kandidāts Jānis Lācis.

MIRIS IZCILS LATVIEŠU ORGANIZĒTĀJS

Š. g. 18. augustā Ņujorkas valsts Niagara Falls ar smadzeņu trieku miris pazīstamais latviešu vienības un kultūrāli - saviesiskā darba organizētājs un veicējs Aloizs Bojārs. Tikai pirms gada nelaikis savas ģimenes un draugu vidū atskatījās uz 70 gadu dzīves gaitām un pilns enerģijas, optimisma un paļāvības vēroja latviešu tautas likteni un Latvijas nākotni. Kopš agrās jaunības B. bija rosīgs, nenogurdināms strādnieks un cīnītājs par savas dzimtenes un visas Latvijas bagātāku un gaišāku dzīvi un drošāku nākotni. Apbrīnojamas bija B. darba spējas, organizatoriskais talants un ideju bagātība. Daudziem viņš likās pat savādnieks un fantasts, bet būtībā bija pozitīva un mērķtiecīga un Latvijas pirmajos gados ļoti svarīga darba rosinātājs un veicējs. Tāds viņš palika visu mūžu, arī trimdā. Līdz pēdējam elpas vilcienam viņš bija latviešu problēmu risinātājs, cīnītājs, mudinātājs.

Aloizs Bojārs dzimis 1887. g. 4. aprīlī Rudzātu pag. Vidu mājās, Daugavpils apriņķī kā zemnieka dēls. Pēc pag. skolas un Rēzeknes pils. skolas beigšanas viņš strādā pag. valdēs un Ludzas apr. tiesā. Tiek iesaukts armijā un Pirmajā pasaules karā sākumā piedalās kaujās kā kareivis, bet pēc Odesas karaskolas beigšanas 1916. g. — kā virsnieks. Par varonību apbalvots ar vairākiem ordeņiem. Kā latviešu virsnieks piedalās vēsturiskajos 1917. g. 17. aprīļa Latgales kongresā un 3. decembŗa kongresā, pēdējā pieņem viņa rezolūciju par Latgales atdalīšanu no Vitebskas gub., ko 14. decembrī apstiprina Krievijas iekšlietu komisāriāts Pēterpilī.

Pēc Latvijas nodibināšanās sākās B. ļoti ražīgais Latgales pašvaldību un skolu organizēšanas darbs. 1921.-22. g. viņš bija Rēzeknes un tad līdz 1927. g. Daugavpils apr. valdes un skolu valžu priekšsēdis, pa starpām izpildīdams arī skolu pārziņa amatu Varakļānos un Rudzātos. Viņam ir lieli nopelni pie skolu tīkla izveidošanas min. apriņķos, kā arī pie Varakļānu ģimnazijas un dažādu praktiska tipa skolu organizēšanas. Tāpat viņam lieli nopelni pie pagastu pašvaldību, apriņķa finanču nodaļu un saimniecisku pasākumu izveidošanas uz vietām. Kopš 1932. g. B. bija Latgales ugunsapdrošināšanas b-bu organizētājs un nodokļu inspektora vec. palīgs. Abrenē un Daugavpilī līdz mes velēnām.

viņa pensionēšanai Ulmaņa valdības laikā.

1944. g. rudenī A. B. ar ģimeni pārcēlās uz Vāciju, kur viņš Grēvenē, Augustdorfā u. c. bija latviešu dzīves organizētājs un skolotājs. 1950. g. B. ar kundzi ieradās ASV, vispirms Illinoisas valstī, vēlāk līdz savai nāvei dzīvoja Niagara Falls kopā ar dēlu Nikolaju, kas kā ķīmijas doktors strādā atbildīgu darbu kādā rūpniecības uzņēmumā. A. B. savus nodomus un bagātās idejas aktīvi pauda visp. latv. un latgaļu presē. Viņa spalvai pieder daudzi rosinoši raksti, kuŗos ir daudz vērtīga materiāla par Latvijas tapšanas gaitām un kultūrāla un sabiedriskā darba attīstību Latvijā pēdējos 50 gados, kā arī ierosinājumi un plāni par Latvijas nākošās brīvās valsts veidošanu un konkrēto darbu.

Nelaika pavadīšanā uz mūžīgo dusas vietu Niagara Falls pošu kapos bija ieradies prāvs pulciņš radu, draugu, tautiešu un Dr. N. Bojāra darbabiedru. Garīgo ceremoniju vadīja prāvests P. Bogavpils apr. valdes un skolu vaļdes priekšsēdis, pa starpām izpildīdams arī skolu pārziņa amatu Varakļānos un Rudzātos. Viņam ir lieli nopelni pie skolu tīkla izveidošanas min. apriņķos, kā arī pie Varaklānu ģimnazijas un dažādu praktiska tipa skolu organizēšanas. Tāpat viņam lieli nopelni pie pagastu pašvaldību, apriņķa finanču nodaļu un saimniecisku pasākumu izveidošanas uz vietām. Kopš 1932. g. B. bija Latgales ugunsapdrošināšanas b-bu organizētājs un nodokļu inspektora vec. palīgs. Abrenē un Daugavpilī līdz mes velēnām.

Vieglas smiltis zem svešās zemes!

T.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, jet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

BĒRNU SVĒTKI LATVIEŠ

Grupa bērnu svētku dalībnieku A

Latviešu mājā Almēlijā 9. au- laikā. Pēcpusdienā gustā notika bērnu svētki, kuros meklēja vietējo iest piedalījās ne tikai tie bērni un pārvaldes pārstāvj jaunieši, kas šeit pavadīja brīv- kārtā atkal reizi l dienas, bet daudzi bija mērojuši ca īsteno priecāšan garu ceļa gabalu, lai priecātos sagatavotie priekš īsteni latviskā gaisotnē. jārāda telpās.

Svētkus atklāja LNPL prezidi- Pēc karoga nola ja priekšsēdis Abakuks un pēc izglītības nozares tam prāvests E. Bergs pulcinā- Ķeņģe nodeva mū ja dalībniekus uz svētbrīdi. cienus un tika iz

Pēc nodarbībām rītēja sprai- un latviešu organ gas sporta sacensības. Citāda sacensību uzvarēt veida sacensības, kā valodas, Jaunatnes vasa dzimtenes pazīšanā u. t. t. bija šogad vada skaut risinājušās vasaras nometnes tājs Indulis Kažo

PATEICĪBA SKOLU ATBALSTĪT

Skolu sistēmas uzturēšana vi- Kronbergs. Lon sām valstīm izmaksā lielas sarakstā atroda summas. Par to tomēr nedzird organizāciju pā nekādas žēlošanās, jo izdevumi manis Guntars, izglītībai ir vērtīgākais ieguldījums tautas nākotnei. Arī mūsu mazajām skolām nepieciešami materiālie līdzekļi, kuŗus varam iegūt tikai ziedojumu ceļā. Paldies Dievam, trimdas saime saprot skolu vajadzības un dod tām ar devīgu roku.

Bez īpatnējām lokālo skolu vajadzībām, kuŗas sedz vietējā sabiedrība, ir arī lietas, kas veicamas kopīgiem spēkiem, piem., mācības līdzekļu un grāmatu sagāde. Tās iespēju robežās kārto LNAK Skolu daļa ar Skolu Fonda un Skolu Klēts starpniecību. Pagājušajā gadā ir izdotas tēvu valodas mācības un latviešu literatūras vēstures (I daļa) grāmatas, atbalstīts paidagoģiskais žurnāls „Trimdas Skola", veicināta LNAK Mācības līdzekļu apgāda darbība.

Pirms jaunā skolu darba cēliena sākuma vēlos atzīmēt un izteikt visu skolēnu un skolotāju sirsnīgāko pateicību tām personām un organizācijām, kas ziedojušas naudu un savu darbu šo skolu vispārējo vajadzību apmierināšanai:

Amerikas latviešu teātris (Ņujorkas un Bostonas ansambļi) no 3 viesizrādēm Toronto — $18.-, Londonas (Ont.) latviešu kopa — $8,50, 2. Kanadas Latviešu Dziesmusvētku rīcības komiteja — $200.-, Latviešu preses b-bas kopa — $50,- un grāmatas. Darbu un materiālus ziedojuši: Mayfair Offset Platemaking īpašnieks A. Liepiņš, LAB Daugavas Vanagi Kanadā, Daina Press, J. Deksnis, A. Krūmiņš, R. Noritis, E. Rasiņa, V. Upeslācis un Zariņu Jānis. Tāpat izsaku vissirsnīgāko pateicību itin visiem, kas atbalstījuši vietējo skolu darbu.

Lielais materiālais un morālais atbalsts, ko latviešu skolas ir saņēmušas līdz šim, ir devis tām paļāvību un spēkus veikt savu darbu. Aicinu visus neapsīkt atsaucībā un devībā. Ziedojums latviešu skolai ir ziedojums Latvijai.

J. Mežaks,
LNAK Skolu daļas vadītājs.

Apstiprināti kandidātu saraksti

LNAK padomes vēlēšanās, kas notiks pa pastu laikā no 18. līdz 26. oktobrim, piedalās 61 kandidāts ,no kuŗiem vēlētājiem būs jāizrauga 30 padomes locekļi. Kā pirmā savus kandidātus — Jāni Matisonu un Hermani Vilku — pieteikusi Hamiltonas latviešu biedrība, bet jaunatnes darbinieku sarakstā minēts Tālivaldis

Vēlēšanu ir ka katram vārdos jāizs bošanās un lis ierakstīš rakstā. So zi sakārtošanai ku komisij Grīslis, N. drejsons. Pē saraksta sa iespiešanai, materiālus sūtīt. Līdz sijušas 13 o višķas pers tāju. Pārr par saimn ņemšanu vēlēšanu komisija at laikā nav p

ĒNERĀLKONSULS
. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
ILIS TOMSONS
RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
0 VICTORIA AVE. APT. 16

ĀS APDROŠINĀŠANAS
TĀS IZPALIDZ UN KĀRTO
ILMARS
ANDREJSONS
(C.L.U.)
ABBOTT AVE., TORONTO
RO 2-0372

LATVIEŠU SKOLA
ATVER DURVIS
Toronto Latviešu biedrības
tdienas skola jauno mācības
u sāks 6. septembrī, pl. 10,30
skolas telpās, sv. Andreja
nīcas zālē (Jarvis un Carlton
u. stūrī).
aunus skolēnus minētā die-
uzņems no pl. 9.30 — 10.45.
ni pašā laikā jākārto vasaras
rbi un pēcekšāmeni.
Pirmskolas klasē šogad bērnus
iems ar 5 g. vecumu.
A. Martinsone,
Skolas pārzine.

RMAIŅAS BRITU KOLUM-
IJAS DV NOD. VADĪBĀ
Sakarā ar Britu Kolumbijas
nodaļas priekšnieka Ēvalda
rsāna pārcelšanos uz citu dzī-
vietu, valdes priekšsēža pie-
kumus uzņēmies Egons Pe-
ns, bet kasiera amatu — val-
s kandidāts Jānis Lācis.

LATVIEŠU
ĒTĀJS

viņa pensionēšanai Ulmaņa val-
dības laikā.
1944. g. rudenī A. B. ar ģimeni
pārcēlās uz Vāciju, kur viņš
Grēvenē, Augustdorfā u. c. bija
latviešu dzīves organizētājs un
skolotājs. 1950. g. B. ar kundzi
ieradās ASV, vispirms Ilinoisas
valstī, vēlāk līdz savai nāvei dzī-
voja Niagara Falls kopā ar dē-
lu Nikolaju, kas kā ķīmijas dok-
tors strādā atbildīgu darbu kādā
rūpniecības uzņēmumā. A. B. sa-
vus nodomus un bagātās idejas
aktīvi pauda visp. latv. un lat-
gaļu presē. Viņa spalvai pieder
daudzi rosinoši raksti, kuros ir
daudz vērtīga materiāla par Lat-
vijas tapšanas gaitām un kultū-
rāla un sabiedriskā darba attīs-
tību Latvijā pēdējos 50 gados, kā
arī ierosinājumi un plāni par
Latvijas nākošās brīvās valsts
veidošanu un konkrēto darbu.
Nelaika pavadīšanā uz mūžīgo
dusas vietu Niagara Falls poļu
kapos bija ieradies prāvs pulciņš
radu, draugu, tautiešu un Dr. N.
Bojāra darbabiedru. Garīgo cere-
moniju vadīja prāvests P. Bo-
jars, asistējot prāvestiem prof.
B. Baginskim un pr. N. Trepšam
no Čikāgas. Pēdējās ardievas pie
kapa kopas ar ziediem teica pie-
derīgo vārdā Dr. N. Bojārs, AL
KA pr-dis pr. N. Trepša, prof.
B. Baginskis, no studējošās sai-
mes Dr. E. Upenieks, no LPB
Kanadas kopas, kā arī savas un
Ziemaņu - Senkēvičas ģimeņu
vārdā Dr. H. Tichovskis, nelaika
radinieki — A. Bojārs no Hamil-
tonas, no Bafalo latviešiem —.
Gailītis un prāvests P. Bojārs
no Čikāgas.
Vieglas smiltis zem svešās ze-
mes velēnām. T.

manuskriptus saīsināt.
neuzglabās, bet uz vēlēšanās sūtīs
marka.
šiem parakstītajos rakstos izteiktās
cijas viedokļiem.

BĒRNU SVĒTKI LATVIEŠU MĀJĀ ANGLIJĀ

Grupa bērnu svētku dalībnieku Almēlijā. Vidū prāv. Bergs. Foto: H. Nestors

Latviešu mājā Almēlijā 9. augustā notika bērnu svētki, kuros piedalījās ne tikai tie bērni un jaunieši, kas šeit pavadīja brīvdienas, bet daudzi bija mērojuši garu ceļa gabalu, lai priecātos ņemt latviskā gaisotnē.

Svētkus atklāja LNPL prezidija priekšsēdis Abakuks un pēc tam prāvests E. Bergs pulcināja dalībniekus uz svētbrīdi.

Pēc nodarbībām ritēja spraigas sporta sacensības. Citāda veida sacensības, kā valodas, dziņtenes pazīšanā u. t. t. bija rīsinājušās vasaras nometnes tājs Indulis Kažociņš. Bet liela laikā. Pēcpusdienā svētkus apmeklēja vietējo iestāžu izglītības pārvaldes pārstāvji. Nelaimīgā kārtā atkal reizi lietus pārtrauca īsteno priecāšanos, un bērnu sagatavotie priekšnesumi bija jārāda telpās.

Pēc karoga nolaišanas LNPL izglītības nozares vadītāja M. Ķeņģe nodeva mūsu sūtņa svelcienus un tika izdalītas sūtņa un latviešu organizāciju balvas sacensību uzvarētājiem.

Jaunatnes vasaras koloniju šogad vada skautu jendas vadi-

pateicība par lielā jauniešu skaita izmitināšanu katru nedēļu, protams, pienākas Almēlijas mājas vadībai, darbiniekiem un saimniecēm.

Ar prieku var vērot, ka šādas vasaras bērnu un jauniešu kolonijas ne tikai pieņemas skaitā, bet plešas plašumā un ka bērni kaut uz brīdi pārdzīvo tautiskas kopības izjūtu.

Bēsnu vecākiem jāsaka liels paldies mūsu organizācijām un cilvēkiem, kas katru vasaru veic šo svētīgo darbu.

PATEICĪBA SKOLU ATBALSTĪTĀJIEM

Skolu sistēmas uzturēšana visām valstīm izmaksā lielas summas. Par to tomēr nedzird nekādas žēlošanās, jo izdevumi izglītībai ir vērtīgākais ieguldījums tautas nākotnei. Arī mūsu mazajām skolām nepieciešami materiālie līdzekļi, kuŗus varam iegūt tikai ziedojumu ceļā. Paldies Dievam, trimdas saime saprot skolu vajadzības un dod tām ar devīgu roku.

Bez īpatnējām lokālo skolu vajadzībām, kuŗas sedz vietējā sabiedrība, ir arī lietas, kas veicamas kopīgiem spēkiem, piem., mācības līdzekļu un grāmatu sagāde. Tās iespēju robežās kārto LNAK Skolu daļa ar Skolu Fonda un Skolu Klēts starpniecību. Pagājušajā gadā ir izdotas tēvu valodas mācības un latviešu literatūras vēstures (I daļa) grāmatas, atbalstīts paidagoģiskais žurnāls „Trimdas Skola", veicināta LNAK Mācības līdzekļu apgāda darbība.

Pirms jaunā skolu darba cēliena sākuma vēlos atzīmēt un izteikt visu skolēnu un skolotāju sirsnīgāko pateicībū tām personām un organizācijām, kas ziedojušas naudu un savu darbu šo skolu vispārējo vajadzību apmierināšanai:

Amerikas latviešu teātris (Nujorkas un Bostonas ansambļi) no 3 viesizrādēm Toronto — $18.-, Londonas (Ont.) latviešu kopa — $8,50, 2. Kanadas Latviešu Dziesmusvētku ricības komiteja — $200.-, Latviešu preses b-bas kopa — $50,- un grāmatas. Darbu un materiālus ziedojuši: Mayfair Offset Platemaking īpašnieks A. Liepiņš, LAB Daugavas Vanagi Kanadā, Daina Press, J. Deksnis, A. Krūmiņš, R. Noritis, E. Rasiņa, V. Upeslācis un Zariņu Jānis. Tāpat izsaku vissirsnīgāko pateicību itin visiem, kas atbalstījuši vietējo skolu darbu.

Lielais materiālais un morālais atbalsts, ko latviešu skolas ir saņēmušas līdz šim, ir devis tām paļāvību un spēkus veikt savu darbu. Aicinu visus neapsikt atsaucībā un devībā. Ziedojums latviešu skolai ir ziedojums Latvijai.

J. Mežaks,
LNAK Skolu daļas vadītājs.

Apstiprināti kandidātu saraksti

LNAK padomes vēlēšanās, kas notiks pa pastu laikā no 18. līdz 26. oktobrim, piedalās 61 kandidāts ,no kuŗiem vēlētājiem būs jāizrauga 30 padomes locekļi. Kā pirmā savus kandidātus — Jāni Matisonu un Hermani Vilku — pieteikusi Hamiltonas latviešu biedrība, bet jaunatnes darbinieku sarakstā minēts Tālivaldis Kronbergs. Londonas latviešu sarakstā atrodami visu vietējo organizāciju pārstāvji — Brikmanis Guntars, Epneris Roberts, profesors Dreimanis Aleksis, Dreimanis Pēteris, Liepiņš Antons, Liepiņš Guntis, Mozga Staņislavs, Atara Anita, Rapa Henrijs, Ūdris Ervins un Upītis Edgars. Visgarākais kandidātu saraksts ir LNAK darbiniekiem, kuŗā lasāmi: Akers Bertolds Leonids, Alberings Edgars, Andrejsons Ilmārs, Apse Alfreds, Batņa Aleksandrs, Bārs Jānis, Breņķis Osvalds, Bukovskis Žanis, Celma Pārsla Virginia, Čevers Benedikts, Grislis Jānis, Grodnis Jāzeps, Kalniņš Rolands, Lejiņš Jānis, Liģers Jānis, Mežaks Jānis , Pētersons Nikolajs, Prieditis Kārlis, Rožkalns Aleksandrs, Rasiņš Pauls, Senkēviča Biruta, Slaucītāis Ernests, Spūrmanis Aleksandrs, Svenne Ādolfs, Štauvers Mārtiņš, Tichovskis Heronims, Uiska Vilis, Upeslācis Viktors un Voitkus Arturs. DV sarakstā — Akmens Arnolds, Balodis Pēteris, Breikšs Jānis Edgars, Breņķis Osvalds, Celms Jānis, Čivzelis Aleksandrs, Gailītis Jānis, Ieviņš Ojārs, Klavenieks Osvalds, Mukts Vitālis, Putniņš Arnolds, Purmalis Kārlis, Sprūdžs Aleksandrs, Tuklers Valdis, Upīte Ziedonis, Vasariņš Pēteris un Zvirgzdugrauds Oskars.

Visus minētos kandidātus vēlēšanu komisija savā pēdējā sēdē apstiprināja. Sēdi vadīja priekšsēdis J. Grīslis; piedalījās I. Andrejsons (LNAK), M. Gruzite (DV), N. Pētersons (TLB), V. Mazurs (LJNAK), O. Breņķis (Sv. Jāņa draudze), J. Sproģis (Pirmā ev. - lut. draudze), N. Strautnieks (Austrumu ev. - lut. draudze), G. Dumpe (Saimnieciskо darbinieku apvienība), A. Siliņa (Gaidu organizācija) un J. Deksnis (Skautu organizācija).

Vēlēšanu instrukcijā paredzēts, ka katram kandidātam piecos vārdos jāizsaka izglītība, nodarbošanās un sabiedriskais stāvoklis ierakstīšanai kandidātu sarakstā. Šo ziņu pārbaudīšanai un sakārtošanai izraudzīja atsevišķu komisiju, kuŗā darbosies J. Grīslis, N. Strautnieks un I. Andrejsons. Pēc kopīgā kandidātu saraksta sastādīšanas to nodos iespiešanai, lai visus vēlēšanu materiālus varētu savlaicīgi izsūtīt. Līdz šim tādus jau pieprasījušas 13 organizācijas un atsevišķas personas, kopā 3.600 vēlētāju. Pārrunājot ierosinājumu par saimniecisku reklāmu pieņemšanu izplatīšanai reizē ar vēlēšanu materiāliem, vēlēšanu komisija atzina, ka tas vēlēšanu laikā nav piemērots. R. N.

AMERIKĀNISKA JAUNATNE LEIPCIGĀ

No Berlīnes ziņo, ka Leipcigas komūnistu policija apcietinājusi triju jaunatnes organizāciju vadītājus. Šo organizāciju locekļi ģērbjoties un uzvedoties amerikāniski. Arī organizāciju nosaukumi ir amerikāniski: „42. ielas dūšīgie zēni", „Brodvejas banda" un „Kapitālieši".

Austrumvācijas varas vīri uzsākuši karagājienu arī pret ceturto jauniešu organizāciju — Elvisa Preslija atzinēju savienību. Tās locekļi apņēmušies nekad neklausīties komūnistu radio raidījumus, īpaši mūziku un viņu jaunākās ziņas. Arī šie jaunieši ģērbjoties amerikāniski, dejojot tikai „rock'n roll", pieņemot amerikāniskus vārdus un valkājot teksasiešu parauga krāsainus kreklus.

Mūsu uztverē tas nozīmē, ka Leipcigas jaunieši uzsākuši aktīvu ciņu pret komūnistisko pāraudzināšanu. Protams, Ceka šīs organizācijas likvidēs un daudzi jo daudzi jauniešī aizies moku ceļu uz Sibiriju, bet ar to naids pret komūnismu nebūs iznīcis.

RAŽENS PIENĀKUMA CEĻA GĀJĒJS

PRĀVESTA A. GROSBACHA 25 DARBA GADI

Man patiesi sirsnīgs prieks, ka varu pasaci kādus atzinīgus vārdus par cilvēku, kuŗš sirsnīgi un čakli un ar teicamiem panākumiem **divdesmit piecus gadus darbojies baznīcas un skolas dzīvā** un līdz ar to arī sabiedriskajā dzīvē un preses čaklā spalva uzrakstījusi ne vienu vien vērtīgu rakstu mūsu periodikai.

Tas ir prāvests **Arnolds Grosbachs**, tagadējais latviešu draudzes mācītājs Melburnā un archibīskapa T. Grīnberga pārstāvis Austrālijā.

Dzimis 1909. gadā Rigā, mūsu cienījamais jubilārs nobeidz vidusskolu Jelgavā un pēc tam Latvijas universitātes teoloģisko fakultāti 1933. gadā, kad arī 9. jūlijā viņu Jelgavā Sv. Annas baznīcā ordinē par mācītāju. Savu kandidāta gadu viņš nokalpo pie prāvesta J. Ķuļiša, bet kad atbrīvojas mācītāja vieta lielajā Ventspils draudzē, tās ilggadējam mācītājam T. Grīnbergam pārceļoties uz Rīgu par latviešu draudžu virsganu — archibīskapu, A. Grosbachs ir viens no tiem, kas kandidē uz vakanto Ventspils draudzes mācītāja vietu, un Ventspils draudze arī viņu izraugās un ievēl par savu mācītāju. Te viņam jābūt arī ticības mācības skolotājam vidusskolās (tāpat kā viņš Jelgavā bija ticības mācības skolotājs skolotāju institūtā), un te viņš ir arī garnizona, aizsargu pulka un skautu mācītājs un bez tam vēl viņš vada arī archibīskapa T. Grīnberga pirms daudziem gadiem nodibināto Jaunības Draugu biedrību.

Apsveicot prāvestu A. Grosbachu viņa 25 g. amata svētkos, archibīskaps T. Grīnbergs cita starpā apliecina, ka **svētīgi bijuši jubilāra darba gadi Ventspilī.**

Kad jubilārs 1944. gada rudenī redz, ka Ventspilī vairs palikšana nevar būt, viņš izlemj atstāt savu darba vietu, un Ventspils ostgala zvejnieks viņu līdz ar kādiem citiem ventspiliešiem savā zvejas laivā pārved pāri Baltijas jūrai uz Zviedriju.

Prāvests A. Grosbachs Zviedrijā atkal ķeras pie darba. 1944. gada 18. novembrī notiek pirmais latviešu dievkalpojums Stokholmā. Te viņš nodibina Stokolmas latviešu draudzi, noorganizē un vada Jaunekļu Kristīgo Savienību un arī latviešu pamatskolu Stokholmā, apmeklē latviešu bēgļu nometnes Zviedrijā un vada tur dievkalpojumus. Es nevaru klusēdams paiet garām arī tām lietām, kā, piem., šai: mūsu jubilārs, kam pašam naudas maciņš bija pavisam plāns, nonāk kādā nometnē, kur ieradušies kādi no Ventspils 1945. gada pavasarī pārbraukušie bēgļi, viņš aizvada vienu tādu bēgli nostāk no citiem un sarunā ar viņu iespiež viņam saujā čaukstošu naudas zīmi: viņš zinot, cik tas ir grūti svešā zemē, kad nav savas kronas... Vai šis būtu bijis vienīgais tāds gadījums?

1946. gadā prāvests A. Grosbachs pārceļas uz Dāniju par latviešu bēgļu mācītāju. Te Zviedrijā paliek vēl daži citi latviešu mācītāji, kas var viņa ievadīto darbu turpināt, bet Dānijā bez viņa neviena cita latviešu mācītāja nav. Tur bez latviešu draudzes kopšanas darba jāstrādā arī V. Damberga vadītajā latviešu vidusskolā. Ir arī sabiedriskais darbs, kur jāpieliek roka.

Pienāk dienas, kad lielajam vairumam Dānijā mītošiem latviešu bēgļiem rodas izdeviba izceļot uz Austrāliju. Līdz ar viņiem turp dodas arī prāvests A. Grosbachs ar savu ģimeni (kundzi un divām meitām). Viņš nonāk Melburnā, kur, tā sakot, no nekā noorganizē latviešu draudzi. Dievs ir svētījis arī šo darbu. Prāvesta A. Grosbacha noorganizētajā draudzē tagad ir jau vairāk kā 2000 locekļu. Tas kaut ko nozīmē. Draudzei ir arī čakla un rosīga dāmu komiteja, draudzes koris, jauniešu pulciņš ar vairāk kā 100 dalībniekiem. Šim jauniešu pulciņam ir savs koris, drāmatiskā kopa, tautisko deju grupa. Draudze ir iepirkusi savu māju, iegādājusi vērtīgu baznīcas inventāru, ieguvusi īpašumā atdusas vietu aizsaulē aizgājušiem draudzes locekļiem, kuriem arī uzstādīs pieminekli.

Un te atkal viens zīmīgs moments. Kādā latviešu kapsētas apkopšanas talkā bija ieradies tikai pavisam niecīgs talcinieku pulciņš, bet **talcinieku vidū bijis draudzes mācītājs.** Tas ir ļoti zīmīgs moments.

Šo rindu rakstītājs ir no sirds pateicīgs prāvestam A. Grosbacham par to lielo izpalidzību zviedru zemē ļoti piemērotu darba vietu sagadājot, kur varēts nepārtraukti strādāt visus šos ilgos gadus. Domāju, vēl daudz citu būs viņam pateicīgi par šādu vai citādu izpalidzību un palkalpojumu, par ko visu sirsnīgā pateisībā var pievienoties **archibīskapa T. Grīnberga novēlējumiam** mūsu jubilāram — arī **Austrālijā strādāt ar to pašu svētību un darba prieku,** uz ko lai pats visuvarenais Dievs svēti viņu kā darba atceres dienā, tā turpmākajos mūža gados.

A — ns.

AMERIKĀNISKĀ SAVIENOTĀS VALSTIS

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kapu svētki notika 17. augustā Vūdlavna kapos, šīs draudzes nodalījumā. Dievkalpojumu vadīja māc. Kr. Hermanis, bet sprediķi teica viesis prāv. A. Rumpēters no Milvokiem. Iesvētīja kapa pieminas plāksnes Elzai Doniņai, Jūlijam Eglītim, Olģertam Kreitālam, Natalijai Svenčai, Emilijai Šokai, Emilijai Saliņai, Jānim Zirnim un Erikai Eversei. Draudzes priekšnieks mag. iur. A. Jaunais nolika ziedus pie prāv. Jāņa Ozola kapa kopas un prāv. Rumpēters teica dažus piemiņas vārdus. Mirušo tautiešu kapu kopas bija greznotas krāšņiem ziediem, kapa svētkos bija daudz apmeklētāju un jaukais laiks sekmēja to labu izdošanos.

● Vienības draudzes locekļu kopsapulce notika 16 augustā pēc svētvakara dievkalpojuma un to vadīja draudzes priekšnieks K. Krūmiņš, protokolēja G. Liepiņš. Draudzes priekšnieks sniedza arī pirmā pusgada pārskatu un raksturoja izpildījušos budžetu. Draudzes locekļi savus maksājumus kārtojuši apzinīgi un budžets izpildījies gandrīz 100%. Ieņemts pavisam 3568 dol. un izdota apm. tāda pati summa. Nolēma nākošajam budžeta gadam pieprasīt mācītājam algas pabalstu no ULCA sinodes, pie kuŗas šī draudze pieder. Pēdējā atzinusi, ka pabalsta maksāšana pagarināta vēl uz 3 gadiem, ieskaitot 1961. g. Sapulcē piedalījās 50 draudzes locekļu.

● Sestdien, 16. augustā māc. Kr. Hermanis Kalamazū, Dr. Zeltkuļna mājās saulaļāja Maigu Vālbergu no Grand Rapidiem ar Jāni Tenni no Toronto, Kanadā. Kāzu viesības notika turpat, un uz tām bija pulcējušies līgavas un līgavaiņa tuvākie radi un draugi. Jaunais pāris par savu dzīves vietu izvēlējies Toronto, uz kurieni dosies šīnīs dienās.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes locekļu izbraukums uz Fallesburgas parku pie Lovelas būs 7. septembrī, kur notiks arī dievkalpojums. Dievkalpojuma sākums pl. 12, pēc tam kopīgs azaids. Groziņi ņemami līdz, atspirdzinājumi būs dabūjami uz vietas. V. Z.

MILVOKOS

● Ik gadus DV saime Milvokos, kopā ar pārējo ltviešu sabiedrību, augustā vidū izbrauc uz 20 jūdžu attālo Upes parku (River Park) pie Siderburgas, kas atrodas jaukās Milvoku upes krastā un pieder vācu izcelsmes milvokiešiem, kuŗi ar lielu laipnību un viesmīlību savā parkā un parka mājā Jāņos un augustā uzņem Milvoku latviešus.

Šogad zaļuma svētki notika 16. augustā. Pievakarē DV piederīgie ar viesiem pulcējās upes krastā, kur tos apsveica apvienības priekšnieks V. Aparjods un vakara dalībniekus iepazīnāja ar DV darbību 1958. g. 1. pusgadā kā Milvokos, tā visu ASV darbības mērogā. Runātājs uzsvēra vairākus nozīmīgus pasākumus, kas zināmā mērā ir svarīgi visai latviešu sabiedrībai. Kā tādi ir minami vīru koŗu dziesmu krājuma izdošana, kas būs vērtīgs ieguvums vīru koŗiem un katram latviešu dziesmu draugam, jo krājumā būs jaunas 18 latviešu komponistu līdz šim vēl neiespiestas dziesmas. Krājumu izdod ASV DV ar saviem līdzekļiem un viss ienākums no krājuma tiks izmaksāts komponistiem autoru honorāros. Tālāk Jāatzīmē ASV, Kanadas un Austrālijas DV zinātniskās stipendijas nodibināšana par tematu „Latvijas valsts izcinināšana."

No pašmāju notikumiem kā nozīmīgāko minēja koncertu abonementa kārtības nodibināšanu Milvokos pie DV apvienības, citu latviešu vienību atbalstā.

Apvienības priekšnieks aicināja milvokiešus jo kuplā skaitā piedalīties DV dienās Kalamazū 30. un 31. augustā. No Milvoku apvienības svētkos piedalās un kopkoncertā dzied 30 vīru lielais apvienības vīru koris, plašā tautas deju kopa „Jautrā vija" dejos 31. augustā, tautas svētkos, bet apvienības šaušanas sekcijas dalībnieki kapt. Ž. Butkus vadībā piedalīsies vairāku apvienību mazkalibra šaušanas sacensībās.

Līdz ar krēslas iestāšanos zaļumu svētku dalībnieki pulcējās ap iedegto ugunskuru upes krastā un ar lielu interesi noklausījās agr. V. Grozgalvja naksnīgās pārdomas par mūsu gadsimtu.

Lektors priekšlasījumā iepina daudz ainu no mūsu šīs dienas dzīves un ar piemēriem spilgti parādīja, ka arī mēs daudzreiz aizraujamies ar materiālo labklājību, technikas palīglīdzekļiem un to raditiem fiziskiem atvieglojumiem, bet līdz ar to zaudējam no savas garīgās stājas un nereti aizmirstam savu tautisko piederību un sūtību.

Pēc referenta bargajiem, bet patiesajiem vārdiem, klausītāji vēl labu laiku uzkavējās dziesmās un pārrunās jaukajā upes līci, dziestošā ugunskura blāzmā.

Izbraukums bija pievilcis ap 200 zaļumnieku, kas ilgi pārpusnaktij dejoja mājīgajā parka celtnes zālē. ep.

ROČESTRĀ (N. Y.)

● 16. augustā pēkšņā nāvē mirusi Broņislava Lappinga, dzim. Lavska, dzimusi Rīgā 1903. g. 2. oktobrī, kur arī aizritējusi viņas dzīve līdz emigrācijai, kad ar bēgļu straumi kopā ar ģimeni iecelojusi Sav. Valstīs 1951. gadā, vispirms apmetoties uz dzīvi Linkolnā, Nebr., bet 1953. g. pārceļoties uz Ročestru, N. Y. 19. augustā pēc dvēseles aizlūguma vietējā Sv. Marijas baznīcā neilaiki guldīja Holy Sepulchre kapos, piedaloties tuvinieku un draugu pulciņam. Izvadīja māc. Siverle. Aizgājēja bija klusa darba daritāja, gādīga ģimenes dzīvē un allaž atsaucīga latviešu sadzīves darbā. Viņa atstāj latviešu laulāto draugu ar divi dēliem, vedeklu, divas māsas.

● Šovasar Saulaines nometnē Kanadā atvaļinājumu pavadīja vai bērnu nometnē uzturējās 11 ročestriešu. Ar katru gadu mūsu māju vasarniekų skaits Saulainē pieaug. As.

Mariss Vētra

MŪZIKA UN POLITIKA

Karš nebija vairs tālu. Sarunās par poļu koridoru Berlīnē jau varēja saost asinis. Neatceros, kāpēc — vai nu kāšu krusts ar Poliju bija nolīdzis kādu apmānošu līgumu, vai arī tikai aiz bezkaunības rikoja draudzības demonstrāciju — bet Berlīnes Zvēru dārzā — Zoo — ar lielu pompu, Berlīnes Filharmonijai piedaloties, oficiālā Vācija izsludināja poļu tenora Jana Kipuras koncertu. Klāt bija visa kāšu krusta virsvadība. Koncertam beidzoties, tūkstoš klausītāju priekšā Hitlers devās pie mūziķu estrādes un no apakšas uz augšu sniedza roku poļu Janim, bet Gērings, izslavētam dziedonim, pret viņu pieliecoties, paguva vēl draudzīgi uzsist uz pleca. Tikai dažus mēnešus pēc tam, poļu dziedoņa suminātāji nonāvēja Poliju, atdodot Maskavai to poļu zemes daļu, ko paši nespēja izkaut.

Šo gadījumu spilgti atcerējos, kad Amerikas žurnālos parādījās attēli no Maskavas, kur Chruščevs apkampj gaŗo Teksasas zēnu, pianistu Van Klibernu un krievu rubļos pasniedz viņam pasaules slavu un klaviernieka laurus. Visa Amerika priecājās par to kopā ar savu apdāvināto teksasieti. Arī es varbūt būtu priecājies, ja nebūtu dzirdējis un redzējis Jani Kipuru Berlīnes Zvēru dārzā.

— Nav šaubu, ka pasaule mīl mākslinieku daudz daudz vairāk nekā politiķus, — manas atmiņas par poļu dziedoni it kā apstiprina diriģents Dimitrijs Mitropuloss savā preses konferencē pēc Ņujorkas Filharmonijas triumfālā ceļojuma pa Dienvidameriku. Vašingtonas uzdevumā un tā saucamās prezidenta programmas ietvaros Ņujorkas filharmoniskais orķestris nesen četrās lidmašīnās (2 — mūziķiem, 2 — instrumentiem un notīm) nolidoja 15.000 jūdžu, 21 pilsētā un 39 koncertos sajūsminot 200.000 klausītāju — Panamā, Venecuēlā, Kolumbija, Ekvadorā, Perū, Bolivijā, Paragvajā, Čilē, Argentīnā, Urugvajā, Brazilijā un Meksikā. Aizņemts Metropolitēnas operu ceļojumā caur Sav. Valstu un Kanadas lielpilsētām, Dimitrijs Mitropuloss pie apkārt lidojošiem filharmoniķiem nonāca ar lielu nosebošanos. Pirms viņa ierašanās dienvidos Leonards Bernšteins jau bija nodirīģējis 28 koncertus un savā ceļojumā satiecies ne vien ar savu kollēgu Olģertu Bištēviņu Kordobā, bet arī ar dienvidnieku pūļa nonievāto viceprezidentu Niksonu.

— Arī mēs cietām no pūļa, — presei stāsta Ņujorkas diriģents Bernšteins — bet mazliet citādi nekā viņš . . . Mēs cietām aiz milestības.

La Pacā (La Paz) otrā koncertā pūlis draudējis izdemolēt koncerta zāli, kad tūkstoši, kas gribējuši dzirdēt ņujorkiešus, nav tikuši pie ieejas biļetēm. Lai glābtos no kautiņa filharmoniķi mūzicējuši sporta arēnā. Arī Sao Paulo, tikko izrādījies, ka trīs izsludinātie koncerti Pilsētas teātrī nekādā gadījumā neapmierinās biļešu pieprasījumu, orķestris spēlējis Aarona Koplinda (Copland) 3. simfoniju un Samuela Barbera Medejas Meditāciju zem klajās debess 30.000 uzmanīgu klausītāju auditorijai. Zāles bijušas par mazām arī Santjago un Riodežaneiro, arī tur ticis mūzicēts uz lauka. Montevideo pūlis ieņēmis sev vietu pie koncertu kases jau 24 stundas pirms biļešu pārdošanās — ar guļamiem maisiem uz ielas un pārtikas kulītēm rokās.

— Autografu kollektori mūs mocija tā, ka nekur glābties, turpina Bernšteins — bet neviens nespļāva. Nu, mēs jau arī viņiem stāstījām tikai mūzikā to, ko zinājām un — to varēja saprast. Tā otra grupa gribēja atvēst viņiem jaunu politiku, bet tās nebija . . . Kas tur nu par brīnumu, ka Niksonu saņēma mazuliet citādi nekā mūs?

Koncertu programmās lauvas tiesa allaž piederējusi ASV komponistiem. Koncertos atskaņoti — Koplands, Roys Harris, Viljams Šūmans, S. Barbers, Čarls Turners un arī Geršvina „Amerikānis Parīzē." Visa Dienvidamerika ikkatrā koncertā bijusi vistrakākā sajūsmā. La Pazā prezidents Siles Zuazo jūsmojis par koncertu divi stundas pēc tam, kad viņam bija izdevies apspiest sacelšanos un revolūciju. Bogotā koncertu klausījies pirms divi dienām nolaupītais un pie „kidnapēšanas" cīņā ievainotais juntas ģenerālis Gabriels Pariss. Venecuēlas Larrazabels pat bijis tādā sajūsmā, ka starpbrīdī ieradies uz skatuves un lūgtin lūdzies Bernšteinu vēlreiz nospēlēt Venecuēlas himnu — viņš nekad neesot dzirdējis to skanam tik vareni un skaisti!

Ņujorkas Filhamonijas ceļojums patiesi ir bijis triumfāls. Vašingtonas cerības uz to ir attaisnojušās vairāk nekā pilnvērtīgi, bet uz Niksonu tomēr meta akmeņus un tomātus . . .

— Oficiālajai grupai būtu labāki panākumi, — domā diriģents Mitropuloss — ja viņi ceļotu kopā ar mums un, savas runas uzsākot, sacītu: Man ir tas gods jūs iepazīstināt ar Ņujorkas filharmoniju . .

Katrams mākslinieka atlauts mazliet pasapņot un palidot pa gaisiem, taču stipri vien šaubos, vai Mitropuloss tā domātu, ja būtu dzirdējis Janu Kipuru Berlīnes zvēru dārzā un pēc tam ieradies Polijā. Starp mākslu mūzikā un politikā tomēr gul bezdibens. Godīgam mākslinieka ir grūti aptvert arī to, ko slēpa Ņikita Chruščevs, smaidīgi apkampjot gaŗo teksasieti Van Klibernu.

Liekas, ka Filadelfijas orķestŗa šefs Eižens Ormandijs (Ormandy) to izpratis labāk, ar savu orķestri 44 reizes koncertējot Eiropā. Cik zinu no dienas avizēm, arī viņš savos koncertos saticies ar prezidentiem un uzklausījis pat Ņikitas uzslavas, bet tās viņš ir aizmirsis savā intervijā. Pēdējais koncerts Filadelfiešiem bija Briseles izstādē kopā ar jauno klavieŗu zvaigzni Van Klibernu. Bet arī par to Ormandijam nav nekā ko piemiņēt. Viņš pēc gaŗā ceļojuma „Musical America" jūlija izdevumā stāsta tikai par Filadelfijas orķestŗa pārdzīvojumiem Rumānijā, Padomijā un Polijā.

— Uz katra soļa bija jūtams, ka jaudis komūnisma zemēs ir izslāpuši pēc rietumu mākslas, — viņš konstatē, bet nepiemin neviena dižvīra, kas viņu būtu apsveicis un slavinājis. — Sākumā bija neērti (we ware bewildred) par pērkondārdošo troksni, kas visur sacēlās, mums parādoties, — jaudis kliedza, daužīja kājām un aplaudēja. To dzirdot, bija savāda sajūta, līdz pierādām. Viņi mēdz aplaudēt, sitot rokas visi vienlaicīgi — tā esot vislielākā piekrišanas zīme, bet ja viņi kliedz „Bis, bis!", tas

(Nobeigums 6. lpp.)

VĒRTĪGS DZĪVES POSMS

Vecais latviešu strēlnieks un priekšzīmīgs lauksaimnieks Edvards Bergmanis 20. augustā atskatījās uz mūža 60 gadiem. Dzimis Zemgalē, viņš jau mazotnē iepazīst nopietnu darbu un tā svētību, vienlaicīgi apmeklēdams tirdzniecības skolu un strādādams tēva uzņēmumā.

Karavīra gaitas uzsāk bij. Krievijas armijā, bet nodibinoties Latviešu strēlnieku pulkiem, B. tūdaļ stājas to rindās — 5. Zemgales strēlnieku pulkā, kura sastāvā iecīnīja visas smagās strēlnieku kaujas. Kad pēc lielās nosaisinošanas un nodevīgās krievu armijas vadības līdzi krievu armijas daļām atiet arī latviešu strēlnieki, Latvijas robežas tuvumā B. līdz ar daudziem citiem strēlniekiem nonāk vācu gūstā.

Pēc gūstniecības gaitām 1919. gadā B. pārrodas dzimtenē un tūdaļ stājas nacionālās armijas ričībā un 8. Daugavpils pulka sastāvā piedalās visās pulka cīņās Latgales frontē. Vēlāk komandēts uz Rīgu, kur nobeidz armijas instruktoru kursus. Pēc demobilizācijas atgriežas dzimtajā pagastā, kur, kā atbrivotājs, iegūst zemi, ierīkodams tajā priekšzīmīgu saimniecību. Nedaudz gados uz paša zemes, kas vēl neizkopta un neapstrādāta, pacelas saimniecības ēkas, rodas pienīgs ganāmpulks un vēlāk kultivēti tīrumi. B. rosība neapņobežojas tikai ar lauksaimniecisko darbu — viņš darbojas arī vietējā patērētāju biedrībā, piensaimnieku sabiedrībā un kādu laiku ir pagasta vecākais. Ar savu objektīvo nostāju visos jautājumos, mērķtiecīgu izricību un taisnīgo iedabu B. ieņemto uzticīgus draugus un atbalstītājus.

1950. gadā no bēglu nometnes Šlezvig - Holšteinā B. ar ģimeni iecelo Sav. Valstīs, kur ilgāku laiku dzīvo Ročestrā (N. Y.), strādādams pārtikas rūpniecībā. Ap viņu svešumā ir izaudzis brašs mazbērnu pulciņš. Draugi, paziņas un bij. karabiedri Bergmani var droši un sirsnīgi tencināt par ciņām un darbu Latvijas labā.

Kaut arī dažkārt rūgtums salejas karavīra sirdī par to, ka daudzi no tiem, kas paši nav piedalījušies cīņās par Latviju, noniecina veco strēlnieku brūces, kas cirstas smagajās kaujās, B. nešaubīgi tic izkarotām vērtībām, kuŗu nozīme ir neizdzēšama mūsu brīvības cīņu vēsturē.

Dieva svētītas dienas mūža turpmākajā posmā! A. Vilks

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI KANADAS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ TORONTO

Attēlā redzams niagarietis Herberts Lapiņš, kas izstādes apmeklētājiem sniedz paskaidrojumus par saviem latviskā stilā kokā darinātiem šķīvjiem un citiem priekšmetiem. Turpat izstādīti arī Vilsones (Toronto) un Ķivītes (Otava) latviskie audumi.

Vilis Skudra šonedēļ ik dienas no pl. 6—10 vak. izstādē demonstrēs kokgriezuma mākslu. Ilzei Falkenbergai izstādē piešķirtas 1. un 2. godalgas par latviskiem audumiem. Pavisam viņa izstādījusi 4 darbus. Falkenberga nesen no Eiropas ieceļoja Kanadā; šogad izstādē piedalās pirmoreiz. Malā redzami H. Lapiņa un H. Merca (apakšā) godalgotie šķīvji. J. Kreiļa uzņ.

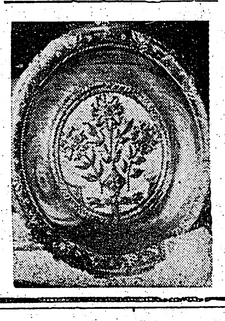

ATSAUKUMS

LA 67. n-rā 7. lapaspusē rakstā Atsaucieties — jūs meklē mīnētās personas nemeklē Amerikas latviešu apvienības sekretariāta kartotēka, bet gan Latgiešu centrālā komiteja Vācijā, (21) Münster / Vestf., Grevener St. 69—3.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Jāni, Jāņa d., Aigaru, dzim. 1924. g. Jumpravā; Jāni Āmani - Hamani, dzim. 1919. g. Ziemeru pag.; Ilgoni, Pētera d., Amoliņu, dzim. 1927. g., meklē vecāki; Veltu Maigu Bebri, dzim. Pērkone, sportista Jāņa Bebra sieva; Leokadiju, Vaiciecha m., Cvizkieni, dzim. Sconchoraite, dzim. 1900. g., Liepājā; Juri, Anša d., Ditneru, dzim. 1926. g. un viņa brāli Jūtvaldi - Jāni, Anša d., Dzelmi, dzim. 1913. g., meklē māte Latvijā; Frici, Inta d., Egliti, dzim. 1906. g., meklē mātes māsa, Blīdienā; Adolfu Elstiņu, bij. pamatskolas pārzinis Ilzenē; Arkadiju Garbačevski, it kā dzīvojis Milvokos, Wis., meklē māte Rīgā; Nikolaju, Teodora d., Ivanovu, dzim. 1917. g. Rīgā; Borisu Liepu, no Apes, skolotājs; Elzu, Jāņa m., Miške, dzim. Gūtmane, skolotāja, meklē māte; Jāni Aleksandra d., Osi, dzim. 1927. g.; Zigurdu Rūtiņu (Rukšelis) no Liepājas, meklē māte, Latvijā; Stanislavu, Vaiciecha d., Sconcharas, dzim. 1890. g.; grafiķi Jāni Sternbergu; Jāni, Jāņa d. Trallu, dzim. 1924. g., meklē māte, Grundzālē; Ādu Valeriusu, dzim Strause, bij. skolas pārzine Liepājā.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D. C., USA. (Telef. DUpont 7-7812). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

Nobelgums sekos

Viena nedēļa jau aizgājusi pilsētā, viena brīva nedēļa, bet tu nejūti vēl atpūtas. Vēl tevi kāds mamona pusbrālis triec: ej ātrāk — steidzies, steidzies! Tik maz šai laikā var padomāt par sevi . . . Kā neredzīgais tu esi gājis pa vienu noviktu auklu no pienākuma uz pienākumu, no darba uz māju un otrādi. Tu daudz ko neesi jutis, jo daudz jau esi zaudējis. Gan pie tava loga, izslējies pāri jumtam, aug koks, kuŗa vārda tu nezini, tikai pēc lapām jūti gada laikus, kas dziļā zemapziņā kaut kur gul no bērnības — ganu gaitām dzimtenē. Šis instinkts vēl dzīvo pilsētniekā.

***

Pie Kanadas robežas ir skaistā AS Ņuhemšīras valsts. Tur ir daudz kalnu, apaugušī skuju kokiem, un ielejas ar ezeriem un lapu kokiem. Tur aug baltie bērzi, kas tik dziļi mūsos simbolizē Latviju. Tur Baltie kalni, kas tūristus aicina ziemu un vasaru. Šis apgabals ir iemīļots arī latviešiem kā skaista atpūtas vieta.

Dr. Birgera no Vidzemes atvestais olis ar plāksni stāv blakus citiem pasaules akmeņiem — Priežu katedrālē. No krituša kapa izraktām zemēm tas pacelts, atvests un traģiskā leģendā daudzina Latvijas vārdu. Bostonas trimdas draudzei ir farma — Piesaule, un turpat kaimiņos pie Mesasekuma ezera — Almas Braunas „Valley Book" saimniecība ar vasarnīcu un kabinēm.

***

Ir lelākā nejaušība šo rindiņu rakstītājam pavadīt vienu nedēļu Almas Braunas farmā. To izkārto mans draugs, ALPF Bostonas nodaļas pr-ks Ernests Auniņš. Kādu dienu ar vēstuli no farmas viņš ziņo, ka ir pienācis aicinājums ALPF dalībniekiem lēti un skaisti pavadīt atpūtu lauku klusumā, gandrīz mežos.

Inž. H. Ules jaunais Linkolns mūs aizrāva turp nepilnās divās stundās. Mājasmāte A. Brauna mums ierādīja kopīgu istabu, par kuŗu nedēļā maksājām tikai 6 dolari katrs.

Kad Linkolns ar inž. Uli bija nozudis, sākām saimniekot — un atpūsties. Mēs paši vārījām un cepām, un, jāsaka, ka Ernestam, kā pensijā aizgājušam, bija lielāki piedzivojumi nekā man. Bet kad traukus gribējām paši mazgāt, mūs no šī nodoma atbrīvoja mūsu simpatiskā kaimiņiene Biruta Kaupe.

Mēs apbrīnojām Brauna kundzes daudzos talantus, virējas un saldskābmaizes cepējas mākslu. Agrāk viņai pāri upitei bijusi vistu farma ar lielu kalnu. Viņa veikli vada saimniecību, protot vajadzīgā brīdī lietot arī bisi. Ar viņu var runāt par visiem jautājumiem. Viņai daudz nākotnes plānu: uzcels vairākas jaunas kabīnes un moteli, lai atpūtas miļotājiem būtu vairāk iespēju atvaļinājumiem.

Bieži mēs sēdējām zem kļavām uz koka soliem un, laiku isinot, spriedām par gudrām lietām, par dzīves sastrēgumiem . . .

Vakaros arvien mēs bijām kopā, gājām uz Mesasekuma ezera Kazino ēst saldējumu, ko pasniedza tumšmataina italiete. Mēs klaiņojām pa vecām kapsētām „kā lieli Amerikas vēsturnieki" un pētījām vecus ierakstus pieticīgos piemineklīšos. Saulojāmies ezera smiltīs un neprasījām, cik rāda pulkstenis. Mēs centāmies aizmirst jēdzienus — darbs un pienākums. Rītos bridu rasainā zālē tālu pļavās un gaidiju briežus nākam, taču nevienu neredzēju; tie vai nu ganījās kaut kur citur, vai es par vēlu izgāju tos raudzīt. Liekas, reiz kanos ieņaudējās kāds meža kaķis — dzīvnieks, kas vēl nav izskausts.

***

Svētdienas priekšpusdienā dodos uz „Piesauli". Tās tuvums jau redzams pie šosejas, kur starp daudzām vēstuļu kastītēm ir arī sava trimdas draudzes Piesaulei. Arī uzraksti ceļa malā norāda to pašu. Bet kādā vietā, drošības labad, jautāju vietējai farmas saimniecei, vai tā zina ceļu uz Latvian Farm. Jā, ka nē, to pazīst visi. Nav jau pirmais gads, kopš šis latviešu bērnu vasaras nometnes pastāvēšanas. Te bērni nāk pat no citām AS valstīm, jo Piesaulei ir laba slava, labi audzinātāji.

Kad pa lauku ceļu tuvojas Piesaulei, kas tik ļoti atgādina kādu Vidzemes māju ceļu, svešuma izjūtas it kā izzūd. Pārzinis A. Ļūla iepazīstina ar nometni, bet nav daudz laika, visi dodas uz dievkalpojumu, ko vada mācītājs A. Galiņš. Ir sapulcējušies un solos ārā zem kupliem ozoliem sēd ap 30-40 baznīcēnu. Dzied no lapiņām, un ērģeļu vietu aizstāj kāds dūšīgs dziedātājs, kas uzsāk melodiju. Mācītājs stāsta par Bībeles Mambras ozoliem, kas laikam bijuši lieli un vareni — varbūt tādi paši, kā resnie ozoli, kuŗi zariem it kā glāsta Piesaules administrācijas ēku. Zēniem par audzinātāju patlaban darbojas skautu ilggadīgs vadītājs Zemgalis, bet meitenēm — skolotāja Pastiļjone, un nākošo nedēļu — rakstniece Irma Liepsala. Pie pusdienu galda sastopu inž. un literātu Kārli Ieleju, ar dzīvesbiedri zobārsti, kas arī dzīvo mums kaimiņos. Tad pamanu teātŗa ļaudis: Lolitu Lejiņu, M. Grīnbušu, pianistu J. Ansbergu u. c.

Katrā zemes stūrī latviešiem ir sava individuālā seja, savs gars un dzīve, un tāda ir arī Piesaulei, par kuŗu dzirdēts daudz labu vārdu latviešu bērnu tautiskā audzināšanā.

Pēdējā dienā inž. I. Kaupe savā mašīnā mums izrāda skaistos ezerus.

Vēl pēdējā vakarā mūsu farmā Brauna kundze ir izcepusi rudzu un saldskābmaizi, kas iecienīta arī Bostonā. No farmas atvests piens pudelēs ar lielu krējuma kārtu. Paši esam atveduši ālu, ko noslacīt izbraukuma putekļus . . .

No Bradfordas auto piestātnes Brauna kundze atved jaunus vasarniekus. Tie ieradušies no Bostonas, kam laipnā saimniece atbraukusi preti.

Tas nozīmē — mums jābrauc mājās, jādod vieta citiem — atvaļinājums ir beidzies.

Osvalds Akmentiņš.

TRAĢISKS NOTIKUMS ZVIEDRIJĀ

Pagājušajā nedēļā Zviedrijas latviešu saimi satrauca traģiskā ziņa, ka noslīcis 2 g. v. Jānis Strunke, gleznotāja Niklāva Strunkes mazdēls.

Jānītis spēlējies kopā ar dažiem gados vecākiem bērniem netālu no ezermalas, Lidingo priekšpilsētā, netālu no Stokholmas, kur dzīvo viņa vecāki Alis un Benita Strunkes. Spēļu biedri pēkšņi pamanījuši, ka zēns pazudis, un steigšus to meklēt, bet atraduši Jāniti, diemžēl, jau ielas galā ūdenī starp tiltiem. Jau 14 minūtēs Lidingo ugunsdzēsēji zēnu nogādājuši Karaliskajā slimnīcā, kur zēnam izdarīta sirds operācija un tas sācis jau elpot, bet ūdenī pavadītais laiks tomēr bijis par ilgu, bojājumi smadzeņēs un citos svarīgos orgānos skābekļa trūkuma dēļ tik lieli, ka zēns pēc dažām stundām miris.

Par mazo aizgājēju sēro arī vecmāmiņa un vectētiņš un citi piederīgie Toronto, Kanadā.

Tautiete — peldētāja pie Mesasekuma ezera.

CILVĒKS IET ATVAĻINĀJUMĀ

SVEICIENI VASARAI

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZI

VI

Diriģēju, protams, kā visi iesācēji, nelabi svaidīdamies rokām, lēkādams un locīdamies, taču dziedātāji centās mani saprast un laikam arī saprata, jo ar visu tikām beidzot puslīdz laimīgi galā. Šie piedzīvojumi un pārdzīvojumi bija laba mācība citām dziesmu dienām, kuŗas vēlāk vadiju turpat Limbāžos, kā arī citos Latvijas novados.

Zālītim iepatikās „Upīšu" mājas rāmais, patriarhālais gars un kārtība, un citā vasarā viņš atbrauca pasērst mazliet ilgāk. Stundām ilgi viņš varēja tērzēt ar sievastēvu par pasaules notikumiem, ķeizariem un zemēm, jo tēvam jau no „kreiceskolas" laikiem bija dziva interese par vēsturi un ģeografiju, kā arī nepiepildītas ilgas kādreiz savām acīm skatīt veco Romu. To nu viņš dzīvē vairs nepaspēja, bet kad komponists bija pārstāstījis savus pieredzējumus citās zemēs, tad, sarunu beidzot, abi jutās kā atgriezušies no tāla ceļojuma.

Zālītis labprāt pielika roku arī vieglākiem lauku darbiem — pļavā pacilāja grābekli, vakarā palīdzēja lopiem pievest sapļauto sēku, bet nekāds stiprinieks jau gan nebija. Arī es, ja nebiju īsti steidzama darba, tāpat vien dikā noslaistījos, un dažu pēcpusdienu nosēdējām p'e klavierēm. Zālītis apbrīnojami smalki interpretēja Šopēnu; toreiz laikam pāris reižu izspēlēdams visas mazurkas, valšus un prelūdes, pievērsdams manu uzmanību atsevišķiem opusiem. Ne mazāk interesanti viņš komentēja dažu Bēthovena sonātu, bet ar sevišķu patiku pakavējās pie Skrjābina prelūdēm, no kuŗām daudzas bija dzirdējis paša autora, kā viņš teica, ģeniālajā atskaņojumā. Zālīša spēle nevarēja lepoties ar kādu sevišķu virtuozitāti, bet to apstaroja kāds īpašs garīgums un iejūta, kas ikvienam darbam piešķīra dziļu un neaizmirstamu valdzinājumu.

Citureiz, kad nekas sevišķs nebija darāms, kāpām dujritenos un braucām uz 12 klm attālo Vitrupes jūrmalu pēc svaigiem zušiem. Visu dienu izkāpelējušies pa milzu akmeņiem, izgulējušies smiltīs un saulē, izpeldējušies, atgriezāmies mājās tikai novakarē, uzlasīdami pa ceļam zušus, kas apbrīnojamā kārtā prata izmantot brīvības iegūšanai katru mazāko caurumiņu maisā. Trešā daļa maisēja saturu, kā vēlāk izrādījās, tomēr bija aizgājusi pļavā . . . Tovasar labi ķērās vēži Svētupē un Arupītē. Tad sajūdzām zirgu — brauca līdz arī sieva ar māsu. Šās sēdēja pie ugunskura, cepdamas uz īpaša režģa mazliet iesālītus zušus, bet mēs ar Jāni izlikām un pārraudzījām nus. Pēc šādām medīdājot pa rasoto upmaļ šņām, Zālītis gan bez ie kad cauri netika, bet gadus vēlāk pie manis nostāvēja ezermalā vi pusdienu, neizvilcis n — bija kļuvis par „apsē

Jāni Zālīti 1926. g. reizi viņa mūžā iecēl cionālās operas direkt trīsvienībā ar grāmat Ansi Gulbi un prof. zuu. Šai sakarā Zāli kas kritika vieta „Ja pās" bija jāatstāj. Uz Arvēda Berga vadītā pārvilināja Jēkabu kas savā vietā savuk mani. Graubiņš no „ dakcijas šķirās visai jo te viņa darbs bija vīgs un neatkarīgs. L ma šoreiz piekrita at kas „J. Z." bija krieti lāks nekā „Latvi" un ta materiālie apstākļ nebija nekādi lable. nu uz Benjamiņa aviz vēlāk nožēloja, jo vi rigā daba nekādi ne dzīvot ar atbildīgā rec tumiem un pretenzi biņš turpretim bija v gru mugurkaulu, d mākslinieka pārliecīb vis. Šis īpašības viņ zaudēt arī jaunajā v bijis tur gadu vai p kādas saraušanās ar Jāni Kārkliņu, paņē ga savu cepuri un s Zālītim sava vieta b ga, jo operas direkto kad nebija ilgs.

Man, turpretim, „L du kaŗu šai ziņā n pašā pirmajā dienā, du recenziju, saskrēj digo redaktoru Herm bet uz šādu varbūtīb jau bija mani sagata cidams, kā izturēties. un to viņš darīs, t pretim! Tas ir vieni lis, kā viņu savaldīt todien bija nevaļīgs nigs. Paņēmis mar viņš tūliņ sāka to be svītrot un labot, pie savā paskarbajā, ma gājā balsi: „Kas tā nu! Kas tie par teik par milzīgiem perio vieši raksta īsi un s lielākais trīs vārd punkts!" Vārdu sak un aši sašvikoja „kompoziciju", kur vairs nebija palīku Taču latviešu valod šo to mācījies no Z paguvis arī ierakstīt

GIRTS SALNAIS

(158. turpinājums)

Ārsts nervozi paskielēja draugā. Neizskaidroja kārtā, viņam gribējās, lai šis çilvēks patiešām reiz b uzticamākais draugs un varbūt — vienīgais, ar k varētu apspriesties bez bažām un aizspriedumiem. (ži kā citu, viņš pazina ne vien Maikla kaitu vēst bet labu daļu no tā intimākiem pārdzīvojumiem, dom un tieksmēm. Nu, pāris nedēļu laikā bija atklājus vēl kāda šīs personības apslēptākā daļa, kas ārstu p steidza, apmulsināja, bet, vērtējumā apvienojot ci apstākļus, nācās apbrīnot šī vīra iekšējo stipru Maksim drusku derdzās Maikla krāsotie mati, ka kā uzrādīja tā raksturā kādas sevišķīgi slimīgas īp bas, kuŗas nekādi nesaskanēja ar viņa iegūtiem ap vojumiem kaŗa laikā, bet, ievērojot dažus apstāk tā varēja būt kāda naiva maskēšanās. Uz šīm dom tieši šinīs dienās ārstu pavedināja mūžam eksaltētā zija, vāji slēptā naidā apjautādamās, ko viņš — M sis — domā par Maikla matu krāsu? Viņš, prota tajā brīdī jau būdams uz pēdām ellas rūpnieka un das ģimenes īstenajām attieksmēm, izskaidrodams vīriešiem piemītošo īpašību greznoties, veikli novad sarunu uz matu krāsas rašanos vispār, uzsvērti pask rodams arī, ka, piemēra dēļ, saskaņā ar ģenetiku, du melnmatainu vecāku bērniem noteikti jābūt tu matainiem. Tā bija gan tāda lekcija it kā nevietā, vārbūt, derēja ugunīgās sievietes karsto fanta atvēsināšanai. Maksis, nojautis, uz kuŗu pusi velk zija, pēkšņi pats sevī bija atklājis gandrīz pānis bailes, iedomājoties, kas notiktu, ja divas personas tu morāliski iznīcinātas sabiedrības acīs. Nevienā šiem cilvēkiem nemita izvirtīgas tieksmes. Maksis zina viņu miesu un lielā mērā viņu psihi. Ja tās,

Zelta Sietceli

MODRIS ZEBERIŅŠ

Jāņa Zālīša vinete.

Benigna apjēdza, ka tā var būt hofmeisterienes balss, un ka joprojām vēl nav sadzenātas kopā visas dāmas, kā Biriņš teica. Kā lai sadzenātu?

He, viņa taču vēl nebija gluži pazudusi! Vismaz zaudēt nekā nevarēja, ja mēģināja iesprukt barā . . .

Viņa pieliecās pie stikla un klaudziņāja. Pretī, sveces gaismā, pazibēja hofmeistarienes pārbiedētā, noraudāta seja.

„Kas tur ir?"

„Galma jumprava."

„Kur jūs visas esat, ak mūžs, kur jūs visas! Kā vistas no vanaga bēgdamas pēc tās šaušanās! Un Viņas Gaišība neiedomājamās dusmās gaida lielajā zālē . . . "

„Laidiet iekšā . . . būs viena vairāk!"

„Un ko lai es saku? Kur jūs bijāt?"

„Labi, ka es vispār te esmu! Te jau iet trakāk nekā turku kaŗā! Mani izslēdza ārpusē!" — pārgalvīgi atsaucās Benigna, visu savu reibuma dūšu saņēmusi.

Hofmeisterienei nebija ko iebilst. Nožvadzēja atslēgas. Durvis pavērās. Pa gaiteni klusi un diezgan nedroši steidzās vēl divas meičas, diezgan izpūrušas, diezgan apjukušas.

Benigna iekērās tām elkoņos. Kopā viņas visas trīs ieradās pils lielajā zālē.

Skats tur bija drūms. Pulciņā saspiedušās, lakatos un naktstērpos satinušās, stāvēja un drebinājās sadzenātās galma dāmas, un trīs jumpravas viņām piebiedrojās.

☆

„Ko lai es jums saku? Mana sirds lūst!" — bārās hercogiene. „Prastu jūs krieviski, es jūs izgānītu, bābas, tā ka jums ausis satidamās degtu. Kā . . . " (pusbalsī viņa hofmeisterienei vaicāja īstā vārda tulkojumu).

„Kā bērza tāsis!" — īsto vārdu dabūjusi, viņa uzkliedza. Bet jūs esat te. Manas dusmas pār tām, kuŗu nav te! Tās vairs nebūs galma dāmas. Tās aizies no pils ar negodu. Un pateicieties debesīm, ka esmu tik izmisusi, ka nespēju jūs sodīt. Jūsu vidū ir pārāk daudz . . . " — atkal viņa prasīja tulkojumu, bet hofmeisteriene piesarka, purināja galvu, un par to saņēma no hercogienes skaļu pļauku.

„Vienalga. Redziet, nabaga hofmeisterienei jācieš, viņa nemaz nespēj izteikt to vārdu, kas pienākas jums visām un it īpaši tām, kuŗu nav te!"

Un tad skaļi ietinkšķējās grāfa Morica zelta pulksteņis Benignas fon Trotes kabatā. Pārbīdamās viņa to izrāva slepšus, nolaida ar sirdssāpēm gar bruņču krokām zemē . . . Tur tas beidza sist četrus ceturkšņus un pirmo rita stundu.

Apjucis klusuma brīdis. Hercogiene izslēja galvu kā kaŗa zirgs, izdzirdis trompetes pūtienu. Metās virsū galma dāmu bariņam.

„Kur tas bija? Kuŗai tas bija?"

Dāmu bariņš paškīrās. Tiešām — kā izbiedētas vistas. Hercogiene ieraudzīja pulksteni uz grīdas, pazina. Acis noskrēja pāri visām jaunajām sievietēm. Kuŗa? Kuŗa bija vainīga? Bet Benigna bija ierāvusies barā patālu. Hercogiene pulksteni atvāza, uzlūkoja nerātno cīparnīcu un izplūda skaļās raudās.

„Hofmeistarien — kabatas lakatu," viņa čukstēja, un, pagriezdamās steidzās uz durvīm. Viņa bēga no galma dāmām.

36.

. . . tad tee nomannijahs plicki aessoschi.

Mancelis.

Ūdenī ielaizdamies, Biriņš ne domās vēl neatreiba no tās pēkšņās iejūsmas, kas pār viņu bija nākusi. Lūk, kalpot sievietei bezjēdzīgi un traki un tik tālu, cik vien iespējams . . . Bet vai viņu te nevarēja no augšas, no valņa virsas, pamanīt un nošaut kā nieku?

Ūdens bija silts, zāles, kalmes nobraucējās gar miesu, varžu kurkstēšana, uz ūdens pastiprināta, nāca kā zvārgulu virknes gar ausīm, elpa sasprindzinājās, un sirds pavisam dīvaini kņudēja.

Galvu pa brīdim kā briedis paceldams, Biriņš mērīja attālumu līdz laivai. No šejienes to bija grūtāk saskatīt, ūdens visapkārt bija gaišāks, pa to staigāja viegla, mānīga miglas pūciņa.

Un tad viņš dzirdēja noklaudzam valņa vārtiņus. Ak mūžs! Kas tur notika ar Benignu fon Troti? Vai viņš drīkstēja meiču atstāt vienu?

Nezi, kālab ienāca prātā mironis, kas tur gulēja iekšpusē, valņa ēnā, krampjainām rokām.

Un tad — pavisam traka doma — kur bija likti citi beigtie krievi? Vai ne pa tiem pašiem vārtiņiem — kanālī? Šalkas, drebuļi pārskrēja, kājās varēja just tādu kā krampja stīvumu. Un kad otra krasta zāles, vēsi kutinādamas, atkal nobraucējās gar peldētāja augumu, viņš būtu varējis kliegt.

Gandrīz ar izmisumu Biriņš piekērās pie laivas.

Ierausās tajā. Jā, irkļi tur bija, remdena ūdens peļķīte šļakstēja laivas dibenā, maiga darvas smaka apdvesa viņu.

Citādi laiva bija tukša, Nekā, ar ko kailumu apsegt. Balts kā spoks Biriņš uzslējās, nogrūdās no krasta, mālam sāji nočīkstot.

Viņš īrās uz pils pusi, cenzdamies likt nešļakstīties. Jā, vajadzēja palaisties uz komandanta gādību. Ja komandants zināja, ka lietos mazos vārtiņus uz laivu piestātni, tad viņš būs aizvācis sargu no valņa augšas. Bet ja nu sajukumā kāds tomēr saceļ trauksmi, sāk šaudīt?

Atkal pagāja ilgāks laiks, nekā viņš domāja. Mazliet nokļūdoties virzienā, viņš pie laipām pielaida ar līkumu.

„Benigna, novērsieties vēl brītiņu . . . " — viņš pusbalsī sauca.

Benigna bija novērsusies pavisam. Neviens neatbildēja. Biriņam uznāca drebuļi. Pie laipas turēdamies, viņš laivu kaut kā piesēja. Izlēca krastā.

Ne drēbju, ne jaunavas Benignas fon Trotes.

Un vārtiņi cieti. Aizslēgti. Velti taustīties gar biezajiem, smagajiem ozola dēļiem.

Ko nu?

Un tad Biriņš neticēja pats savām ausīm.

Kaut kur no pils iekšpuses, vai nu pa atvērtu, vai izsistu logu, skanēja vecveca baznīcas dziesma, negribīgu, neveiklu sieviešu balsu vilkta. Viņas dziedāja paņēmienu:

Nu jau tiešām pusnakts klātu,
Jūs jumpravas ar gudru prātu . . .

Vai gan galma dāmas un jumpravas tur, hercogienes un hofmeisterienes sapulcinātas, dziedāja godam un tikumam?

Un šinī brīdī Biriņš, kails, nosalis, apkaunots, nereizē sievietei uztiecējies — uztiecējies kā nelga — šinī brīdī viņš juta tik lielas dusmas, tik lielu pazemojumu un reizē spītību —

— ka puskoka lēcēja apziņa, cik no tās vēl bija palicis pēc hercogienes miesu labvēlības —

— puskoka lēcēja apziņa no viņa atraisījās pavisam un uz visiem laikiem.

It kā viņš to būtu noskalojis kanālī, tumšajā ūdenī, un nu izkāpis citāds. Vārtiņi bija cieti, dusmas, jā, pat izbailes bija no tiesas lielas; bet viņš zināja, ka šai reizē, līdz plikumam un smieklīgumam nonācis, viņš arī būs dabūjis dūšu turpmāk visu darīt pēc sava prāta. Vienalga, ar ko un kā: to viņš čukstus solīja sev, pie Jelgavas pils slepenajiem vārtiņiem piekļāvies, kails un slapjš un izmāžots.

Viņam nudienu un no tiesas būtu gribējies iekarot Jelgavas pili.

Bet šobrīd nekas cits neatlika, kā atkal mestīes laivā un irties uz Jelgavu. Un tur? Pils pajumtes nedeva, pilī viņš tāds nevarēja iekļūt . . . Bet kur tverties pilsētā?

Pirmīt viņa mērķis bija Jaunās Mīlestības ielas viesnīca. Turp vajadzēja nogādāt jaunāvu Benignu un pulksteņus, un uzzināt, kas noticis ar grāfu Moricu, un kālab Jozefs Marcus ieradies pilī. Bet kā to lai tagad izdara? Kas bija noticis ar jumpravu? Kas bija noticis ar viņa paša drēbēm? Kas notika pilī? Lai nu kā, viņam nekā nevarēja pārmest, viņš bija rīkojies gandrīz vai saskaņā ar pavēli.

Šī bija tāda traka nakts, norimties nevarēja. Ja reiz pasākts ceļš uz Jaunās Milestības ielu, tad tur arī bija jānonāk. Viņš iedzina laivu vītolu ēnās krastmalā. Izlēca kārklos, ieskrēja lupstājos un rūgti smaržīgās vībotnēs. Samērcējās rasā, kas bija vēsāka par gaisu, atsitās pret kādu zedeņu žogu. Manīja mīkstu, raženu govju stalļa smaku. Siens, pakaiši, siltums — tās nu likās mīļigas lietas . . . un jaunais Biriņš, kas nicināja tēva muižas niecību un saimniecības zemiskumu, vienu brīdi izjuta maigumu pret govīm un viņu smakas siltumu.

Kaut nu suņi neuznākuši, nekrituši plikos stilbos — viņam šāvās prātā.

Tādi kā žeburi, zārdi, kārtis priekšā. Pataustot otrpus žoga, varēja manīt sacirstu žagaru grēdu. Dīvainas, svešas bijības zemnieciska mājīguma apņemtas robežas . . .

Te Biriņš pārrausās žoga iekšpusē. Pils vārti viņu neielaida, nomaļa Jelgavas saimnieka žogs neaizturēja.

Pataustīdams viņš izrāva riķi no žoga. Pirmais paša ierocis šai naktī dēkā. Nu viņš zagās uz govju smakas pusi. Taustījās gar paksi. Kājas līdz ceļiem iegrima čaganu pakaišu klēpī. Piere sāpīgi pret kaut ko atsitās. Aptaustot tās, izrādījās redeļu kāpnes.. Nu jau varēja būt drošs no suņiem. Un nedomādams, kas viņu gaida, riķi padusē iežņaudzis, Biriņš aši uzrāpās kūtsaugšā.

Tumsa. Kaut kur šņāca gulētāji.

Biriņš centās nečaukstināt pērno sienu. Klausījās. Lēni taustīja. Sataustīja rupju audumu, tādu kā zirga segu. Segas viņam vajadzēja. Pavilka uzmanīgi. Sega nepadevās. Pavilka stiprāk, un miegainā šņākšana apstājās. Tāda kā sievietes balss iekunkstējās, nopūtās. Čaukstēja siens.

„Jāni? Ko tu . . . Esi nu rāms . . . rīt agri jācaļas." Balss atkal noslāpa miega neatmaņā, tik vēl nočaukstēja siens, gulētājai grozoties.

— Kaut nu tas Jānis nemostos — domāja Biriņš. Bet sega nu tā kā padevās. Vēlreiz viņš rāva, rāvās pats uz lūkas pusi.

Kas par to, ka ōtrā rītā pārbiedēta jauna sieva savam Jānim dievodamās stāstīja, ka kails, balts lietuvēns izvēlies no paspārnes, izrāvis viņai jauno zirgu segu un novēlies pa lūku lejā?

☆

Rupjajā audumā ievīstījies, ar tumšajām zirgu segas strīpām nakts ēnās tikpat kā neredzams, riķi rokā sažņaudzis, Biriņš gar dārzu žogmalēm, gar māju pakšiem zagās uz Jaunās Mīlestības ielas pusi. Tepat tuvumā tā jau bija. Un tad viņš redzēja viesnīcas gari stiepto stāvu. Ar lievenēm un lieliem stadulu vārtiem tā atgādināja kuŗu katru lauku krogu. Logi visi apgaismoti, stadulas vārti pavērti, iekšā redzēja ēnas šaudāmies.

Jozefa Markusa nams bija turpat kaimiņos Jaunās Mīlestības ielas viesnīcai.

(Turpinājums sekos)

vaditājs Zemgalis, bet mei-
ēm — skolotāja Pastiljone,
nākošo nedēļu — rakstniece
Liepsala. Pie pusdienu gal-
astopu inž. un literātu Kār-
leju, ar dzīvesbiedri zobārsti,
arī dzīvo mums kaimiņos.
pamanu teātŗa ļaudis: Lo-
Lejiņu, M. Grīnbušu, pia-
J. Ansbergu u. c.
ātrā zemes stūrī latviešiem
ava individuālā seja, savs
un dzīve, un tāda ir arī Pie-
ej, par kuŗu dzirdēts daudz
vārdu latviešu bērnu tau-
audzināšanā.
dējā dienā inž. I. Kaupe sa-
mašīnā mums izrāda skais-
ezerus.
pēdējā vakarā mūsu far-
Brauna kundze ir izcepusi
u un saldskābmaizi, kas ie-
ta arī Bostonā. No farmas
sts piens pudelēs ar lielu
ima kārtu. Paši esam atve-
ālu, ko noslacīt izbraukuma
kjus . . .
Bradfordas auto piestātnes
ina kundze atved jaunus va-
ekus. Tie ieradušies no Bos-
s, kam laipnā saimniece at-
kusi preti.
s nozīmē — mums jābrauc
ās, jādod vieta citiem — at-
ājums ir beidzies.

Osvalds Akmentiņš.

AĢISKS NOTIKUMS ZVIEDRIJĀ

ģājušajā nedēļā Zviedrijas
ču saimi satrauca traģiskā
ka noslīcis 2 g. v. Jānis
nke, gleznotāja Niklāva
nkes mazdēls.
nītis spēlējies kopā ar da-
gados vecākiem bērniem
u no ezermalas, Lidingo
kšpilsētā, netālu no Stokhol-
kur dzīvo viņa vecāki Alis
enita Strunkes. Spēļu biedr-
ekšņi pamanījuši, ka zēns
dis, un steigušies to mek-
het atraduši Jāniti, diemžēl,
ēlas galā ūdenī starp tiltiem.
14 minūtēs Lidingo uguns-
ēji zēnu nogādājuši Karolis-
slimnīcā, kur zēnam izdarī-
rds operācija un tas sācis
elpot, bet ūdenī pavadītais
s tomēr bijis par ilgu, bojā-
smadzenēs un citos svarī-
orgānos skābekļa trūkums
tik lieli, ka zēns pēc dažām
dām miris.
maso aizgājēju sēro arī
māmiņa un vectētiņš un cil
ērīgie Toronto, Kanadā.

jumpravu? Kas bija noticis
notika pilī? Lai nu kā, vi
, viņš bija rīkojies gandrīz

kts, norimties nevarēja. Ja
Milestības ielu, tad tur arī
laivu vītolu ēnās krastma
lupstājos un rūgti smaržīgās
kas bija vēsāka par gaisu,
zogu. Manīja mikstu, raženu
pakaiši, siltums — tās nu
jaunais Biriņš, kas nicināja
mniecības zemiskumu, vienu
govīm un viņu smakas sil-

i, nekrituši plikos stilbos —

kārtis priekšā. Pataustot
sacirstu žagaru grēdu. Dī-
mniecīga mājīguma apņem-

oga iekšpusē. Pils vārti viņu
saimnieka žogs neaizturēja.
rāva rīki no žoga. Pirmais
kā. Nu viņš zagās uz govju
paksi. Kājas līdz ceļiem ie-
pi. Piere sāpīgi pret kaut ko
rādījās redeļu kāpnes.. Nu
uniem. Un nedomādams, kas
ežnaudzis, Biriņš aši uzrāpās

ca gulētāji.
stināt pērno sienu. Klausījās.
rupju audumu, tādu kā zirga
zēja. Pavilka uzmanīgi. Sega
k, un miegainā šņākšana ap-
balss iekunkstējās, nopūtās.

si nu rāms . . . rīt agri jāce-
miega neatmaņā, tik vēl no-
grozoties.
s nemostos — domāja Biriņš.
vās. Vēlreiz viņš rāva, rāvāz

rītā pārbiedēta jauna sieva
s stāstīja, ka kails, balts lie-
rnes, izrāvis viņai jauno zirgu
lejā?

★

evistijies, ar tumšajām zirgu
tikpat kā neredzams, riķi ro-
r dārzu žogmalēm, gar māju
Milestības ielas pusi. Tepat
ad viņš redzēja viesnīcas gaŗi
ēm un lieliem stadulu vārtiem
u lauku krogu. Logi visi ap-
pavērti, iekšā redzēja ēnas

ns bija turpat kaimiņos Jaunās

ājums sekos)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ RINDĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

VI

Diriģēju, protams, kā visi iesācēji, nelabi svaidīdamies rokām, lēkādams un locīdamies, tačču dziedātāji centās mani saprast un laikam arī saprata, jo ar visu tikām beidzot puslīdz laimīgi galā. Šie piedzīvojumi un pārdzīvojumi bija laba mācība citām dziesmu dienām, kuŗas vēlāk vadīju turpat Limbāžos, kā arī citos Latvijas novados.

Zālītim iepatikās „Upīšu" mājas rāmais, patriarchālais gars un kārtība, un citā vasarā viņš atbrauca pasērst mazliet ilgāk. Stundām ilgi viņš varēja tērzēt ar sievastēvu par pasaules notikumiem, ķeizariem un zemēm, jo tēvam jau no „kreicskolas" laikiem bija dzīva interese par vēsturi un ģeografiju, kā arī nepiepildītas ilgas kādreiz savām acīm skatīt veco Romu. To nu viņš dzīvē vairs nepaspēja, bet kad komponists bija pārstāstījis savus pieredzējumus citās zemēs, tad, sarunu beidzot, abi jutās kā atgriezušies no tāla ceļojuma.

Zālītis labprāt pielika roku arī vieglākiem lauku darbiem — pļavā pacilāja grābekli, vakarā palīdzēja lopiem pievest sapļauto sēku, bet nekāds stiprinieks vēlāk nožēloja, jo viņa neatkarīgā daba nekādi nevarēja sadzīvot ar atbildīgā redaktora untumiem un pretenzijām. Graubiņš turpretim bija virs ar stingru mugurkaulu, drošs savas mākslinieka pārliecības aizstāvis. Šīs īpašības viņš negribēja zaudēt arī jaunajā vietā un, sabijis tur gadu vai pusotru, pēc kādas saraušanās ar redaktoru Jāni Kārkliņu, paņēma no kņaga savu cepuri un aizgāja. Arī Zālītim sava vieta bija vajadzīga, jo operas direktoru mūžs nekad nebija ilgs.

Man, turpretim, „Latvī" nekādu kaŗu šai ziņā nebija. Gan pašā pirmajā dienā, nododot kādu recenziju, saskrējos ar atbildīgo redaktoru Hermani Asari, bet uz šādu varbūtību Graubiņš jau bija mani sagatavojis, pamācīdams, kā izturēties. „Ja uzbrūk, un to viņš darīs, tūliņ cērties pretim! Tas ir vienīgais līdzeklis, kā viņu savaldīt." — Asaris todien bija nevaļīgs un mazrunīgs. Paņēmis manu rakstiņu, viņš tūliņ sāka to bez žēlastības svītrot un labot, piemetinādams savā paskarbajā, mazliet dusmīgā balsī: „Kas tā par rakstīšanu! Kas tie par teikumiem, kas par milzīgiem periodiem! Latviešī raksta īsi un skaidri: divi, lielākais tris vārdi un — punkts!" Vārdu sakot, viņš īsi un aši sašvīkoja visu manu „kompoziciju", kur no manis vairs nebija palikusi ne nots. Taču latviešu valodā jau biju šo to mācījies no Zeiferta, biju paguvis arī ierakstīties un sava izlikām un pārraudzījām kritiķu nus. Pēc šādām medībām, brajā galvā, tāpēc jutos varen dējot pa rasoto upmalu un lik- aizkarts savās autora tiesībās un kām, lēkādams un locīdamies, suverēnitātē. Ar maniem rakkad cauri netika, bet vēžošana stiem tā nebija apgājies ne An- un siltās vasaras naktis viņam tons Austriņš, ne Sudrabkalns, patika. Par makšķerēšanu viņš kas bija atziti dzejnieki! No pirtolaik zobojās, bet kādus desmit mā pārsteiguma attapies, paņē- gadus vēlāk pie manis Dzērbenē mu no galda rakstiņu un, nonostāvēja ezermalā visu priekš- svītrojis savu parakstu (pēc gapusdienu, neizvilcis ne mailītes dījuma ar „Comes", parakstījos — bija kļuvis par „apsēsto". ar pilnu vārdu, jo nebija iemes-

Jāni Zālīti 1926. g. jau otru la vairs slēpties), pasniedzu to reizi viņa mūžā iecēla par Na- Asarim: „Ja vēlaties iespiest, tad cionālās operas direktoru, šoreiz tikai ar jūsu, ne ar manu vārtrīsvienībā ar grāmatu izdevēju du!" Kad nu redaktors, ne vārAnsi Gulbi un prof. Paulu Jo- diņa neteicis, novietoja recenzizuu. Šai sakarā Zālītim mūzi- ju pie iespiešanai sagatavotiem kas kritiķa vieta „Jaunākās Zi- manuskriptiem, es to paņēmu, ņās" bija jāatstāj. Uz turieni no saplēsu un iemetu papīrgrozā. Arvēda Berga vadītā „Latvja" Arī šis žests Asari nemaz tik sepārvilināja Jēkabu Graubiņu, viški nepārsteidza, kā biju iedokas savā vietā savukārt ieteica mājies, un man cits nekas neatmani. Graubiņš no „Latvja" re- lika, kā pateikt — sveiki!

dakcijas šķirās visai nelabprāt, „Nē, ar šito spuraini gan nejo te viņa darbs bija ļoti patstā- kad nevarēšu sadzīvot", — nodīgs un neatkarīgs. Izšķirēja lo- domāju un nolēmu no kritiķa ma šoreiz piekrita atalgojumam, pienākumiem atteikties pavikas „J. Z." bija krietni vien lie- sam. Tā arī pateicu Arvēdam lāks nekā „Latvī" un komponis- Bergam, kad viņam piezvanīju ta materiālie apstākļi, cik zinu, un atstāstīju incidentu. Bergs uznebija nekādi labie. Šo pārieša- teica manu izturēšanos un nonu uz Benjamiņa avīzi viņš gan mierināja, apsolīdams visu novēlāk nožēloja, jo viņa neatka- kārtot, piebilzdams, ka man ar rīgā daba nekādi nevarēja sa- Asari turpmāk nekādu darīšanu dzīvot ar atbildīgā redaktora un- nebūs — visas mūzikas lietas ir tumiem un pretenzijām. Grau- manā zināšanā. Un nokārtoja — biņš turpretim bija virs ar stin- kopš tās reizes Asaris pat nepagru mugurkaulu, drošs savas skatījās uz maniem periodiem mākslinieka pārliecības aizstā- un, nākamo recenziju nododot, vis. Šīs īpašības viņš negribēja bija visai laipns un runīgs. Arī zaudēt arī jaunajā vietā un, sa- vēlāk mums nekādu pārpratumu bijis tur gadu vai pusotru, pēc un nesaskaņu vairs nebija. kādas saraušanās ar redaktoru (Turpinājums sekos)

● **Igauņu žurnālā „Meie Tee", kas iznāk Nujorkā jau 28. gadu, ievietots Dr. Oskara Loritsa (Loorits) raksts par prof. J. Endzelīnu sakarā ar viņa 85 gadu jubileju. Loritss izsakās par mūsu valodnieku ļoti atzinīgi un sauc viņu par filologu kolosu. Viņa vārds esot pazīstams pasaulē. Endzelīna nopelns esot tas, ka viņš izveidojis latviešu valodu par kultūras valodu. Igauņu valoda tik augstu limeni vēl neesot sasniegusi .**

Loritss arī atceras kādu gadījumu Rīgā 1943. g., kad Endzelīnam par godu rīkota jubileja. Endzelīns tad savā runā esot pateicis, ka viņš nekaunoties būt latvietis, bet nevarot arī ar to lepoties. Tas esot bijis mērķēts uz tiem latviešiem, kas locījuši savas muguras svešo varas nesējn priekšā.

Loritss ir pazīstams igauņu filologs, bijis mācības spēks Tērbatas universitātē, tagad dzīvo Stokholmā. Savā laikā viņš nodarbojies arī ar lībiešu folkloras vākšanu Latvijā.

V. Krāslavietis

DZĒRĀJA DZIESMA

Šodien es dzeru un zinu:
ritu atkal man slāps . . .
Kāps atkal tvaniga svelme
un lūpas no slāpēm man plaisās.
— Šīs slāpes tak nepieder man:
tās jau ir gaisā . . .

Tās nāk un izkaltē
katru šūnu un audu, —
tāpēc es dzeru
un mēģinu ritdienu nopiekt
ar šodienas viltoto naudu.

GAIDOT MĀKSLAS IZSTĀDI FILADELFIJĀ

Izstādi atklās 7. septembrī Hagerstavnā

Iebraucējam Filadelfijā nav nekādu lielu grūtību tālruņa grāmatās sameklēt viena vai otra šejienes latviešu mākslinieka vārdu līdz ar vajadzīgu numuru un piezvanīt. Kas tur liels — pagriez tik ripu! Var gadīties arī, ka viņā galā jūsu sveicienu atņem un tam atbild pats meklējamais. Bet tiklīdz saruna sākusi risināties un ievilkties, jums nāksies pieņemt šādu iebildumu: „Ziniet, man pašreiz nav nemaz laika. Jāpabeidz iesāktais darbs. Piezvaniet apmēram pēc mēneša. Tad parunāsim. Vislabāk mēs varētu satikties izstādē Hagerstavnā. Jā, pareizi — 7. septembrī . . . " Tas liecina, ka mākslas izstāde vairs nav tālu un katram mākslinieka gribētos dot tai kaut ko jaunu, kaut ko vēl atklātībā nerādītu. Tāpēc visi tik nevaļīgi.

Tēlnieks **V. Jansons** ar tik lielu sparu un aizrautību centies ietvert savus nodomus noteiktās formās, ka paspējis izlietot visu savu agrāk iegādāto māla krājumu. Tā kā šai pilsētā var gan ik uz stūŗa dabūt visāda veida ēdamo un dzeramo, bet tik šķietami parasta lieta, kā veidošanas māls, nav atrodami nevienā „bodē", ne lielā, nedz mazā. Ar to tomēr citādi diezgan noslēgtais mākslinieks tā kā būtu sevi „nodevis". Priekš kam gan viņam būtu tik šeitzīgi vajadzīgs māls, ja nebūtu kut kas sevišķs padomā? . . .

Gleznotāju A. Treibergu bez laba kompasa un skas ceļu kartes labāk nemaz nesākt meklēt, maldīšanās vien ar iznākt. Mīlēdams dabas skaistumu un savrupības mieru un klusumu, mākslinieks izvēlējies sev dzīves vietu daudzinātajā „miljonāru" iecirknī, kuplu jo kuplu koku biezoknī. Te viņš, ne lielpilsētas trokšņa, nedz akmeņaino ielu putekļu netraucēts, mierīgi mek-

Pastaigāšanās ar Veltu Sniķeri un Ojāru Jēgenu

Tā nebija vienkārša pastaigāšanās. Mēs cēlām tiltu pār plašo jūŗu un meklējām draugus Miglas krogā.

„Es esmu kā ellē, kā ellē, kā ellē
Un reizē kā septītās debesīs."

Mēs visi esam debesīs un ellē — ne jau tādā, kā to savā dzejā domājis Ojārs, bet tomēr.

Liels sarkans autobuss atveda dzejnieci, uz dzejnieku bija jāgaida. Beidzot viņš ieradās, ne vairs sapņainais jauneklis kā kādreiz Rīgā, Franču licejā, bet īstens dzejnieks ar sūtņa aizdotu lietussargu. Londonā atkal lija. Veltai kājās bija ūdenszābaki. Visi bijām nodrošinājušies šķērsot jūŗas, lai tilti cik viegli celti.

Džins vislabāk garšo ar vērmeļu vīnu. Džins kodīgs un ass — vērmeļu vīns rūgts un sauss — kopā garšo kā negribēta dzīve.

Kamīnu nevarējām kurināt. Karsts. Dedzinājām sveces.

„Nedz piesaistīta kur, nedz meklējusi balsta,
Tev sekoju —
Kā atbalss seko balsij." —

Velta savās dzejās raugās uz abstraktu milestību. Dīvainām, jūtīgām acīm. Bet tad mēs sākam staigāt no zemes uz zemi; no drauga pie drauga.

„Dāņiem riebjas akvavīts, bet viņi to tomēr dzer. Miglas krogā saimnieks jautāja par tevi . . ." Esmu krrodzinieku saticis tikai viņa dzejā.

„Kādēļ mani apzīmē par sirreālisti?"

Kāds vārds izskanējis. Nokritis starp glāzēm, cigarešu galiem un aizkostas maizes. Sirreālisms, eksistenciālisms — vārdi, kas mainījuši tik daudz.

„Kas ir, to nevar izteikt, jo tas tiešām ir; darīt zināmu var tikai to, kas jūs neesat, tātad melus."

Tā saka vecais meistars Francis. Nomiris Prāgas žīds, kas dzīvos mūžīgi.

„Es, acis neaizklājot, sagaidīšu dienu". Tā raksta Velta. Ja šos vārdus iztulko tā, kā vēlas, tad mēs visi vēlamies sagaidīt dienu, neaizklājot acis ar vecām pasakām.

„Taisīsim tiltu pār plašo jūŗu!" Mani norāj draugi, kad pieminu stiļa un domu radniecību tiltu cēlājiem ar Henriju Džēmsu un Džēmsu Džoisu. Labāk klusēt. Veltai netīk, ja saka, ka Eliots tai gara radinieks. Ojārs raksta ar zosu spalvu un ar to arī zīmē — viņš iet savdabīgu ceļu. Viņa vecais burinieks gribētu mūs vest ar melno flagu pāri okeāniem, cauri laikiem uz jauniem, bet pazīstamiem krastiem.

„Sodums pārtulkojis Džoisa Odiseju . . ." tā Ojārs. Atkal mūsu starpā nokritis vārds. Liels vārds. Varens vārds. Gudri ļaudis saka, Sodums rakstot „humoristiskus romānus". Atsitīsim vārdnīcu un redzēsim, ko nozīmē vārds „humoristisks", ko „satīrisks" . . . Džoiss bez satīras būtu kā Dablina bez krogiem, ar humoru viņš būtu kā ormanis pie taksīša stūres. Tas pats par Sodumu. Velta pielej dzīnam vērmeļu vīnu. Nakts sāk nogurt. Jauni rakstnieki, jauni dzīrnieki — daudzi saka: „Jūs neejat nacionālus ceļus."

„Es vēlos jums pateikt, ko es darīšu un ko ne. Es nekalpošu tam, kam es vairāk neticu, vienalga, kā arī to sauc — manas mājas, mana tēvija vai mana baznīca: un es mēģināšu sevi izteikt dzīves vai mākslas veidā tik brīvi, kā vien es spēju."

Tā saka Stīvens Džoisa Portretā. Tā domā daudzi.

Džina rūgtums pārveršas saldumē. Pieminam daudzus draugus. Pat tādus, kuŗus pazīstam tikai vārda pēc, dzejas vai raksta. Visi tie tik tuvu.

„Tu esi pozitīvists!" tā Ojārs. Ko tas nozīmē? Kas zinās atbildi?

Taisīsim tiltu pār plašo jūŗu, lai Ojārs un Velta var aiznest uz Miglas krogu savas jaunās dzejas grāmatas. Laika ģēdziens, tālums — viss liekas šīs un nenozīmīgs. Veltas spārni skrien pāri jūŗām. Pat tilta nevajag. Pieskaries šiem spārniem, un dienām ilgi uz pirksta būs skaisti putekļi. Staigāsi izcēlis pirkstu pret zvaigznēm un sauli — ar kājām uz zemes. Lasot Veltas dezjoļus, sajūti kaut ko asu, griezīgu — milestību, kas nav un ir . . .

„Gribētos tikt uz Kanadu!" tā Ojārs. Mums abiem tur skolotāja. Laikam dusmīga par pirātu flagu. Rājiens pelnīts, ar prieku saņemtu. Velta aizdos mums spārnus. Noslaucīsim Manhetena putekļus, apbirsim Niagaras ūdens lāsēm un sēdēsim skolotājai pretim ar dzīna glāzi rokā — lai rājas.

Sveces izdeg. Rītu būs diena. Bez spārniem ar sarkaniem autobusiem, vilcieniem bez atmiņas un kuģiem bez pēdām. Bez tiltiem un krogiem. No tumsas izlien divas uguņu acis. Aizved Veltu. Paliekam divi un pustukšas glāzes, neizteiktas domas un neatbildēti jautājumi. Uz brīdi bija labi. Rīts nāk ar sauli, un Ojāram nevajadzēs sūtņa lietussarga, tas paliks satīts.

„Brauc cieros uz Kopenhāgenu . . ." Autobuss aizved Ojāru. Londona sakustas dzīvei. Traukšmei un steigai. Vienā nakti izstaigāti gari ceļa gabali. Vai visi tie zināja, pie kuŗiem bijām ciemā?

G. Z.

Ojārs Jēgens, Velta Sniķere un mūsu laikraksta līdzstrādnieks Guntis Zariņš, satiekoties Londonas miglā.

ĢIRTS SALNAIS

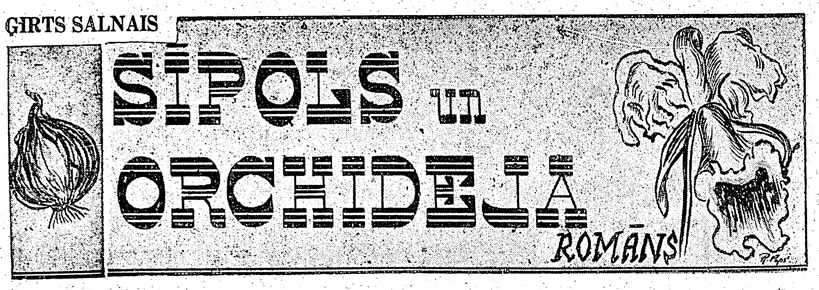

(158. turpinājums)

Ārsts nervozi paskŗienēja draugā. Neizskaidrojamā kārtā, viņam gribējās, lai šis cilvēks patiešām reiz būtu uzticamākais draugs un varbūt — vienīgais, ar kuŗu varētu apspriesties bez bažām un aizspriedumiem. Gluži kā citu, viņš pazina ne vien Maikla kaitu vēsturi, bet labu daļu no tā intimākiem pārdzīvojumiem, domām un tieksmēm. Nu, pāris nedēļu laikā bija atklājusies vēl kāda šīs personības apslēptākā daļa, kas ārstu pārsteidza, apmulsināja, bet, vērtējumā apvienojot citus apstākļus, nācās apbrīnot šī vīra iekšējo stiprumu. Maksim drusku derdzās Maikla krāsotie mati, kas it kā uzrādīja tā raksturā kādas sevišķigi slimīgas īpašības, kuŗas nekādi nesaskanēja ar viņa iegūtiem apbalvojumiem kaŗa laikā, bet, ievērojot dažus apstākļus, tā varēja būt kāda naīva maskēšanās. Uz šīm domām tieši šinīs dienās ārstu pavedināja mūžam ekscaltētā Dēzija, vāji slēptā naidā apjautādamās, ko viņš — Maksis — domā par Maikla matu krāsu? Viņš, protams, tajā brīdī jau būdams uz pēdām ellas rūpnieka un kādas ģimenes īstenajām attieksmēm, izskaidrodams arī vīriešiem piemītošo īpašību greznoties, veikli novadīja sarunu uz matu krāsas rašanos vispār, uzsvērti paskaidrodams arī, ka, piemēra dēļ, saskaņā ar ģenetiku, kādu melnmatainu vecāku bērniem noteikti jābūt tumšmatainiem. Tā bija gan tāda lekcija it kā nevietā, bet, vārbūt, derēja ugunīgās sievietes karsto fantaziju atvēsināšanai. Maksis, nojautis, uz kuŗu pusi velk Dēzija, pēkšņi pats sevī bija atklājis gandrīz pāniskas bailes, iedomājoties, kas notiktu, ja divas personas tiktu morāliski iznīcinātas sabiedrības acīs. Nevienā no šiem cilvēkiem nemita izvirtīgas tieksmes. Maksis pazina viņu miesu un lielā mērā viņu psihi. Ja tas, ko viņš tagad bija uzzinājis, un tas, ko no ziņām varētu secināt, būtu patiesība, ja Dēzijas mīklainais jautājums par Maikla matu krāsu būtu vietā, tad nevarēja būt cita secinājuma, kā vien atziņa, ka šie divi cilvēki bijuši viens otram radīti. — Smieklīgs secinājums moderna ārsta galvā, — izsmēja sevi Maksimiliāns, bet viņš sen jau bija pieradis, ka tas, kas šodien sīnātnē smieklīgs, rītdien var kļūt par neapgāžamu patiesību. Viņš atkal neatvairāmā ziņkārē pavēroja otra seju, kuŗā reizē ar virišķīgu stigrumu, mita vārdos neizsakāms smalkums — kā apslēpta gaisma caurspīdīgā glazūrā.

„Man ļoti žēl, ka pamodināju jūsos nepatiku pret sevi, bet mana izteika nenozīmēja ne izsmieklu, ne izaicinājumu. Lūgdams jūs pie sevis, es arī šoreiz gluži nedomāju to, ko par mani visi domā, ka, tikko aicinu kādu satikties personīgi, tūdaļ gribu kaut ko izspiest dziednīcai," viņš runāja bez ierastā smīnīguma. „Šoreiz gribēju gan no jums kaut ko izspiest, bet sev. Tā ir draudzība parastās pacienta uzticības vietā. Un es centīšos pierādīt, ka šī retā parādība, kas vairs atrodama gandrīz vai tikai klasiskā literātūrā, ir gan ko vērta. Es jums iedošu rokās pierādījumus, kuŗus man citādi nebūtu iemesla atdot, ja vēlētos izlietot ļaunprātīgos nolūkos. Kādam citam tie arī noderētu un noderētu pret jums."

„Par ko jūs runājat," Maikls apjucis atbrīvoja elkoni no ārsta saujas. „Damāju, ka kas ļauns stāstāms par izgalvoto baltiešu farmaceiti."

„Nu, par to arī nekādu labu ziņu nav. Bet tas atkarāsies no jūsu pašu lēmumiem. Vispirms runāsim par jūsu un Liliānas Gerrika kundzes dzīvi un darbu," ārsts sacīja, apstādamies un drūmi skatīdamies Maiklam acīs.

Maiklam uz mirkli aizrāvās elpa. Ja kaut kas līdzīgs būtu jādzird no cita mutes, pat ja Metuzāls pēkšņi, pamatoti vai nepamatoti, mēģinātu pārsteigt ar šādu triku, viņš, Maikls prastu izlikties nekā nesapratis. Bet ārsts! . . . Maiklam iešāvās asinis galvā, taču bija jānoturas, nekādā veidā neparādot uztraukumu.

„Vai neapsēdīsimies?" viņš ieteicās, it kā nebūtu nekā dzirdējis, bet balss labi neklausīja. Bija jānoklepojas. Ārsta gudrais, gaišpelēkais skatiens šķita durstām sejas ādu. Tā karsa. Griežoties uz solu celiņa malā, Maikls neredzēja atzinīgu smaidu pavīdam otra lūpās.

Viņi atradās pie defektīvo bērnu peldētavas.

Ovāls baseins, izklāts ar mākslīgas masas plāksņu apšuvumu, kā izdobts no zaļākā malachita, pilns dzidra, līdz dibenam caurredzama ūdens, baltas smilts liedagas ietverts, mirdzēja saulē, kā pasakaina zvēra acs bezskropstu plakstos. Aiz peldētavas, mazā, dabiskā pakalniņā izbūvēta strūklaka — kā no apaļas lēzenas bļodas — svieda gaisā ūdens strūklas, kas augšienē liekdamās uz āru, krita atpakaļ tvertnes betona malas iekšpusē. Gaismas spožumā ūdens augšējā liekumā izskatījās pēc vienlaidus masas, un, pamazām apžilbstot acij, atgādināja caurspīdīgu, aēgārni nostatītu zvanu, kuŗa dibenā sēdēja marmora zēns, turēdams klēpī jēru. Labu gabalu aiz strūklakas, apstādījumu vidū atradās bērnu slimnīcas galvenā ēka, kuŗas četri stāvi blāvoja vienos stiklos, turēdamies tievu dzelzbetona ribu sastatos.

Mazie sirdzēji bija diendusā. Visapkārt bija miers. Baltais marmora zēns un jērs likās dzīvi, tikai aizsapņojušies.

„Esat apskaužams," teica ārsts, piemezdamies blakus Maiklam, un, par kaut ko iepriecināts, piespiezdams viņa dilbu. Otra neieinteresēti pavaikstījās, izlikdamies ar lielu uzmanību pētījot strūklaku. „Saskaņā ar kārtīgiem dabas likumiem, jūsu nerviem jābūt drusku jūtīgākiem." Ārsts dīvaini, kā ilgi aizturētos smiekļos pakratīja plecus, piedāvādams cigareti. „Kaŗavīriem un traģiskiem aktieŗiem gan nervus ar laiku aizstājot iekšēja disciplīna," vēl lēni piezīmēja, uzšķildams uguni no vecas, kabatā jau apdilušas, prastas vēja šķiltavas.

Šķērdējot tik daudz vārdu, ārsta apslēptā uzbrukuma spēks paplaka. Maikls paspēja nodibināt sevī mieru un naīvā izbrīnā jautāja, vai Maksis tiešām domājot, ka kāds ļoti sašutis par naudas izblēdīšanu peldētavas un strūklakas būvei? „Šī ziedojuma summa tiek atskaitīta no nodokļiem apliekamiem ienākumiem. Īstenībā — es tikai iegūstu labdaŗa slavu par valsts naudu," viņš paskaidroja, it kā ārsts, kuŗa slimnīca pa lielākai tiesai tikai uz šādas labdarības pastāvēja, būtu tikko nokritis no mēness. „Nu, protams," Maikls jau kļuva tik drošs, ka atļāvās pazoboties, „summa varētu būt lielāka, lai bez padarītā, varētu izlīmetņot un nostiprināt aizsākto bērnu bēžbola laukumu, kas, redzams, vēl naudas trūkuma dēļ nav izdarīts." Viņš pameta jautru mirkli blakussēdētājā, it kā pateikdams — sak, ko nu te tik daudz runāt — te būs nauda, un varam iet mājās. Viņš ieskatījās pulksteni, un nevaļīgi iejautājās: „Kas ir ar to farmaceiti? Kādas briesmas?"

Ārsts smīnēja viņam acīs. Viņa gludā, garenā seja, ar spēcīgo pieri, jūtami izceltiem vaigu kauliem, neliela izliekto degunu un smalkām, gandrīz sievišķīgi maigām lūpām, uz mirkli savilkās joviālā ņirgas vieplī.

„Pateicos par naudu bēžbola laukumam." Viņš pat paklanījās.

„Solīts paliek solīts." Maikls nezaudēja tirgotāja aukstasinību, sevī jau priecīgi smaidīdams, it kā otru būtu morāliski sakāvis ar tā paša ieročiem, „Man par pieminēto baltieti stāstīts daudz laba," viņš steigšus gribēja sākt tērzēt, gatavodamies klāt vaļā par Inru Samu visu, ko zināja, un arī to, ko droši varētu piefantazēt lai tikai ārsts vairs nepieminētu Liliānu Gerriku. Taču Maksis, pacēlis roku, viņu apturēja.

„Mans draugs, man ļoti žēl, bet, liekas, zinu vairāk nekā daudzi citi, par jūsu izgalvoto dāmu," viņš teica ar uzsvaru. Taču acumirklī, svarīgāk mūsu pārrunās būtu atgriezties pie tās, par kuŗu jūs nevēlaties teikt ne vārda."

Ārsta neatlaidība otru sakaitināja. Viņš atbildēja skarbi:

„Man nav nekāda ieganstа iepīt sarunās cilvēku, kuŗu es ļoti cienu, bet pazīstu pārāk pavirši, lai slavinātu vai peltu. Bez tam esmu steigā," viņš grasījās celties iešanai.

„Tā?" Maksis tiktik novaldīja smīnu un, uzlicis roku uz paziņas pleca, atspieda to atpakaļ sēdeklī. Maikls neslēpa nepatiku un sabudinājumu. Viņa veselā delna sāka ritmiski dauzīt ceļgalu. „Vienu acumirkli,

(Turpinājums seko)

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

SEPTEMBRA MĒNEŠA PIRMĀS PUSES ĒDIENU KARTE

Pirmdien: Sakņu biezeņa vira, cisiņi ar svaigi sautētiem kāpostiem, kartupeļi. Svaigi augļi.

Otrdien: Ātrais sitenis ar kartupeļiem un svaigu sakņu salātiem, plūmju kompots.

Trešdien: Nūdeļu vira, vārīta vērša gaļa ar kartupeļiem un biešu salātiem.

Ceturtdien: Pildīti zaļie pipari, makaronu salāti, mokā krēms.

Piektdien: Seleriju vira, siļķu veltniši ar spinātiem un kartupeļiem.

Sestdien: Sīpolu vira, skābi sautēti kāposti ar desiņām un kartupeļiem, svaigi augļi.

Svētdien: Šmorcepetis ar makaroniem, seleriju salāti. Plūmju ķīselis ar pienu.

Pirmdien: Karaļauču sitenis ar kartupeļu biezeni un šautēti tiem burkāniem, skābi gurķiši, bumbieru kompots.

Otrdien: Līdaka liepājnieku gaumē, ābolu vīra ar sausiņiem.

Trešdien: Vērša gaļa ar mārrutku mērci, sautēti zilie kāposti, kartupeļi, svaigi firziķi ar cukuru.

Ceturtdien: Ceptas vērša nieres sīpolu mērcē, cepti āboli ar vaniļas mērci.

Piektdien: Līdaku vira, ceptas plūmes miklā.

Sestdien: Teļa aknu pudiņš, salāti, firziķu - kiršu kompots.

Svētdien: Cūkas filejs ar šampiņoniem, kartupeļi, novāriti pupkāposti un sautēti burkāni. Buberts ar jāņogu mērci.

SIĻĶU VELTNIŠI

Svaigas siļķu filejas mazliet pārzieš ar sagatavotām sinepēm, pārkaisa sakapātas dilles un pētersiļu lapiņas, sarīvētu sieru un uzliek mazos gabaliņos sagrieztu saceptu speķi ar sēnēm. Saveltnē un nostiprina ar koka irbuļiti. Sakārto formā, pielej mazliet ūdens un pieliek skābu krējumu. Sautē 10 minūtes. Pasniedz galdā ar kartupeļiem.

PILDĪTI ZAĻIE PIPARI

2—8 zaļo piparu pākstis, ¼ mārc. sautētu rīsu, ¾ mārc. māltas jēra gaļas, 1 sasmalcināts sīpols, sāls, 3 ēd. kar. sviesta vai tauku, 2 tomāti, 2 ēd. kar. skāba krējuma.

Piparu pākstīm izņem vidu, labi iztīra no sēklām un pilda ar augstāk minēto piedevu sajaukumu. Sviestu izkausē pannā, ieliek pildītos piparus. Tomātus savāra un izrīvē caur sietu, pārlej piparu sakārtojumam. Liek vidējā karstumā un sautē gatavus. Mērcei pieliek skābu krējumu un, ja vēlas biezāku, tad pietumē.

KARAĻAUČU SITENIS

2½ mārc. vērša gaļas mīkstuma sagriež gabaliņos, izmaļ, pieliek izmērcētu baltmaizi, olu, izmaļ vēlreiz, pieliek pēc garšas sāli, piparus, sīpolu. Labi samaisa un veido apaļas bumbiņas. Uzliek katlā ūdeni līdz ar sīpolu, lauru lapu, pipariem un vircēm. Kad uzvārās, ieliek gaļas bumbiņas un lēni sautē 10 minūšu, tad noliek uz plīts malas un patur vēl 10 minūšu. Bumbiņas izņem, ielielk dziļākā bļodā un uzlej mazliet sautējuma šķidrumu.

Katliņā izkausē sviestu, pieliek miltus un sasautē, pielej izkāsto šķidrumu un uzvāra, pieliek skābu krējumu un izmaisa. Pasniedz ar kartupeļiem vai kartupeļu biezeni.

ŠMORCEPETIS

3 mārc. vidēji trekna astes gabala (vērša gaļas) izdauza un iespeķotu apcep sviestā vai nieru taukos brūnu, pārlej ar buljonu vai ūdeni, pārkaisa sāli un sautē, līdz gatavs.

ŠMORCEPETIS AR SKĀBU KRĒJUMU

Pagatavošana tāda pati, kā augstāk norādīts, tikai cepot arvien pieliek pa karotei skāba krējuma.

ŠMORCEPETIS AR TOMĀTIEM

Pagatavo, kā norādīts, tikai beigās pieliek skābu krējumu un tomātu biezeni, kas cepetim pieškiŗ patīkami ieskābu piegaršu.

LĪDAKA LIEPĀJNIEKU GAUMĒ

Līdaku novāra ūdenī, kuŗam puse pielieta etiķa, tad liek uz pannas un apcep sviestā brūnu, pielejot pusglāzi baltvīna. Pieliek mazliet muskata, cukuru, dažas sarīvētas mandeles un sāli pēc garšas. Tad līdaku novieto uz cepešbļodas, mērci pietumē, izkāš un pārlej zivij.

LIDAKU VIRA

2½ mārc. smagu līdaku notīra un sagriež gabaliņos, liek katlā un pārlej ar ūdeni, lai tā segta. Pieliek sāli, 1 sīpolu, piparus, lauru lapu un vāra, kamēr zivs gatava, tad uzmanīgi izņem ar putu karoti un viru izkāš. Viru lej atpakaļ katlā, pieliek sagrieztus kartupeļus, 1 ēd. kar. sviesta un, kad kartupeļi miksti, tad pielej 1 glāzi salda krējuma. Pārkaisa ar pētersiļu lapiņām un sagrieztiem lociņiem. Ja vēlas, var pielikt arī citrona sulu.

TEĻA AKNU SACEPUMS

1 mārc. teļa aknu un 1 mārc. teļa gaļas samaļ, pieliekot sīpolu, sāli un izmērcētu baltmaizi. Vēlreiz izmaļ un pieliek skābu krējumu. Visu labi izmaisa. Liek ar sviestu iezieztā formā un pārkaisa ar rīvmaizi. Cep vidējā karstumā 35 minūtes. Pasniedz ar krējuma mērci un novāritiem kartupeļiem.

CŪKAS FILEJS TOMĀTU MĒRCĒ

2½ mārc. cūkas fileja nomazgā un nosusina, nocērt mugurkaulu, nogriež no ribām, sagriež šķēlēs un izdauza. Pārkaisa gaļu ar sāli un pipariem, liek uz pannas karstā sviestā un cep uz ātras uguns. Tad gaļu noņem un uz pannas uzbeŗ miltus, sasautē, pielej buljonu, izkāš, nogaršo sāli un pieliek tomātu biezeni, tad ieliek gaļu un uzkarsē.

CŪKAS FILEJS AR BARAVIKĀM

Cūkas filē gabalam noņem taukus, izdauza, izmērcētas, žāvētas baravikas sagriež garenos gabaliņos un ieduŗ filejā, pārkaisa ar sāli un pipariem un apcep karstā sviestā, pieliek skābu krējumu un sautē gatavu. Tad liek uz bļodas. Mērcei pieliek citrona sulu un glāzi Madeiras vīna. Uzkarsē un pārlej filejam. Pasniedz ar pupkāpostiem un novārītiem kartupeļiem.

Žāvētu baraviku vietā var lietot svaigas baravikas un šampiņoņus.

„Rītdiena sākas šodien!"

JAUNĀ GAITA

iznāk regulāri 6 reizes gadā.

JAUNO GAITU lasa latvieši visā pasaulē.

Galvenā pārstāvniecība:

JAUNĀ GAITA, P. O. BOX 44, KALAMAZOO, MICH., U.S.A.

Pārstāvis Kanadā:

ANDRIS PREIDITIS, 51 REDWOOD AVE., TORONTO, ONT., CANADA.

$3.75 gadā.

JAUNUMI KANADAS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ

Arī šogad Kanadas Nacionāla jā izstādē, kas sākās 20. augustā, Toronto importfirma Walter Koppel iekārtojusi savus tradicionālos stendus, kas atrodas agrākajā vietā — starp manufaktūras un jauno mūzikas ēku. Savu priekšmetu izstādīšanai šogad Koppel firmai ir arī pašai savs stends.

Gaumīgi iekārtotajā dubultstendā firma izstādījusi mākslinieciski darinātus priekšmetus dumi, adījumi un daudzi citi dāvanām, daudz rokdarbu, starp kuŗiem ir skaistas dzintara rotas lietas. Protams, ir arī pasaulē pazīstamo Vācijas firmu rakstāmo piederumu paraugi, no kuŗiem daži Kanadā redzami pirmoreiz. Bagātīgi reprezentēts Rozentāla porcelāns, WMF ražojumi, Ofenbachas smalkādu preces, Steifa dekorātīvās lelles, sudraba un feligrāna greznumpriekšmeti, audvadošo Eiropas firmu ražojumi.

Firma Koppel labi pazīstama kā mūsu tautiešiem, tā arī citiem ieceļotājiem no Eiropas. Kopš tās dibināšanas tai iekārtota īpaša mākslas amatniecības nodaļa ar latviskiem darinājumiem. Tajā dabūjamas arī visas latviešu skaņu plates ar pazīstamo mākslinieku un koŗu iedzie-

dājumiem. Koppel firma šogad laidusi pārdošanā pirmās ASV ražotās latviešu Hi - Fi ilgspēlējošās plates ar 25 tautas dziesmām.

Koppel firma, kas Kanadā darbojas jau 10 gadu, atkal reiz pierādījusi, ka ar augstu kvalitāti var daudz ko panākt, un nākotnē sola: „vispirms kvalitāte un tad kvantitāte".

MŪZIKA UN POLITIKA . . .

(Turpinājums no 3. lpp.)

nozīmē, ka viņi gaida piedevas. Mēs darījām, ko varējām. Kad pieradām, mēs sapratām, cik viņiem svarīgi ir mūsu koncerti, un orķestris spēlēja piedevas, cik spēja. Bija aizkustinošs, bet satraucošs koncertceļojums. Domāju, ka ieguvām ļoti daudz draugu. Tagad viņi mūs pazīst un zina par mums vairāk, nekā viņiem stāsta. Publika pētīja, aptaustīja un izgrozīja pat mūsu instrumentus, it kā tādi tur nebūtu redzēti. Vietējie diriģenti, mūziķi un kritiķi pētīja mūsu notis un koncertus klausījās ar mūsu partitūrām rokās. 20. gadsimta mūzika viņiem bija sveša, bet — patika. Viņi to nevar ne dzirdēt, ne nopirkt, ne pasūtināt — neesot atļauts. Bet sajūsma bija ārkārtīga, entuziastiska. Vēl taga patikami ausīs skan sākumā satraucošais troksnis . . .

Vairāk Ormandijam, acīmredzot, nekā nav ko stāstīt. Viņš nesapņo ar mākslu ietekmēt politiku, — bet tuvināt cilvēkus. Viņš nepastāsta pat, ka Ķijevā saticies ar kollēgu Stokovski. Bet tas nu izklausās gandrīz kā joks, kas man tomēr jāpieminu. Leopolds Stokovskis, cik zināms, kā diriģents šķirās no Filadelfijas orķestŗa pēc kāda strīdiņa tā pārvaldē pirms 17 gadiem. Pēc 17 gadiem pirmo reizi savu agrāko orķestri viņš atkal dzirdējis Ķijevā un, vēco strīdiņu aizmirsis, Leopolds Stokovskis bijis dziļā sajūsmā par stīgu instrumentu dziedājuma varenumu. Stokovskis Ukrainā atradies kā tūrists . . . Arī viņš kliedzis „Bis, bis!", bet tas nav svarīgi.

Svarīgi ir tas, ka Vašingtonā ir radies jauns diplomātijas paveids — ar mūziku. Tas nenoliedzami drīz vien izcels, ja nav jau izcēlis, Amerika kā kultūras faktoru pat to lepno ieceļotāju acīs, kas to nav vēl paspējuši pamanīt ap sevi. Nenoliedzami, Amerika ar to iegūst ļoti daudz draugu tajās zemēs, kur pazīst tikai Amerikas dolāra rus un aizdevumus. Kā daudzie Amerikas dziedoņi, pianisti, vijolnieki, tā tagad arī divi lieli orķestŗi ir pasaulē godam eksportējuši Amerikas mākslu. No visām malām skan apbrīna un uzslavas, bet — vai tas dos pasaulei mieru? Man tiešām žēl, ka dzirdēju Kipuru Berlīnē . . .

Kā vecs mākslinieks, es ticu, ka arī ārpolitikā mūzika ir ļoti ietekmīga, bet desants un tanki, diemžēl, ir spēcīgāki. Džons Fosters Dalless Vašingtonā bijis tādā sajūsmā par krievu Moisejeva baletu, ka ieradies aiz skatuves pilns saldu vārdu, bet — nākošā dienā atbalstīja desanta izcelšanos Libānā, lai to pasargātu no krievu līdzdejotāju ietekmēm!

Par spīti triumfālajiem mākslas panākumiem. Vašingtona uz Libānu tomēr nesūtīja orķestri, bet — karavīrus. Baidos ļoti, ka Mitropuloss ir maldījies, iedomājoties, ka Niksons mūzikas atbalstā būtu laipnāk sagaidīts dienvidos. Un to, acīmredzot, zina Vašingtona. Par spīti triumfālajiem ASV mūziķu panākumiem, par spīti Van Kliberna uzvarai pār krievu pianistiem un Chruščeva apkampienam, pat tik neitrālās zemēs, kā Kanada, Vašingtonas ietekmē nākotnē vēl neizskatās tik bīstama kā pie poļu mākslinieka suminājumiem Berlīnē.

DR. LYON'S
TOOTH POWDER
ZOBU PULVERIS
UZTUR JŪSU ZOBUS
BALTĀKUS

Uztur saldenu elpu. Palīdz uzturēt zobus labākā kārtībā, uztur tos aizvien baltus un tīrus. Atcerieties — kalpo ilgākam laikam nekā zobu pasta.
Tikai 33¢

FORT WELLINGTON
Nosaukts slavenā Velingtonas hercoga vārdā. Forts celts 1812. gadā. Tagad militārs mūzejs.

IROQUOIS
Pilnīgi jauna pilsēta 1,5 jūdzes ziemeļos no agrākā novietojuma; tajā pa daļai iedzīvotāji pārvietojās no vecās Iroquois.

IROQUOIS DAM
2450 pēdu garš un 67 pēdu augsts dambis, 25 jūdzes no Long Sault Dam. Šis dambis pasargās no Ontario ezera plūdiem.

MORRISBURG
Daļa šīs pilsētas tika pārvietota, lai labāk izveidotu spēkstaciju.

CRYSLER'S FARM
1813. gadā šajā saimniecībā notika cīņas — kanadiešu un britu karavīri padzina amerikāņu bruņotos spēkus.

INGLESIDE
Apdzīvo agrāko Farran's Point, Dickinsons Landing Wales un Aultsville iedzīvotāji.

LONG SAULT DAM
2250 pēdu garš dambis, ar iespējām pabraukt garām spēkstacijai. Galvenās spēkstacijas ģenerātoru vietas.

LONG SAULT
Šī ir pilsēta, kuŗā dzīvo kādreizējie Mille Roches un Moulinette iedzīvotāji

Jūsu Ontario
SV. LABRENČA JŪRAS CELŠ

Ievērojamā Sv. Labrenča upe — viens no no lielākajiem ūdensceļiem pasaulē; tam liela nozīme Kanadas attīstībā.
Sv. Labrenča ūdensceļš izveidos tiešu satiksmi no iekšzemes ar okeaniem: okeanu kuģi varēs iebraukt tālu iekšzemē — līdz pat prērijām. Tas ir kuģošanas ceļš ar starptautisku nozīmi 600 miljonu dolaru projekts. Ar 1640000 kilovatu elektriskās strāvas apgādās Ontario un Savienotās Valstis.

EISENHOWER LOCK
Šīs slūžas ir Long Sault kanāļa augšējā galā.

SPĒKSTACIJAS
3300 pēdu garš, 162 pēdas augsts sedlveidīgs kanāļa izliekums starp Barnhart salu un Kanadas cietzemi.

LONG SAULT CANAL
Ūdensceļa daļa Sav. Valstīs. Nozīmīgs internacionālā satiksmē. Kanālis ir 10 jūdžu garš.

GRASS UPES SLŪŽAS
Long Sault kanāļa lejas galā.

CORNWALL
Dibināta 1784. gadā. Par Cornwall nosaukta Kornvalles hercoga, karaļa Džordža III dēla, vārdā.

O'Keefe
ALE
BREWERY LIMITED

Trešdien, 1958. gada 27. augustā, 69. n-rs.

„Mazais lācītis"

Publicēts Jūsu uzjautrināšanai

DOW KINGSB

DOU KINGSBIR ALUSDARITA
BREWERY LIMITE

Septembrī, kad vakari top ga
LATVIJU AMER
savās mājās.
Vai esat atjaunojuši abonen

MOONLITE VILLA
ROSEDALE, Ont., Kanadā
Tel.: Burnt River 16, Ring 31
SEZONAS SLĒGŠANA 1. SEP
Izīrējamas istabas
Uz vēlēšanos ar U Z T U R U
LABA ATPŪTAS VIETA • P
SAULOŠANĀS • LIELISKA MAK
Laipni ielūdz:
M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un

Dr. ROMAN PNIEWSK
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Poli
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneri
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI
Runā vāciski un krieviski. Pieņem n

Plašākā latviešu grāmatnīca Kan
JAUNĀKOS IZDEV
ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas,
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve .....
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota slieva,
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns .....
J. KLIDZEJA CILVĒKA BĒRNS, romāns
Grāmata par Akseli Munti .....
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata .
V. KRODERA Sminētāji, stāsti .....
R. Blaumanis, XII sējums. .....
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns .....
ED. VIRZAS Straumēni .....
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns .....
J. BOJERA Laļotu zvejnieki, romāns .....
A. GAILIŠA Lēvijas kundzes grēku sūdze, r
PERLA BAKA Māte, romāns .....
L. SARMAS Negantnieki, romāns .....
I. VIKSNAS Es saku paldies, dzejas .....
R. GALENIECES Atzīšanās, dzejas .....
B. SENKEVIČAS Ģimenes godi .....
Prelata E. STUKEĻA Izprotiet laiku, bro
DV GRĀMATNI
123 Huron St., Toronto, Ont.,
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevu

KLAUSIETIE
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅO
LATVIEŠU RADIO RAI
Otrdienu vakaros no pl. 8,3
CHLO - RADIO RA
VILŅA C
LONDON

TĀDĒ

izi citi dājumiem. Koppel firma šogad žojumi. laidusi pārdošanā pirmās ASV ražotās latviešu Hi - Fi ilgspēlē- ūstama jošās plates ar 25 tautas dzies- arī ci- mām. iropas.

iekār- Koppel firma, kas Kanadā dar- iecības bojas jau 10 gadu, atkal reiz rināju- pierādījusi, ka ar augstu kvali- visas tāti var daudz ko panākt, un pazista- nākotnē sola: „vispirms kvalitāte iedzie- un tad kvantitāte".

DR. LYON'S
TOOTH POWDER
ZOBU PULVERIS
UZTUR JŪSU ZOBUS
BALTĀKUS
Uztur saldenu elpu. Palīdz uzturēt zobus labākā kārtībā, uztur tos aizvien baltus un tīrus. Atcerieties — kalpo ilgākam laikam nekā zobu pasta.
Tikai 33¢

dzoši, zi- miem Berlīnē.

na Vašingtona. Par spīti triumfālajiem ASV mūziķu panākumiem, par spīti Van Kliberna uzvarai pār krievu pianistiem un Chruščeva apkampienam, pat tik neitrālās zemēs, kā Kanāda, Vašingtonas ietekmē nākotne vēl neizskatās tik bīstama kā pie poļu māksliniека suminājumiem Berlīnē.

„Mazais lācītis" Doug Wright „LITTLE B'AR"

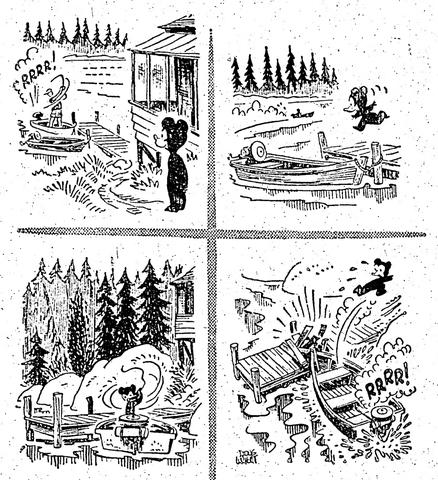

Publicēts Jūsu uzjautrināšanai

DOW KINGSBEER
DOU KINGSBIR ALUSDARITAVA
BREWERY LIMITED

Septembrī, kad vakari top gaŗāki, ar
LATVIJU AMERIKĀ
savās mājās.
Vai esat atjaunojuši abonementu?

MOONLITE VILLA PIE BALSAMA EZERA
ROSEDALE, Ont., Kanadā
Tel.: Burnt River 16, Ring 31
SEZONAS SLĒGŠANA 1. SEPTEMBRĪ
Izīrējamas istabas
Uz vēlēšanos ar U Z T U R U
LABA ATPŪTAS VIETA ○ PELDĒŠANĀS
SAULOŠANĀS ○ LIELISKA MAKŠĶERĒŠANA
Laipni ielūdz:
M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanadā piedāvā
JAUNĀKOS IZDEVUMUS

ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I d., gl. ies.	$4.80
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve	$4.50
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota sieva, stāsti	$2.80
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns	$4.00
J. KLIDZEJA CILVĒKA BĒRNS, romāns	$3.75
Grāmata par Akseli Munti	$3.60
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata	$2.80
V. KRODERA Smīnētāji, stāsti	$3.40
R. Blaumanis, XII sējums.	$3.90
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns	$3.00
ED. VIRZAS Straumēnī	$4.50
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns	$3.40
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns	$3.40
J. BOJERA Lafotu zvejnieki, romāns	$2.80
A. GAILĪŠA Lēvijas kundzes grēku sūdze, romāns	$3.00
PERLA BAKA Māte, romāns	$3.00
L. SARMAS Negantnieki, romāns	$4.00
I. VIKSNAS Es saku paldies, dzejas	$2.85
R. GALENIECES Atzīšanās, dzejas	$2.60
B. SENKĒVICAS Ģimenes godi	$4.00
Prelata E. STUKEĻA Izprotiet laiku, broš.	$3.00

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā.

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GAŖUMS 680
LONDON ST. THOMAS

Latviešu katoļu kultūras centrs
Kanadā — Toronto
rīko gadskārtējo kongresa
SAVIESĪGO VAKARU
š. g. 30. augustā, plkst. 8.00 vakarā
Kolumba zālē, 582 SHERBOURN ST.
○ KLĀTI GALDIŅI, KAFIJA, TĒJA. ○
DEJA PIE LABAS MŪZIKAS. ○ ATSPIRDZINĀJUMI.
Ieeja $1.50
Visi laipni ielūgti.

Bijušā kara dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu
A. SIŅĶA Kurzemes cietoksnis (glīti iesieta) I $1,80
" " " " II $1,80
DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto Ont.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no
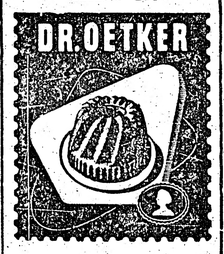

Frank Vass BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS — CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

DĀVANA
DRAUGIEM - KANADIEŠIEM
Knuta Lesiņa
THE WINE OF ETERNITY
(stāsti)
University of Minnesota Press apgāds.
Glīti iesieta $4.25.
DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto.

Latvijas Amerikā
Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE.,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

IRONIZED YEAST
Ātri atgriež spēku un enerģiju!
24 stundu laikā šis RAUGS AR DZELZS DAĻĀM asinis pavairos dzelzs daļas, kam to trūkst, veicinot sarkano asins ķermenīšu pieaugšanu, reizē atjaunojot jūsu ķermenim normālo spēku un izturību.

7 dienu laikā jutīsities lieliski.
60 tabl. $1.25 120 tabl. $2.00.

Abonentu ievērībai
Zviedrijā
Turpmāk Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar
DV STOKHOLMAS NODAĻU,
BOX 220, STOCKHOLM.
LA apgāds

Eglinton - Bayview raj.
IZĪRĒJAMA
istaba ar virtuvi un vannas istabu precētam pārim vai vieniniekiem / cēm. Ledusskapis un elektriskā plīts.
Zvanīt katrā laikā.
HU 3-6922, Toronto.

IZĪRĒJAMAS ISTABAS
BLOOR - RUNNYMEDE rajonā.
277 Kennedy Ave.
Tel. RO 2-5559, Toronto.

IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA
Danforth - Logan rajonā
Tel. HO 1-2256, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETEJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

jaunākās grāmatas
Brāļu Kaudzīšu
MĒRNIEKU LAIKI
ar Ed. Brencēna illustrācijām
un P. ĒRMAŅA piezīmēm
Jauns šī mūsu literatūras pamatdarba izdevums. Greznākais, kāds līdz šim iznācis. Divkrāsu iespiedums (illustrācijas iespiestas citā krāsā nekā teksts). Skaists sējums. 532 lp. Tikai ies.: $6.80.
Rūdolfs Bangerskis
MANA MŪŽA ATMIŅAS
Mūsu lielā nelaika ģenerāļa atmiņas, sākot no bērnu dienām līdz latviešu strēlnieku laiku beigām. Grāmatā šādas trīs daļas: No ganu zēna līdz virsniekam, No kara skolas līdz Kara akadēmijai, Pirmais pasaules karš un latviešu strēlnieki. Tekstu papildina 11 kartes, skices un faksimiļi un 30 uzņēmumi. Greznš sējums. 404 lp.
Ies.: $4.80.
E. Turkiņa
ANGLISKI-LATVISKA VĀRDNĪCA
ar fonētisku izrunu, gramatiku, īpatnējiem izteicieniem un saīsinājumu paskaidrojumiem.
Tikko iznācis šis populārās vārdnīcas sengaidītais jaunais izdevums. Vārdnīca aptver 30.000 vārdu tulkojumus un paskaidrojumus. Tā izdota ērtā samazinātā formātā. 1062 lp. Tikai iesieta: $3.90.
DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojas Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y.
Vasaras dievkalpojumi: Betlemes baznīcā:
Svētdien, 31. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; V. Klive, M.A., B.D.
Iesvētes mācība sāksies septembra mēneša pirmā sestdienā, pl. 10 draudzes namā. Jauniešus lūdz pieteikties pie mācītājiem laikus.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cīņas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.
Svētdien, 31. augustā, pl. 9,30 dievkalpojums.
Sākot ar septembra mēnesi dievkalpojumi draudzes baznīcā notiks katru svētdienu pl. 11,00.
Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.
Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.
Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.
Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.
Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.
Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu seminārā baznīcā, 1644 So. 11th Ave.
Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūkšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7.30.
Māc. J. Turks, Kalamazū, 803 Hazard Ave., tel. 4-4619.
Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.
Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.
Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, **YMCA's telpās 120 W. Lexington Ave**
Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.
Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 524 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.
Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapid.
Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.
Minneāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave. katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.
Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.
Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.
Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563
Svētdien, 7. septembrī, pl. 11.00 Kapu svētki Jorkas kapsētā, latviešu nodalījumā.
Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
7. septembrī, plkst. 11 no rīta Kapu svētki Latviešu kapu nodaļjumā, York kapsētā.
14. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums un Svētdienas skolas darba atsākšana sv. Jāņa baznīcā (274 Concord Ave.).
21. septembrī, plkst 3 pp. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Trisvienības baznīcā. Spredikos teolog. students A. Kretulnieks.
28. septembrī, plkst. 3 pp. Garīgs koncerts sv. Jāņa baznīcā. Piedalās V. Ūbelīte un dubultkvartets „Kalvis".
Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd. Toronto, tel. PL 7-2739.
Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.
Svētdien, 31. augustā, pl. 2,30 dievkalpojums.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.
Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.
Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūri, telefons NO 2-7975.
Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel.
Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.
Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī
30. augustā, pl. 6,30 vak. baznīcā svētvakara dievkalpojums.
Kornvallē, Ont., 6. sepembrī, pl. 6 vak. svētvakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers.
7. septembrī, plkst. 11 no rīta Tērvetē, draudzes lauku īpašumā, tiks atklāta jaunā dievkalpojumu vieta ar dievkalpojumu brīvā dabā. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Šēfers.
Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.
Svētdien, 31. augustā, plkst. 9.00. Spredikis: Tieksme pēc labākā.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Praulips, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās. pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4213

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE
TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:
laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — [illegible] 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

DAUGAVAS VANAGU DIENAS

KANADĀ - TORONTO

no 29. augusta līdz 1. septembrim

29. AUGUSTĀ,
plkst. 8 vakarā
22 College St.,
AKTS UN KONCERTS
Koncertā piedalās:
soprāni M. CAKARE,
V. LANDMANE,
vijole E. KRENČELIS
Ieejas maksa $1,-.
Bērniem, skolēniem, skautiem, gaidām, invalidiem un veciem ļaudīm (kas vecāki par 65 g.) ieeja brīva.

30. AUGUSTĀ
plkst. 11 no rīta
ŠAUŠANAS SACĪKSTES
TLMMK īpašumā
„BĒRZAINE"
Sacīkšu dalībniekiem pašiem jāgādā par nokļūšanu sacīkšu vietā.

30. AUGUSTĀ,
plkst. 8 vakarā
PALACE PIER
telpās
B A L L E
Pirmklasīgs orķestris, ērtas telpas, galdiņi. Atspirdzinājumi.
Ieeja dāmām $1.50
kungiem $2.00

31. AUGUSTĀ
plkst. 2 p. p.
LIETUVIEŠU ZĀLĒ
1021 College St.
(pie Rusholme Rd.)
Anšlava Eglīša
komēdija
„KAZANOVAS MĒTELIS"
F. LINTIŅA režijā.
Dekorātors V. VARIS.
Ieeja pret programmām.

31. AUGUSTĀ
plkst. 18,00
SPORTA SACĪKSTES BASKETBOLĀ
1021 College ielā
☆
IZSTĀDES APSKATE
1. SEPTEMBRĪ

†

Dziļās sērās paziņojam, ka 24. augustā traģiskā nāvē mirusi mūsu mīļā māmiņa un vecmāmiņa

OLGA PAGASTS dz. Klints

Ak, asarās aizgrimst mīļā debess mala —
māt, vai pie Tevis sapņos aiziet var?!
V. Toma

MEITAS, ZNOTI UN MAZBĒRNI

ZIVS, KAS ŽĒLI PĪKST

Pagājušās nedēļas lietainās dienas un vēsais laiks pēkšņi uzlaboja foreļu makšķernieku lomu izredzes par apm. 30 procentiem. Vēl dažas nedēļas un upju foreļu makšķerniekiem būs jāsāka ardievas savām draudzenēm līdz nākamajam maijam. Ezera forelēm taupīšanas laiks, kā zināms, ir īsāks, un jaunie un vecie speciālisti vēl varēs izmēģināt gan reakcionārās makšķerēšanas metodes, velcējot ar baigi resnām vara drātīm, gan arī ar 20. gadsimta liberālām J. Purēna metodēm. Ezera forelēm latviešu vidū rodas arvien jauni cienītāji. Vecmeistari apgalvo, ka bez pamatīgām un pārbaudītām zināšanām nekādi panākumi neesot gaidāmi. Ka arī vecmeistariem kādreiz misās, to šovasar rādīja vairāki pirmā semestra studenti, kas ar prāviem lomiem centās pierādīt, ka laimīga roka ir tik pat vērta, cik gudra domāšana. Inž. A. Sudmalis ar kundzi nav gluži iesācēji šai nozarē, bet viņu parādīšanās Lake of Bays un citos ūdeņos liek ezera forelēm trūktiem. Redaktors Maksis Čulītis šovasar kādā izbraukumā, bārdu audzinot, iedomājās drusku paniekoties uz ūdeņiem. Ar diviem liecinieklem parakstīts drošs papīrs liecina, ka Maksis bez kādām rokas grāmatām pieveicis 7 mārc. smagu ezera foreli. Tāpat kā Dr. P. Bārdiņam dažreiz nākas kapitulēt savas meitas priekšā, arī Maksim tūliņ pēc laimīgā loma laidriz bija jāatdod meistara lauri savai meitai Maijai. Pagaidām Maksis vēl kaut kā noturējis meistara godu, jo Maijas forele svērusi tikai 6½ mārciņas. Dr. Bārdiņš īsajā atvaļinājuma laikā šogad nekādus nezvērus nav nokēris. Dažas skaistas pikteles draugiem bija labs prieknīņš ceļojumam uz Mēness otru pusi pēc maskijiem.

Pirms pāris nedēļām piemeklēja „Super sonic" plastika zivtiņas. Tās gan neganti dārgas ($1,50), bet, nezināmu iemeslu dēļ līdakas, maskiji un pat pikreles uz tām kā uzburtas. Džems Drovskis no Kvebekas raksta, ka tās nu gan ir pašas labās biļitkas. „Arī es tās paspēju izmēģināt", viņš saka, „veselas trīs dizķērās nogrimušu koku zaros, bet uz ceturto dabūju divas mārciņas smagu līdaciņu, kas tad nu man izmaksāja uz mata $6,- dzīvsvarā. Un kur tad nu vēl krenķi par pazaudētām supersonikām."

Tautietis Kārlis Miglāns man raksta: „Arī es šogad esmu meties uz makšķerēšanu. Jūs mani ieskatīsit par kādu iesācēju, jo nevienu maskiju, foreli vai pikreli neesmu izvilcis. Bet tomēr man liekas, ka esmu izvilcis tādu zivi, kādu neviens nav vēl neredzējis. Man laimējās uz tārpu izvilkt zivi ar lielu galvu, glumu kā zuti, kādas 8 vai 10 collas garu un vēl ar četrām kājelēm. Sieva apgalvo, ka, no āķa nost ņemot, mana četrkājainā zivs esot pat žēli pīkstējusi. Ko jūs teiksit par šitādu lietu. Vai kāds no vecmeistariem arī dabūjis tādu nezvēru?"

Ar dziļām skumjām man jāpaziņo draugam Miglānam, ka arī vecie meistari ir savā laikā vilkuši uz mata tādas pašas četrkājainas „zivis". Šo mazo, glumo nezvēru kanadieši sauc par „mud puppy". Mēs to varētu saukt par dūņu kucēnu. Tas ir nekaitīgs un neglīts radījums, kas būtībā nav zivs, bet gan ūdens ķirzaka. Neesmu dzirdējis, ka dūņu kucēns pīkstētu. Tāpat arī neesmu dzirdējis, ka kaķa zivis ņaudētu. Pagājušajā rudenī mans draugs Augusts gan svēti apgalvoja, ka pats dzirdējis kaķa zivis ņaudot. Vēlāk gan izrādījās, ka ņaudētājs bijis no tuvējās farmas uz upmalu atdelverējis pusprādzis runcis.

Uzmaniet laivu motorus!

Lai redzētu burlakus jums nemaz nav jāskatās katru vakaru televīzija. Muskokas rajonā šovasar uzpeldējusi pavisam jauna veida gangsteri — laivu motoru zagli. $350 vērts „Johansona" motors pie Huntsvilles nozagts tautietim I. B. Zādziņa notikusi kādus 20 jardus no mūsu tautieša mājiņas. Pāris dienas vēlāk ūdens pirāti nočiepuši arī divus kaimiņu laivu motorus. Aiztaupīsit sev nepatikšanas, ja motoru pieslēgsit laivai ar stingru ķēdi. Vislabākais, parunājiet ar savu apdrošināšanas aģentu — par nelielu prēmiju varat apdrošināt savu motoru arī pret zādzību.

IEVĒROJIET TEMPERATŪRU!

Termometrs ir liels palīgs sekmīgiem makšķerniekiem. Atcerieties, ka basi vislabāk ķeras ūdeņos, kuŗu temperatūra ir starp 60 un 70 gradiem, pikreles — 55-65, bet ezera foreles meklējiet vēsākos ūdeņos, kur temperatūra ir starp 40 un 50 gradiem pēc F.

A. Pelēkais.

30. UN 31. AUGUSTS - SPORTA DIENAS TORONTO

„Labor Day" nedēļas nogale jau kopš „seniem laikiem" Kanadas latviešu sporta dzīvē saistījusies ar vienu no vasaras notikumiem — Kanadas latviešu meistarsacīkstēm vieglatlētikā. Tā tās risināsies arī šogad, plašo sacensību programmu veicot divās dienās.

Sacensības notiks latviešiem labi pazīstamajā Bīča laukumā (2 blokus aiz Woodbine Ave., starp Queen ielu un ezeru), — sestdien, 30. augustā sākoties plkst. 14.00, bet svētdien plkst. 10.00 no rīta.

Pirmās dienas sacensību programmā — vīriešiem: 200 un 800 m skrējieni, 110 m barjēras, tāllēkšana, lode, disks; sievietēm — 60 m, 80 m barjēras, tāllēkšana, lode, disks.

Otrā dienā — vīriešiem: 100, 400 un 1500 m, veseris, šķēps, trīssolis un augstlēkšana, bet sievietēm — 100 m, augstlēkšana un šķēpa mešana.

Sacensībās piedalīsies visi apkārtnes labākie latviešu vieglatlēti un ciņas solās būt vēl spraigākas nekā iepriekšējos gados.

Arī tenisisti mērosies spēkiem

Tanī pašā laikā, kad vieglatlēti mērosies spēkiem Bīča laukumā, Kanadas baltiešu tenisisti pulcēsies gadskārtējām Kanadas baltiešu meistarsacīkstēm Riverdale laukumos (pie Broadview Ave. starp Bloor un Carlton). Sacensībām līdzdalību pieteicis kupls skaits latviešu, igauņu un lietuviešu tenisistu, un sacensības notiks vīriešu un sieviešu vienspēlēs, kā arī visu veidu divspēlēs. Sacīkšu sākums abās dienās plkst. 9 no rīta.

Šogad pirmoreiz izciņā vīriešu vienspēlēm būs Baltiešu federācijas Kanadā dāvātā ceļojošā balva.

Sacensībās paredzama daudzu latviešu tenisistu piedalīšanās. Spēlētāji, kas sacensībām vēl nebūtu pieteikušies, lūgti sazināties ar LSAK tenisa nozares vadītāju R. Ceinovski (tālr. LE 1-3920), lai iepriekš aptuveni būtu zināms dalībnieku skaits.

VARAI JĀSTĀJAS PRETIM TIKAI AR VARU

LONDONAS POLITISKAS PIEZĪMES

VAI SOCIĀLISTU PARTIJA VĒL EKSISTĒ?

Tā šis nedēļas numurā jautā kreiso sociālistu laikraksts „Tribune", un ne jau bez pamata. Kļūst arvien skaidrāks, ka Mekmillens ar savu iekš- un ārpolitiku ievilinājis sociālistus krustceļos, kur gandrīz katrs partijas biedrs vēlas iet savu ceļu. Ja gada sākumā arvien spēcīgāka kļuva tautas nosliece uz sociālistu partijas pusi un pareģoja, ka konservātiviem nav ne mazāko cerību uzvarēt nākošajās vēlēšanās, tad pašreiz stāvoklis kļuvis pilnīgi pretējs — pagājušajā nedēļā liberāļu laikraksts „News Chronicle" izdarīja aptauju, kuŗā atklājās, ka vairāk nekā 52% no izjautātiem nodos savas balsis par konservātivajiem. Dabiski rodas jautājums, kā gan iespējama šāda maiņa? Un vai tiešām Mekmillens ir panācis neiespējamo?

Kad Mekmillens pārņēma konservātivo partiju un valdību, viņš atradās Dallesa satriektās politikas priekšā. Suecas akcija bija sabrukusi un līdz ar to arī partijas vienība. Mekmillens neļāva vēlētājiem daudz apdomāties: izdeva īres likumu, kam, pēc sociālistu pareģojuma, būtu jārada miljoniem bezpajumtnieku. Nekas līdzīgs nav noticis, atskaitot to, ka īres maksa samērīgi paaugstināta un mājas beidzot savestas kārtībā. Tajā laikā parlamentā sociālisti trakoja katra sīkuma dēļ, prasot valdības atkāpšanos. Mekmillens palika pie sava — viņš bija nolēmis nepadoties nekādām tendencēm.

Un tad nāca arodbiedrību politiskais autobusu streiks: Londonas iedzīvotāji soļoja kājām veselas septiņas nedēļas. Streiks beidzās ar to, ka neviens nekā neieguva. Arodbiedrības tikai daudz zaudēja no sava prestiža. Kredita sistēma tika iežņaugta paaugstinātās banku likmēs — mārciņa atguva savu stabilitāti. Sociālistu bezdarba bubulis izkūpēja — dzīves dārdzība slīdējusi uz leju.

Ārpolitikā Mekmillens sāka iet britiem nepatīkamu ceļu, atkal un atkal apgalvojot, ka Anglija var būt vadītāja vara, bet ne „liela vara", ka sadarbošanās ar ASV un Apvienotās Karaļvalsts valstīm ir vienīgais līdzeklis, kas var paglābt to no saimnieciskas un politiskas bojā ejas.

Ir grūti pateikt, vai ASV spēku izcelšana Libānā ir Mekmillena politikas panākums, bet viens ir skaidrs — pēc premjēra apmeklējuma ASV, visi laikraksti, ieskaitot sociālistu „Daily Mirror", bija spiesti atzīt, ka Mekmillens rīkojies kā liels valstsvīrs. Un tad nāca pēdējais trieciens — Irakas apvērsums. Britu vienības devās uz Jordānu un ASV uz Libānu. Varēja sagaidīt, ka šis notikums izraisīs tādu pašu sociālistu trakošanu kā Suecas akcijas laikā, bet premjērs parlamenta debates izvadīja tik meistarīgi, ka pat izpelnījās sociālistu atzinību. Viņš teica:

„Šī bija mana grūtākā izšķiršanās . . ." Un katrs tam ticēja, katrs ticēja arī tam, ka briti nedrīkst pamest savu vienīgo sabiedroto Vidējos Austrumos, lai arī cik nenozīmīga šī valsts būtu.

Katrs atcerēsies Chruščeva vēstuļu rakstīšanu, Eizenhauera savdabīgo nostāju un de Golla dilemmu, laikā, kad sprieda par valdību galvu sarunām. Tieši šo sarunu laikā Mekmillens ieguva vislielāko politistko kapitālu.

„Es neticu, ka Pad. Savienība vēlas atrosinājumu Vidējos Austrumos, bet mums jāmēģina . . ." teica premjērs. Un jāsaka, diplomātiski izmanevrēja, nenokaitinot savus politiskos pretiniekus un iegūstot savu vēlētāju simpatijas.

„Vai Mekmillens kļūs lielāks par Čerčilu?" Tā kādā rakstā jautāja mūsu svētdienas laikraksts „Suday Dispatch". Un tūdaļ pēc šī jautājuma premjērs devās uz Atenām un Ankaru. Kaut arī nekas šajās sarunās nav panākts, kaut gandrīz droši var teikt, ka terrors Kiprā atkal uzliesmos, taču Mekmillens atkal reizi pierādīja savas politikas nozīmīgumu. Viņš darīja visu, lai „glābtu pasaules mieru." Makarioss un grieķu valdība nepiekāpdamās pielaida kļūdu - Mekmillens varēja mazgāt rokas nevainībā.

Un beidzot Irakas atzīšana. Šajā jautājumā valda dažādi ieskati: katrs laikraksts, katrs politiķis izsaka citas domas, bet ko gan Mekmillens varēja darīt, ja ASV atzina jauno slepkavu valdību? Viņš atzina, ka Bagdadē, Nikosiā un Alžīrā strādā viri, kas atrodas Kremļa pavadā. Viņš atzina, ka tas nav brīvās pasaules princips ar šādiem viriem līgt mieru, jo tāds miers varētu būt tikai illūzija. Mekmillens arī atzina, ka Eiropa nevar iztikt bez Irakas naftas. Lai cik sāpīgi tas arī būtu, pašreizējais politiskais stāvoklis ir nonācis strupceļā, kuŗā Rietumiem atkal reiz jāatzīst Kremļa politikas spēks. Vienīgais, ko viņš varēja darīt — garantēt drošību pārējām Bagdades pakta valstīm — sūtīt vienības uz Jordānu un pateikt pulkvedim Naseram: tālāk ne soli.

Varbūt svarīgākais, ko Mekmillens izdarījis, ir tas, ka, blakus saimnieciskiem un iekšpolitiskiem panākumiem, viņš beidzot pierādījis vēlētāju masām, ka varai var stāties pretim tikai ar varu.

Viņš arī ietekmējis ASV politiku un viņa sarunu rezultātā ar de Gollu radusies noteikta franču jaunā politika Afrikā. Ja tika jautāts, vai Mekmillens kļūs lielāks par Čerčilu, tad uz šo jautājumu vēl grūti atbildēt: Čerčils pārņēma vadību un izvadīja britus cauri laikam, kad briesmas bija durvju priekšā, kad ar savu drosmi un pārliecību viņš saliedēja britu tautu. Mekmillens atrodas daudz grūtāka uzdevuma priekšā: ienaidnieks necīnās karа ieročiem, tā uzbrukumi nav tieši, bet bieži vien apslēpti zem nacionālisma maskas. Pierādīt, ka pašreiz notiek cīņa par Rietumu pasauli, atmaskot ienaidnieka asiņainos nolūkus, ir daudz grūtāk nekā izvadīt nāciju cauri karam.

„Vai sociālistu partija eksistē?" — tā jautāja „Tribune". — Tā eksistē, bet tās politika, lai cik skaista arī izskatītos, nav vairs pieņemama britu vēlētāju vairākumam. Britu tauta vairs nevēlas piekāpties Kremļa ekspansijas priekšā, un lai kā sociālisti grabinātu atomkaŗa briesmu grabuli — briti, tāpat kā 1939. gadā, beidzot apzinās — cīņa par brīvo pasauli ir iegājusi fazē, kuŗā nav vairs atkāpšanās, bet tikai uzvara vai zaudējums. Mekmillens to ir panācis.

G. Z.

Šeit ir **FAKTI**

par jūsu **3%** īgo kaŗa laikā izdoto vērtszīmju **VICTORY BONDS,** kuŗām nav notecējuši termiņi, apmaiņu

1. **KAS IR „THE CANADA CONVERSION LOAN OF 1958"?**

Tas ir piedāvājums visu kaŗa laikā izdoto 3%-īgo vērtszīmju „Victory Bonds" apmaiņošanai pret jaunajām 4½%-īgām vērtszīmēm „Canada Conversion Bonds" (25 gadu termiņš). Citas vērtszīmes īsākiem termiņiem arī ir dabūjamas ar procentu likmi 4¼%, 3¾% un 3%.

2. **KĀPĒC VALDĪBA PIEDĀVĀ ŠĀDU MAIŅU?**

Lai iekšējos aizņēmumus pārkārtotu uz ilgākiem termiņiem, kas tuvākos gados dos valdībai iespēju izveidot stabilāku financiālo bazi un veicinās saimniecisko attīstību un labklājību valstī, kā arī noturēs Kanadas dolara vērtību.

3. **KĀDUS PROCENTUS SAŅEMS JAUNO VĒRTSZĪMJU TURĒTĀJI?**

Par 25 gadīgajām vērtszīmēm maksās 4½% — tā ir par 50% augstāka likme nekā Victory Bonds vērtszīmēm. Tāpat procentu likme paaugstināta 14 un 7 gadīgajām vērtszīmēm.

4. **VAI VICTORY BOND TURĒTĀJIEM VAJADZĒS PIEMAKSĀT?**

Nē, bet tie saņems vēl piemaksu.

5. **VAI „VICTORY BOND" VĒRTSZĪMES VAR PATURĒT?**

Jā vēlaties varat paturēt „Victory Bond" vērtszīmes, kamēr tām notek termiņš, kad saņemsit pilnu nominālvērtību. „The Conversion Loan" piedāvājums pieejams tikai „Victory Bond" turētājiem; tiesības šīs vērtszīmes apmainīt to īpašniekiem dod speciālu vērtību, ja apmaiņa tiek izdarīta līdz noteiktajam terminam. Ir daudzi, kas vēlas iegādāties „Victory Bond" vērtszīmes, lai būtu tiesīgi iegādāties jaunās vērtszīmes.

6. **KĀDA BŪS PIEMAKSA, VĒRTSZĪMES APMAINOT?**

Piemaksa atkarīga no tā, kādā vērtībā zīmes tiek mainītas. Piemēram, $500,- vērtībā 8 serijas Victory Bonds apmainot pret $500,- Conversion Bonds, par ko maksās 4½%, jūs saņemsit $8.75 piemaksu. Tajā ietelp arī intereses.

7. **VAI ŠIS PIEDĀVĀJUMS ATTIECAS UZ CANADA SAVINGS BONDS UN ARĪ CITĀM VALDĪBAS IZDOTAJĀM VĒRTSZĪMĒM?**

Nē. Šis piedāvājums attiecas tikai uz kaŗa laika „Victory Loan Bonds", kuŗām nav notecējis termiņš.

8. **KAS DARĀMS TIEM VĒRTSZĪMJU TURĒTĀJIEM, KUŖI ATRODAS ĀRPUS SAVĀM MĀJĀM, KĀ ATVAĻINĀJUMĀ UN TAMLĪDZĪGI, BET VĒLĒTOS IZMANTOT ŠO IESPĒJU?**

Tie var rakstveidā pieprasīt savām bankām vai finanču sabiedrībām attiecīgos paskaidrojumus un veidlapas.

9. **KĀDA NOZĪME IR „VICTORY BONDS" VĒRTĪBAI?**

Ikvienam šo vērtszīmju turētājam, kaut arī tās būtu tikai $50.- vērtībā, ir tiesība uz šo piedāvājumu.

10. **CIK ILGI ŠIS PIEDĀVĀJUMS BŪS SPĒKĀ?**

Līdz 1958. gada 15. septembrim, kad var saņemt attiecīgo piemaksu.

11. **KUR VAR „VICTORY BONDS APMAINĪT?**

Katrā bankā, finanču sabiedrībā vai arī ar jūsu biržas makleŗa starpniecību.

NEKAVĒJIETIES — APMAINIET JAU ŠODIEN PRET JAUNĀM

CANADA CONVERSION BONDS

PELNĪSIT LĪDZ **4½%**